

biuletyn

PROBLEMY OCHRONY GRANIC

1991

Nr 51/2012

CENTRUM SZKOLENIA STRAŻY GRANICZNEJ
im. Żołnierzy Korpusu Ochrony Pogranicza
w Kętrzynie

PROBLEMY OCHRONY GRANIC

BIULETYN

NR 51

KĘTRZYN

2012

KOMITET REDAKCYJNY: Dariusz Lutyński (przewodniczący),
Katarzyna Dzieszkiewicz (sekretarz),
Damian Podbielski, Sławomir Różycki,
Andrzej Sikorski, Andrzej Skóra,
Beata Szczepanowska, Cezary Szczepański,
Krzysztof Ślaski, Henryk Urbaniak,
Andrzej Wawrzusiszyn, Aneta
Wojtanowska-Zimoń, Wioletta Zglińska
(członkowie)

Redaktor wydawniczy
Katarzyna Dzieszkiewicz

Projekt okładki
Mariola Sajkowska

© Wszelkie prawa zastrzeżone.

ISSN 1505-1757

CENTRUM SZKOLENIA
STRAŻY GRANICZNEJ
im. Żołnierzy Korpusu Ochrony Pogranicza
Kętrzyn 2012
ark. wyd. 6,5
ark. druk. 8,75

Druk: „Poligrafia” CSSG Kętrzyn
Zam. nr 366/2012, nakład 115+10 egz.

ANALIZY PORÓWNAWCZE

UCZESTNIKÓW
WYMIANY DOŚWIADCZEŃ POMIĘDZY
STRAŻĄ GRANICZNĄ
A AKADEMIĄ OCHRONY GRANIC I WYBRZEŻA
W ESPOO (FINLANDIA) ZREALIZOWANEJ
W RAMACH PROJEKTU NR 2011-1-PL1-LEO03-18799
„PODNOSZENIE KOMPETENCJI ZARZĄDCZYCH
KADRY KIEROWNICZEJ JEDNOSTEK ZWIĄZANYCH
Z DOSKONALENIEM ZAWODOWYM SŁUŻB
GRANICZNYCH”

DG Edukacja i Kultura

Program „Uczenie się przez całe życie”

Leonardo da Vinci

Od redakcji

Zgodnie z zapowiedzią i pilotażowym artykułem zawartym w 50 jubileuszowym numerze „Problemów ochrony granic”, niniejszy numer biuletynu stanowią w głównej mierze artykuły będące pokłosiem wizyty studyjnej naszej kadry w Akademii Ochrony Granic i Wybrzeża Fińskiej Straży Granicznej stanowiącej część projektu „Leonardo da Vinci – podnoszenie kompetencji zarządczych kadry kierowniczej jednostek związanych z doskonaleniem zawodowym służb granicznych”.

Zamieszczone artykuły to analiza porównawcza dotycząca funkcjonowania poszczególnych komórek organizacyjnych w obydwu ośrodkach szkoleniowych tj. Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie oraz Akademii Ochrony Granic i Wybrzeża Fińskiej Straży Granicznej.

Autorzy starali się wyodrębnić analogie i różnice w systemach nauczania oraz funkcjonowania obu ośrodków. Wieloaspektowo omówione zostały między innymi struktury organizacyjne, system rekrutacji funkcjonariuszy, modele szkolenia, baza dydaktyczna, organizacja ochrony granicy czy obszar komunikacji społecznej. Czytelnik może zdobyć wiedzę na temat metod nauki funkcjonariuszy państwa skandynawskiego, a także organizacji ochrony granicy Finlandii.

W chwili obecnej, kiedy prowadzona jest dyskusja i trwają prace nad nowym kształtem struktur Straży Granicznej, co już jest nie tylko znane w środowisku zawodowym, ale stało się nawet faktem medialnym, powszechnie znanym, powstaje co najmniej jedno nasuwające się pytanie. Otóż, czy nie należałoby wręcz wprost zastosować przynajmniej niektórych rozwiązań funkcjonujących w Finlandii, które bez wątpienia są skuteczne i efektywne? Z całą pewnością, w jak najszerszym zakresie należy korzystać z doświadczeń zdobytych przez fińską Straż Graniczną, tak jak i z dobrych doświadczeń służb ochrony granic innych państw. Jednak korzystając z tych doświadczeń, powinniśmy wypracowywać swoje własne, jeszcze lepsze rozwiązania organizacyjne i metody działania, które będą uwzględniały warunki wewnętrzne i zewnętrzne, w jakich funk-

cjonuje Polska i polska Straż Graniczna. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę, że fińska Straż Graniczna i inne służby fińskie, które mają za zadanie zapewnienie bezpieczeństwa granic oraz bezpieczeństwa w państwie, są zorganizowane w taki system, aby maksymalnie wykorzystać posiadane zasoby i osiągnąć cel, jakim jest właśnie skuteczna ochrona granic oraz zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego wewnątrz kraju. Osiągnięciu tego celu, służy odpowiedni podział kompetencji pomiędzy fińską Strażą Graniczną i innymi współdziałającymi służbami, właściwa koordynacja i wymiana informacji pomiędzy tymi służbami, która jest realizowana dzięki nowoczesnym rozwiązaniom teleinformatycznym, ale także dobry i skuteczny system doboru oraz kształcenia kadr.

W kontekście doświadczeń wynikających z wizyty w Akademii Ochrony Granic i Wybrzeża Fińskiej Straży Granicznej, jesteśmy bardzo ciekawi opinii naszych Szanownych Czytelników i liczymy na liczne artykuły, które z przyjemnością opublikujemy.

Tom zamyka artykuł poświęcony jakże aktualnej w dzisiejszym świecie problematyce terroryzmu. Analizie poddane zostało zjawisko terroryzmu, jednego z największych współczesnych zagrożeń o charakterze globalnym.

Modyfikacji uległo nasze kalendarium, które zawiera teraz krótkie informacje o wydarzeniach, bez szczegółowego ich opisu. Rozszerzoną wiedzę o tym, co dzieje się w Centrum Szkolenia SG znaleźć można na naszej stronie intranetowej.

Redakcja niezmiennie zaprasza na swoje łamy osoby chcące podzielić się swoimi poglądami czy refleksjami na tematy graniczne lub związane ze służbą w Straży Granicznej.

Przewodniczący Komitetu Redakcyjnego

pplk SG Dariusz Lutyński

Spis treści

Od redakcji	3
-------------------	---

ARTYKUŁY I ROZPRAWY

Dita Nowicka: Analiza mechanizmów zarządzania stosowanych w fińskiej Straży Granicznej	7
Marcin Małek: Wizyta w Akademii Ochrony Granic i Wybrzeża w Espoo w Finlandii	15
Agnieszka Bąldyg: Analiza struktur organizacyjnych Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie i Akademii Ochrony Granic i Wybrzeża Fińskiej Straży Granicznej w Espoo	21
Aneta Soliwoda: System rekrutacji do służby funkcjonariuszy fińskiej oraz polskiej Straży Granicznej	27
Julita Kasperska-Kisły: Proces planowania i realizacji doskonalenia zawodowego w polskiej i fińskiej SG	33
Marek Wich: Model szkolenia umożliwiający samodzielne dokonywanie odprawy granicznej w polskiej i fińskiej Straży Granicznej	37
Iwona Marczuk: Zarządzanie nauczaniem języków obcych w polskiej i fińskiej Straży Granicznej	41
Andrzej Rytwiński: Model nauczania podoficera Fińskiej Straży Granicznej i Ochrony Wybrzeża	45
Jacek Ciuńel: Elementy wiedzy kryminalistycznej w funkcjonowaniu i szkoleniu polskiej i fińskiej Straży Granicznej	47
Damian Podbielski: Szkolenie podstaw z zakresu procedur związanych z zatrzymaniem osoby, przeszukaniem i innych czynności procesowych w polskiej i fińskiej Straży Granicznej	51
Wioletta Zglińska: System szkolenia językowego oraz szeroko rozumianych nauk społecznych w polskiej i fińskiej Straży Granicznej	55
Andrzej Sikorski: Baza dydaktyczna i organizacja szkoleń w Akademii Ochrony Granic i Wybrzeża Fińskiej Straży Granicznej	59

Mariusz B i e n i e k: Organizacja ochrony lądowego odcinka granicy państwowej z Federacją Rosyjską stosowanej w polskiej i fińskiej Straży Granicznej	67
Aneta W o j t a n o w s k a-Z i m o ń: Public Relations w fińskiej i polskiej Straży Granicznej	71
Anna M a u c h: Funkcjonowanie komunikacji społecznej w polskiej i fińskiej Straży Granicznej	79
Krzysztof M i ś, Dariusz S z y d ł o w s k i: Terroryzm – chwilowy „wirus” czy długotrwała „epidemia”?	83

OPINIE I RECENZJE

Piotr K o z ł o w s k i: Henryk Dominiczak, <i>Dzieje Kresów i granicy państwa polskiego na wschodzie</i> , Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2011	105
Aneta W o j t a n o w s k a-Z i m o ń: KALENDARIUM	110

Dita Nowicka

Biuro Kadr i Szkolenia

Komenda Główna SG w Warszawie

ANALIZA MECHANIZMÓW ZARZĄDZANIA STOSOWANYCH W FIŃSKIEJ STRAŻY GRANICZNEJ

Wizyta studyjna w Akademii Ochrony Granic i Wybrzeża Fińskiej Straży Granicznej stanowiła część projektu Leonardo da Vinci „Podniesienie kompetencji zarządczych kadry kierowniczej jednostek związanych z doskonaleniem zawodowym służb granicznych” ukierunkowanego na poszerzenie kompetencji osób na stanowiskach kierowniczych. Założeniem wizyty było porównanie mechanizmów funkcjonujących w zarządzaniu podległymi komórkami/jednostkami oraz wymiana doświadczeń, w wyniku czego powstałyby pisemne porównania istotnych kwestii funkcjonowania fińskiego odpowiednika pionu zarządzanego przez danego uczestnika wizyty.

Autorka niniejszej analizy pełni funkcję Zastępcy Naczelnika Wydziału Organizacji i Koordynacji Szkolenia Biura Kadr i Szkolenia Komendy Głównej Straży Granicznej i odpowiedzialna jest ze kwestie związane z międzynarodową współpracą szkoleniową.

Bazując na zadaniach WOiKSz i jego umiejscowieniu w strukturze Komendy Głównej SG, planowane porównanie miało odzwierciedlać różnice i podobieństwa w funkcjonowaniu jego fińskiego odpowiednika. W krótkim jednak czasie okazało się, iż w strukturze Komendy Głównej FSG nie ma odpowiednika Biura Kadr i Szkolenia, czyli komórki obejmującej swoją działalnością zarówno kwestie kadrowe, jak i szkoleniowe. Pomimo faktu, iż Dyrektor Akademii Ochrony Granic i Wybrzeża Fińskiej Straży Granicznej (AOGiW) kierujący oboma ośrodkami szkolenia w Espoo i Imatrze podlega bezpośrednio Szefowi Fińskiej SG, Akademia znajduje się poza strukturą Komendy Głównej. W samej Komendzie Głównej FSG nie ma także komórki nadzorującej tylko działalność szkoleniową, albowiem zadania z tym związane zostały przekazane Dyrektorowi AOGiW.

Z powyższego powodu niniejsza analiza skupiona jest na zagadnieniach związanych ze współpracą (również międzynarodową), a także zaobserwowanym systemem zarządzania polityką rozwoju AOGiW w obszerniejszym kontekście komunikowania i organizowania się jednostek oraz instytucji wokół wspólnych celów. Elementy te stanowiły stały motyw przewijający się podczas wykładów oraz rozmów z przedstawicielami FSG i wydają się wynikać z mocno ugruntowanego modelu spo-

łeczeństwa obywatelskiego. Przekładało się to m.in. na sposób przedstawiania omawianych tematów w szerokim kontekście krajowym lub europejskim. Celem przybliżenia wszechstronności przekazywanych informacji podać można następujące przykłady: zadania FSG w sposób naturalny przeplatały się z mocno akcentowaną współpracą z innymi instytucjami wewnątrz kraju; tematyka centrów zarządzania w oddziałach FSG została przedstawiona z pułapu politycznego jako zintegrowany element Strategii Bezpieczeństwa Narodowego (NSS) i pochodnej Strategii FSG¹; działalność rzecznika i komórki Public Relations stanowiła odzwierciedlenie przekonania o znaczeniu jakości kapitału społecznego – zaufania między ludźmi i instytucjami, poziomu aktywności obywatelskiej, umiejętności współpracy i komunikowania; natomiast prezentacja dotycząca systemu motywacyjnego w FSG uwzględniała stojące przed formacją wyzwania wewnętrzne (tj. opracowanie właściwej strategii zarządzania czy zasady kierujące systemem wynagrodzeń), jak i zewnętrzne (tj. konieczność dostosowania się do nowych uwarunkowań społeczno-gospodarczych po przystąpieniu Finlandii do UE).

Owa świadomość potrzeby współpracy na rzecz wspólnych celów, tj. rozwój i bezpieczeństwo kraju, wydaje się wynikać nie tylko z ich złożoności i konieczności uwzględnienia wpływu licznych czynników, ale przede wszystkim z modelu społeczeństwa, w którym nacisk kładziony jest na własne zaangażowanie obywateli czynnie włączających się w budowę wspólnego państwa i podejmujących odpowiedzialność za los swój i społeczności, w której funkcjonuje. Przykładem takowego postrzegania jest w skali makro wspomniany powyżej system bezpieczeństwa państwa NSS łączący bezpieczeństwo z rozwojem kraju oraz obejmujący wszystkie struktury państwa – co było możliwe poprzez poszerzenie zakresu konsultacji i umożliwienie wszystkim zainteresowanym podmiotom uczestnictwa w kształtowaniu polityki. Ujmując inaczej, nastąpiło odejście od wąskiego, sektorowego podejścia na rzecz integracji obszarów oraz przenikania się różnych zjawisk i procesów, a prace nad kolejnymi dokumentami strategicznymi (tj. Strategia Fińskiej SG) realizowano tak, aby skorelować je z NSS. Zgodnie z informacjami przeka-

¹ National Security Strategy opracowano na poziomie międzyministerialnym z uwzględnieniem nie tylko kwestii stricte związanych z bezpieczeństwem narodowym, ale i takich aspektów jak: nauczanie, współpraca międzynarodowa, warunki pracy i zabezpieczenia socjalne etc. Na podstawie NSS powstała strategia FSG, w której określono m.in. podstawowe wartości, jakie mają reprezentować funkcjonariusze FSG, jakie są przewidywania i oczekiwania co do funkcji FSG, jakie są cele i jakie środki należy zastosować do ich osiągnięcia, kanały przekazywania danych z analizy ryzyka. W ślad za NSS uwzględnione zostały kwestie związane ze sprawami osobowymi, strategią pedagogiczną, wizerunkiem i sposobem komunikowania z różnymi partnerami, współpracą międzynarodową itp.

zanymi podczas wizyty cykliczna ewaluacja Strategii FSG umożliwi jej elastyczność i rozwój w wymaganym kierunku [aktualnie modernizowany jest system technicznego nadzoru granicy a inwestycje ukierunkowano na infrastrukturę ABC, Entry/Exit, EUROSUR, BSMF (Baltic Sea Maritime Functionalities Network)].

W skali mikro natomiast najwięcej przykładów takowego zarządzania poprzez cele określone w sposób racjonalny i realistyczny, angażując różne podmioty, uwzględniając specyficzne uwarunkowania i potrzeby oraz oparte na zasadzie otwartego rządu znalazło się w prezentacji Dyrektora AOGiW. Wynika z niej, iż założenia strategii związanej z zarządzaniem zasobami ludzkimi są ściśle związane ze strategią FSG do roku 2022 i obejmuje połączenie rozwiązań systemowych z inwestycją w zasoby ludzkie. Nacisk kładziony jest na cele takie jak: wizerunek FSG jako stabilnego i konkurencyjnego pracodawcy; świadomość służenia społeczeństwu; kompetentni i zmotywowani pracownicy, którzy potrafią podjąć nowe wyzwania dzięki ciągłemu podwyższaniu swoich kwalifikacji, co umożliwi i wspiera pracodawca (podkreślano wpływ wszystkich zainteresowanych w rozwój strategii, jak również odpowiedzialność jednostki za własną ścieżkę kariery i rozwijanie własnych umiejętności). Podkreślono też, iż strategia zarządzania zasobami ludzkimi ma duży wpływ na wizerunek FSG jako dobrego pracodawcy – jest to formacja, do której zakwalifikowanie poprzedzone jest wielopoziomym systemem naboru, odpowiedzialność za ścieżkę kariery i rozwijanie własnych umiejętności leży po stronie funkcjonariusza/pracownika, jednocześnie jednak przekłada się to na konkretne benefity dla osób, które zostają zatrudnione w FSG oraz wsparcie osób przez formację poprzez np.: stypendia czy w równoważeniu życia prywatnego i pracy (poprzez elastyczne godziny pracy, promowanie zdrowego i aktywnego podejścia do życia – np. poprzez ofertę karnetów na basen, siłownię, lodowisko).

W tym miejscu zaznaczyć także należy, iż priorytet współpracy (pomiędzy instytucjami wewnątrz kraju, a także z partnerami na forum międzynarodowym) stanowiący integralną część efektywności państwa znajdował swoje odzwierciedlenie w każdej z przedstawionych podczas pięciodniowej wizyty prezentacji (od współpracy na poziomie krajowym z Policją i Służbą Celną, gdzie nacisk położony jest na swobodny przepływ informacji i współpracę na wszystkich poziomach, poprzez rozwiązania systemowe na terenie całego kraju², do stref zainteresowania na forum międzynarodowym).

² Pomimo podziału kompetencji (FSG odpowiedzialna jest za obszary tj.: nielegalna migracja, wykrywanie fałszywych dokumentów, przeciwdziałanie handlu ludźmi; Policja natomiast za obszary: kradzieże, przeciwdziałanie poważnym przestępstwom; SC – przeciwdziałanie przemytu towarów oraz narkotyków) oraz pomimo

Kolejnym wyczuwalnym trendem w funkcjonowaniu FSG jako jednego z elementów społeczeństwa obywatelskiego jest troska o interes publiczny i zaangażowanie poprzez stosowanie reguły podejmowania decyzji finansowych opartych na zasadzie warunkowości przyznawania finansowania publicznego³.

Z obserwacji poczynionych podczas wizyty w Finlandii wynika, iż koncentracja publicznych środków finansowych na realizacji ograniczonej liczby priorytetów, mających jednak podstawowe znaczenie, pozwala zapobiec ich rozpraszaniu, a przez to mało efektywnemu wykorzystaniu. Tak jak i w innych obszarach, źródłem wysokiej efektywności instytucji publicznej – jaką jest FSG – jest oparcie polityk publicznych na dowodach ('evidence based policies'), czyli podejmowanie decyzji finansowych w oparciu o analizy.

Reasumując: na przykładzie FSG uwidocznione zostało, iż istotnym elementem w zakresie zwiększania sprawności i efektywności państwa jest sposób jego organizacji: struktury, podział kompetencji i odpowiedzialności, mechanizmy koordynacji i współpracy oraz umiejętność zarządzania procesami, tak by państwo mogło skutecznie reagować na wy-

podlegania różnym ministerstwom (SC podlega MF, natomiast Policja oraz SG – MSW) za takim rozwiązaniem przemawiają: wspólny cel przeciwdziałania przestępczości, który przyświeca wszystkim tym formacjom oraz rozwiązania finansowe (wspólne bazy danych, analiza ryzyka, często wspólne szkolenia). Jako przykład elastyczności systemu w praktycznym zastosowaniu podano współpracę służb porządku publicznego przy odprawie granicznej jednostek pływających – w przypadku podejrzenia przemytu narkotyków w przeszukiwaniu jednostki biorą udział funkcjonariusze i psy służbowe odpowiednich służb pod dowództwem funkcjonariusza SC, w przypadku podejrzenia przetrzutu nielegalnych migrantów przeszukiwanie jednostki odbywa się pod dowództwem funkcjonariusza SG.

³ Przykłady mnożyły się od wspólnej bazy danych dla FSG, FPOL i FSG, poprzez wykorzystanie sprzętu tj. helikoptery lub opancerzone pojazdy Armii i Marynarki Wojennej Finlandii; kroki podejmowane w przypadku zaangażowania w działanie innych formacji, służb ratowniczych lub urzędów tj. Ministerstwo Gospodarki czy Środowiska. Jako przykład dobrej współpracy z tymi formacjami i urzędami podano zakup jednostki pływającej w 2011 r., który został sfinansowany przez wszystkich zainteresowanych. W trakcie rozmów poprzedzających zakup ustalono jakiego rodzaju sprzęt każda z tych instytucji chce umieścić na pokładzie (np. defibrylatory i zestawy resuscytacyjne oraz urządzenia filtrujące służące do oczyszczania zaolejonej wody podczas akcji mających na celu usuwanie zanieczyszczeń środowiska morskiego); elementy zarządzania, których użyteczność ze względu na duże odległości oraz oszczędności na podróżach stanowiły podłoże ich szybkiego przyjęcia się do użytku m.in.: intranet (chat-room'y umożliwiające ekspertom z danej dziedziny prowadzenie prac oraz wymianę wypowiedzi i pomysłów w celu wypracowania rozwiązania); video conferencing (wykorzystywane w sytuacjach kompleksowych, gdy opracowana strategia wymaga szerszego wyjaśnienia lub podczas wykładów); komunikatory sieciowe ułatwiające komunikację pomiędzy instytucjami (np. FSG z poszczególnymi ministerstwami).

zwania wynikające z uwarunkowań wewnętrznych, jak i zewnętrznych. Efektywne i otwarte na obywatela instytucje publiczne sprzyjają wzrostowi poziomu zaufania, a prowadzona debata publiczna, włączająca podmioty zainteresowane w proces kształtowania polityki rozwoju oraz dostęp do wiedzy i informacji publicznej tworzy przesłanki dla zrozumienia i wzrostu akceptacji społecznej dla podejmowanych przemian społeczno-gospodarczych. Szczególnie zapadającym w pamięć przykładem powyższego, zaobserwowanym podczas rozmów z przedstawicielami FSG, jest nie tylko ogólna wiedza nt. strategii funkcjonowania formacji w odczuwalnym i bliskim każdemu obszarze polityki zatrudnienia⁴, ale i zrozumienie dla nieuniknioności przekształceń systemu z jednoczesnym komfortem świadomości odpowiedzialnego pracodawcy posiadającego wieloletnią strategię w tym zakresie.

W opinii autorki akcesja Polski do wspólnot europejskich ma wpływ na praktycznie wszystkie obszary życia społecznego i gospodarczego, a dla celów niniejszej analizy podkreślić należy, iż prace nad krajowymi dokumentami strategicznymi zbiegły się w czasie z wypracowywaniem celów rozwojowych dla Unii Europejskiej w jej podstawowym dokumencie – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającemu włączeniu społecznemu „Europa 2020”⁵. Wskazane w dokumentach krajowych cele rozwojowe i priorytety w znaczącym zakresie wpisują się w cele europejskie i są z nią spójne. Biorąc pod uwagę dotychczas opisane spostrzeżenia nt. funkcjonowania fińskiej SG, a także uwzględniając wskazane w krajowych dokumentach strategicznych obszary, w ramach których powinny zostać podjęte działania wzmacniające i przyspieszające procesy rozwojowe w Polsce, zamieszczona w nich definicja państwa brzmi dziwnie znajomo:

„Sprawnie działające państwo, efektywnie dysponujące dostępnymi środkami publicznymi i skutecznie odwołujące się do energii samoorga-

⁴ Długoterminowe działania przewidziane w ramach strategii zarządzania zasobami ludzkimi obejmują: redukcję stanowisk (w związku z ewoluowaniem formacji i przekształceniem zadań FSG w wyniku m.in. kolejnych rozszerzeń UE do roku 2020 w FSG służyć będzie 2600 funkcjonariuszy; w 1990 r. w FSG 3600 funkcjonariuszy, obecnie 2875 funkcjonariuszy w FSG) oraz aktywne zaangażowanie we współpracę międzynarodową wynikające z przekonania, że właściwe zabezpieczenie granic europejskich wiąże się ze ścisłą współpracą z innymi państwami UE (osoby przewidziane do puli ekspertów biorących udział we wspólnych operacjach kierowane są na dodatkowe szkolenia – głównie językowe – a emerytowani funkcjonariusze FSG biorą udział w misjach w krajach tj. Azerbejdżan, Kazachstan, Afganistan, etc.).

⁵ Raport „Polska 2030. Wyzwania rozwojowe, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, lipiec 2009; projekt „Strategii rozwoju kraju 2020”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa – marzec 2012.

nizującego się społeczeństwa obywatelskiego jest warunkiem realizacji przyjętych celów rozwojowych. Sprawne państwo to państwo: przejrzyste, przyjazne, pomocnicze i partycypacyjne. Sprawność państwa zależy od sprawności jego instytucji i zdolności do podejmowania oraz przeprowadzania niezbędnych reform w warunkach jak największej współpracy z obywatelami i akceptacji społecznej, a także zdolności zarządzania w dobie dysponowania ograniczonymi środkami. System zarządzania rozwojem jest systemem złożonym, od jego jakości na wszystkich szczeblach organizacji państwa w dużej mierze zależy zdolność do identyfikowania wyzwań i problemów strategicznych oraz zdolność adekwatnej reakcji”⁶.

Zgodnie z wynikami analiz zawartych we wspomnianych dokumentach strategicznych w okresie do 2020 roku akcent strategiczny zostanie położony w głównej mierze na wzmacnianie potencjałów, które w przyszłości zagwarantują długofalowy rozwój. Tak więc kapitał społeczny w Polsce, opisany jako sieci społeczne o charakterze zamkniętym, funkcjonujące w izolacji od instytucji i siebie nawzajem (nastawione częściej na przetrwanie i adaptację, niż rozwój i innowacyjność), zgodnie z założeniami średniookresowej strategii rozwoju kraju powinien zostać zastąpiony wzorcem rozwojowym, opierającym się o otwarte sieci społeczne, włączające we współpracę i komunikację obywateli i instytucje. Z kolei „Instytucje publiczne charakteryzuje niska aktywność oraz relatywnie słaba orientacja na potrzeby społeczne i dialog obywatelski, przez co pozbawione są dynamizmu, kreatywności i zdolności reformowania się. Do wizerunku instytucji publicznych przyczyniają się także brak przejrzystości działania i podejmowania decyzji. Instytucje publiczne w większości przypadków skoncentrowane są na wypełnianiu procedur, nie zaś na efektach podejmowanych działań, czemu sprzyja rozbudowany system regulacji. Dodatkowo, niejasny podział kompetencji i odpowiedzialności oraz niewydolna struktura administracji skutkuje dublowaniem się oraz słabą koordynacją działań administracji rządowej i podległych jej podmiotów, jak też pomiędzy administracją rządową a samorządową”⁷.

Natomiast wizja Polski jako sprawnego państwa opisana w owej strategii rozwoju kraju obejmuje rozwiązania systemowe, procedury i instytucje, które służą efektywnej i przyjaznej realizacji praw i zaspokajaniu potrzeb oraz aspiracji obywateli⁸.

⁶ Projekt „Strategii rozwoju kraju 2020”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Warszawa – marzec 2012, s. 22.

⁷ Ibidem, s. 30.

⁸ Ibidem, s. 9, 11, 18.

Szczególnie ciekawe pod kątem doświadczeń „fińskich” są przewidziane sposoby urzeczywistnienia powyższej wizji obejmujące: wprowadzenie nowoczesnych mechanizmów działania administracji publicznej (łącznie z dużym naciskiem na włączanie podmiotów zainteresowanych w nurt decyzyjny dotyczący przemian, tak by stały się one aktywnym partnerem dla planowania i realizacji działań; przejściem od administrowania do zarządzania oraz przesunięciem ciężkości z podejścia pasywnego, zorientowanego na wypełnianie procedur, na rzecz podejścia aktywnego związanego z poszukiwaniem najlepszych rozwiązań i realizacją celów); zmiany w zakresie kompetencji poszczególnych podmiotów, tak by nie dublował się zakres ich odpowiedzialności, wdrażanie idei i reguł otwartego rządu, polegających na ułatwieniu obywatelom i organizacjom społeczeństwa obywatelskiego współuczestnictwa w tworzeniu lub konsultowaniu nowego prawa i polityk, racjonalizację pozycji budżetowych oraz właściwego adresowania koniecznych wydatków, koncentrowanie środków budżetowych na wybranych obszarach, które w największym stopniu przyczynią się do zwiększania konkurencyjności gospodarki⁹.

Uwzględniając doświadczenia nabyte poprzez udział w projekcie Leonardo da Vinci, a w szczególności w module obejmującym wizytę studyjną w Finlandii na szczególną uwagę zasługują zapisy w dokumentach dotyczący średnio- i długookresowej strategii rozwoju Polski tj. „Prowadzone będzie dalsze usprawnianie systemu monitorowania granic Polski, będących zewnętrznymi granicami Unii Europejskiej, co wymaga m.in. wsparcia służb granicznych i celnych. Zostanie jednocześnie wypracowana kompleksowa polityka migracyjna”¹⁰.

Straż Graniczna nie po raz pierwszy staje w obliczu „usprawnień systemu monitorowania granic”, a rzadko które będą tak daleko idące i gruntowne, jak zastąpienie Wojsk Ochrony Pogranicza formacją o charakterze policyjnym, w której zmianom uległy metody pracy i środki służące do realizacji zadań związanych z rozszerzonym zakresem kompetencji. Działania te w rezultacie wpłynęły w późniejszym terminie na umiejętność dostosowania się do wymogów unijnych i opracowanie systemu zarządzania ochroną granicy państwowej zgodny ze standardami UE/Schengen. Zmiany, jakie wtedy nastąpiły, oznaczały również konieczność zmiany filozofii w sprawach związanych z systemem ochrony granicy państwowej. Możliwość zapoznania się z funkcjonowaniem fińskiej Straży Granicznej i zastosowanymi praktycznymi rozwiązaniami, które jednocześnie dopełniają politykę państwa opracowaną przy współ-

⁹ Ibidem, s. 30, 32, 37.

¹⁰ Ibidem, s. 50.

pracy wszystkich zainteresowanych oraz wiedza nt. planowanych kierunków rozwoju Polski wskazuje na konieczność pogłębiania współpracy z FSG. Kolejne zdobywane doświadczenia, a przede wszystkim wprowadzanie funkcjonujących rozwiązań na grunt polski ułatwi kolejne przemiany, jakie mogłyby spotkać Straż Graniczną w przyszłości.

Jak przedstawiono powyżej, o sprawności systemu w poważnym stopniu decydują tworzący go ludzie. Istotne więc jest, aby kadry odpowiedzialne za projektowanie i zarządzanie procesami rozwojowymi miały ku temu odpowiednie kompetencje, a ich dobór powinien następować na podstawie posiadanej wiedzy i umiejętności. Stąd też wniosek, iż inicjatywy takie jak projekt „Podnoszenie kompetencji zarządczych kadry kierowniczej jednostek związanych z doskonaleniem zawodowym służb granicznych” Leonardo da Vinci powinny być wspierane i stosowane na szerszą skalę.

mjr SG Marcin Małek
Wydział ds. Cudzoziemców
WMOSG w Kętrzynie

WIZYTA W AKADEMII OCHRONY GRANIC I WYBRZEŻA W ESPOO W FINLANDII

W następstwie realizacji projektu nr 2011-1-PL1-LE003-18799, finansowanego ze środków Programu „Uczenie się przez całe życie” Leonardo da Vinci w dniach 11-17 marca 2012 roku uczestniczyłem w spotkaniu mającym za zadanie wymianę doświadczeń z przedstawicielami służby granicznej Finlandii.

W ramach początkowych zajęć programowych kpt. Mikko Halinen zaprezentował całościową strukturę organizacyjną oraz umiejscowienie fińskiej Straży Granicznej wśród instytucji państwowych oraz pozostałych służb porządku publicznego.

Fińska Straż Graniczna jest umiejscowiona w strukturach Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Formacja ta składa się z Komendy Głównej, czterech lądowych oddziałów, dwóch oddziałów ochrony wybrzeża, eskadry powietrznej oraz jednostki edukacyjnej usytuowanej w dwóch miejscowościach (Espoo i Imatra). W Ministerstwie Spraw Wewnętrznych usytuowana jest również fińska policja oraz Departament Migracji.

Cała formacja to 2875 osób, 49 placówek, 6 statków, 13 helikopterów, 2 samoloty oraz 240 psy służbowe. Łączny odcinek ochraniającej granicy państwowej to 3940 km, w tym z samą Federacją Rosyjską 1340 km.

W obszarze zagadnień, które w Polsce dotyczą tzw. szeroko rozumianej problematyki cudzoziemców na uwagę zasługuje kilka kwestii, które w niektórych obszarach można przyrównać do uregulowań obowiązujących na gruncie polskiej Straży Granicznej. Mam tu na myśli zbieżność umiejscowienia obu Straży Granicznych w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych oraz częściowe nakładanie się zadań z zakresu postępowań wobec cudzoziemców pomiędzy Strażą Graniczną i Policją. W obu krajach mamy z tym do czynienia. Niemniej jednak porównując wymienione informacje, główne zadania polskiej Straży Granicznej „wchodzą” głębiej w obszar postępowań wobec cudzoziemców. Problematyka rozpoznania, oceny i przeciwdziałania nielegalnej migracji i nielegalnego wykonywania pracy przez cudzoziemców jest głównym zadaniem polskiej Straży Granicznej nie tylko w bezpośredniej styczności z granicą państwową, ale także na całym terytorium kraju. W Finlandii wśród głównych zadań Straży Granicznej jest owszem przeciwdziałanie

nielegalnej migracji, niemniej jednak realizacji tego zadania formacja ta podejmuje się przede wszystkim w przejściach granicznych (lotniczych, morskich oraz lądowych) oraz w rejonie bezpośrednio przyległym do linii granicy lądowej.

W sposób zbliżony do współpracy polsko-rosyjskiej jest także ukształtowana współpraca fińsko-rosyjska. Jest ona wielopoziomowa, przez co można ją rozgraniczyć na poziom krajowy (łącznie 2-6 spotkań rocznie), regionalny (ok. 100 spotkań rocznie) i lokalny (ponad 100 spotkań rocznie oraz spotkania ad hoc). Podstawą prowadzonej współpracy są: porozumienie graniczne z 1960 roku zmienione w 1998 roku, porozumienie dotyczące przeciwdziałania przestępstwom z 1993 roku oraz porozumienie dotyczące przejść granicznych z 1994 roku.

Powyższa forma współpracy ze stroną rosyjską jest analogiczna do współpracy obowiązującej w Polsce, która wynika przede wszystkim z umowy między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich o stosunkach prawnych na polsko-radzieckiej granicy państwowej oraz współpracy i wzajemnej pomocy w sprawach granicznych z 1964 roku. Określony w tej umowie aparat pełnomocnika granicznego przybiera także formę wielopoziomowej współpracy pomiędzy Polską a Rosją, niemniej jednak, co najwyżej na poziomie regionalnym. Spotkania pełnomocników granicznych odbywają się 2-4 razy w roku, ich zastępców w podobnej liczbie. Zwiększona częstotliwość spotkań jest na poziomie pomocników pełnomocników granicznych, którymi zazwyczaj są komendanci placówek i ich zastępcy.

Z poziomu przejść granicznych na fińsko-rosyjskiej granicy ciekawym rozwiązaniem jest przyjęta praktyka każdorazowego wywoływania spotkań pomiędzy komendantami przejść granicznych wówczas, gdy w danym tygodniu ma miejsce sytuacja wydania 10 odmów wjazdu na terytorium jednej ze stron. Podczas takiego spotkania są szczegółowo omawiane poszczególne przypadki skutkujące wydaniem decyzji o odmowie wjazdu. Strona fińska określa swą współpracę ze stroną rosyjską jako dobrą.

Pomimo rozgraniczenia głównych kompetencji poszczególnych służb według kryterium ważności ich zadań, wykres kołowy całości zadań trzech służb (Straży Granicznej, Policji, Służby Celnej) wskazuje, iż każda z nich w 1/3 jest uprawniona do wykonywania zadań pozostałych. Stąd też można uznać, iż kooperacja pomiędzy służbami porządku publicznego jest w zdecydowanie większym stopniu „skoordynowana” w zakresie uzupełniania się w realizacji zadań zbliżonych podmiotowo bądź przedmiotowo, jako przykład można wskazać uprawnienie funkcjonariuszy służby celnej do dokonania odprawy granicznej, a tym samym do posługiwania się stemplami kontroli granicznej. Ogromny wpływ ma

na to również technologiczne zabezpieczenie tej współpracy. System teleinformatyczny wymiany danych, łączność, podgląd patroli poszczególnych formacji, jak również zadysponowanie funkcjonariuszy w danym momencie, jest możliwe dla wszystkich tych służb w czasie rzeczywistym.

We wprowadzających częściach wykładów partnerzy fińscy zaprezentowali efekty czteropoziomowego systemu zarządzania granicą zestawione rok do roku (2009-2010). Przedstawione rezultaty były konsekwencją aktywności podejmowanej w następujących obszarach:

- aktywności w bliskich rejonach/obszarach potencjalnego zagrożenia (tu mamy miejsce m.in. na współpracę oficerów łącznikowych w Rosji, Chinach, Indiach, krajach afrykańskich; współpracę w ramach Frontex),
- kooperacja z krajami sąsiednimi,
- zabezpieczenie granicy, kontrola graniczna, przeciwdziałanie przestępstwom,
- współpraca władz krajowych, w tym współpraca z policją, służbą celną oraz innymi instytucjami.

Przedstawiony system zarządzania granicą w Finlandii jest tożsamy z obowiązującym w Polsce systemem zarządzania granicą. Polska i Fińska Straż Graniczna realizuje swoje zadania ustawowe z uwzględnieniem czteropoziomowego systemu zarządzania granicą zewnętrzną UE, określonego w Komunikacie KE w sprawie zintegrowanego zarządzania granicami zewnętrznymi Państw Członkowskich Unii Europejskiej¹ oraz Planie zarządzania granicami zewnętrznymi Państw Członkowskich Unii Europejskiej², który wyodrębnia 4 komplementarne poziomy działania. Kosmetycznego rodzaju różnica sprowadza się do odrobinę odmiennego nazewnictwa poszczególnych poziomów działania i innej szaty graficznej wykresów obrazujących te poziomy. System zarządzania granicą przez polską Straż Graniczną został zobrazowany m.in. w dokumencie pod nazwą Koncepcja funkcjonowania Straży Granicznej w latach 2009-2015, gdzie poszczególne poziomy działania zostały określone w następujący sposób:

- 1) system udzielania wiz (konsultacje krajowe i między Państwami Członkowskimi UE) oraz wykorzystanie sieci oficerów łącznikowych (policyjnych i imigracyjnych);
- 2) współpraca z krajami trzecimi (zwłaszcza sąsiednimi) w zakresie przeciwdziałania nielegalnej migracji oraz zagrożeniom granicy;

¹ Dok. COM/2002/233 final.

² Dok. 10019/02 FRONT 58 COMIX 398.

- 3) ochrona granicy państwowej i kontrola ruchu granicznego, wykonywana przez służby graniczno-imigracyjne, celne i inne;
- 4) kontrole imigracyjne (legalność pobytu, pracy i zatrudnienia cudzoziemców), prowadzone na terytorium Państwa Członkowskiego przez służby graniczno-imigracyjne lub/ oraz inne uprawnione do tego służby i instytucje (policję, służby kontroli legalności zatrudnienia).

Zgodnie z programem projektu w kolejnych dniach mieliśmy okazję do zapoznania się z lotniczym oraz morskim przejściem w Helsinkach. Następnie mogliśmy sformułować zagadnienia tematyczne, na bazie których na ostatnie dni projektu utworzone zostały zbliżone tematycznie grupy dyskusyjne.

Po przeprowadzonych wizytach studyjnych w lotniczym oraz morskim przejściu granicznym w Helsinkach, jak również po odbytych dyskusjach panelowych stwierdzić należy, iż w głębi kraju główną, wiodącą rolę w procesie oceny ryzyka, rozpoznania oraz przeciwdziałania nielegalnej migracji cudzoziemców odgrywa Policja wspólnie z Departamentem ds. Migracji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Tamtejsza Straż Graniczna odgrywa natomiast rolę uzupełniającą, drugoplanową. Sprawadza się ona do organizowania i uczestniczenia w procesie deportacji cudzoziemców zatrzymanych wcześniej przez Policję w następstwie ustalenia przeterminowania pobytu bądź nielegalnego zatrudnienia.

Departament ds. Migracji MSW jest instytucją dysponującą największą ilością danych dotyczących cudzoziemców przebywających na terytorium kraju.

Wbrew pozorom, mimo iż to do głównych zadań fińskiej Straży Granicznej należy przeciwdziałanie nielegalnej migracji, to zadanie to formacja ta realizuje przede wszystkim w toku kontroli granicznej w poszczególnych przejściach bądź podczas czynności podejmowanych w bezpośredniej styczności z linią granicy państwowej. Szerokie wykorzystanie analizy ryzyka oraz globalnych siatek połączeń lotniczych pozwala osiągać wysoki poziom profilowania potencjalnych nielegalnych migrantów w toku odprawy granicznej.

Pokazana procedura postępowania w ramach odprawy drugiej linii kontroli oraz czynności postępowania podejmowane przez poszczególnych funkcjonariuszy nie odbiegają od standardów postępowania wynikających z akwizycji Schengen. Niemniej jednak logiczne umiejscowienie pomieszczeń, ciągów komunikacyjnych zbieżnych z kolejnością bądź równorzędnością podejmowanych procedur postępowania jest godne podziwu. Mając za przykład pomieszczenia służbowe na lotnisku w Helsinkach należy uznać, iż procedury postępowania wobec potencjalnych nielegalnych imigrantów, łatwość i dostępność postępowania z takimi oso-

bami nie stanowi utrudnienia ani dla funkcjonariuszy realizujących postępowanie administracyjne i/lub karne równoległe z czynnościami wykonywanymi przez funkcjonariuszy np. specjalistów ds. fałszerstw dokumentów.

W zakresie tematyki przeciwdziałania nielegalnej migracji bardzo ciekawie zostały przedstawione zagadnienia dotyczące technicznego zabezpieczenia granicy państwowej. W toku przeprowadzonych wykładów oraz dyskusji panelowych wynika, iż przyjęte rozwiązania technologiczne istotnie wspomagają zabezpieczenie lądowej granicy przed jej nieuprawnionym przekroczeniem przez nielegalnych migrantów. Objęcie wytypowanych w ramach analizy ryzyka strategicznych miejsc potencjalnego nielegalnego przekroczenia granicy państwowej, system detektorów ruchu oraz kamer obrotowych w sposób istotny wspomaga proces permanentnej ich kontroli. Przyjęte rozwiązania techniczne pozwalają na bieżąco śledzić rozwój wypadków we wskazanych miejscach i w zależności od okoliczności podejmować stosowne interwencje z wykorzystaniem patrolu funkcjonariuszy.

Zdecydowana większość pozostałych spotkań związana była z funkcjonowaniem fińskiej Straży Granicznej w obszarze procesów naboru, kształcenia, zarządzania personelem (HR) oraz public relation (PR).

Pomimo bardzo szerokiego wachlarza zagadnień poruszanego w ramach realizowanego projektu moje osobiste uczestnictwo w wyjeździe do Akademii Ochrony Granic i Wybrzeża w Espoo w Finlandii uważam za bardzo udane.

Kompleksowe zapoznanie się z podstawowymi zadaniami i strukturą organizacyjną Fińskiej Straży Granicznej stanowi cenne doświadczenie. Z punktu widzenia zadań realizowanych w kierowanej przeze mnie komórce niezwykle korzystna okazała się wymiana doświadczeń na temat współpracy z Federacją Rosyjską i omówienie skali zagrożeń na pld-wsch. lądowym odcinku granicy FIN-FR.

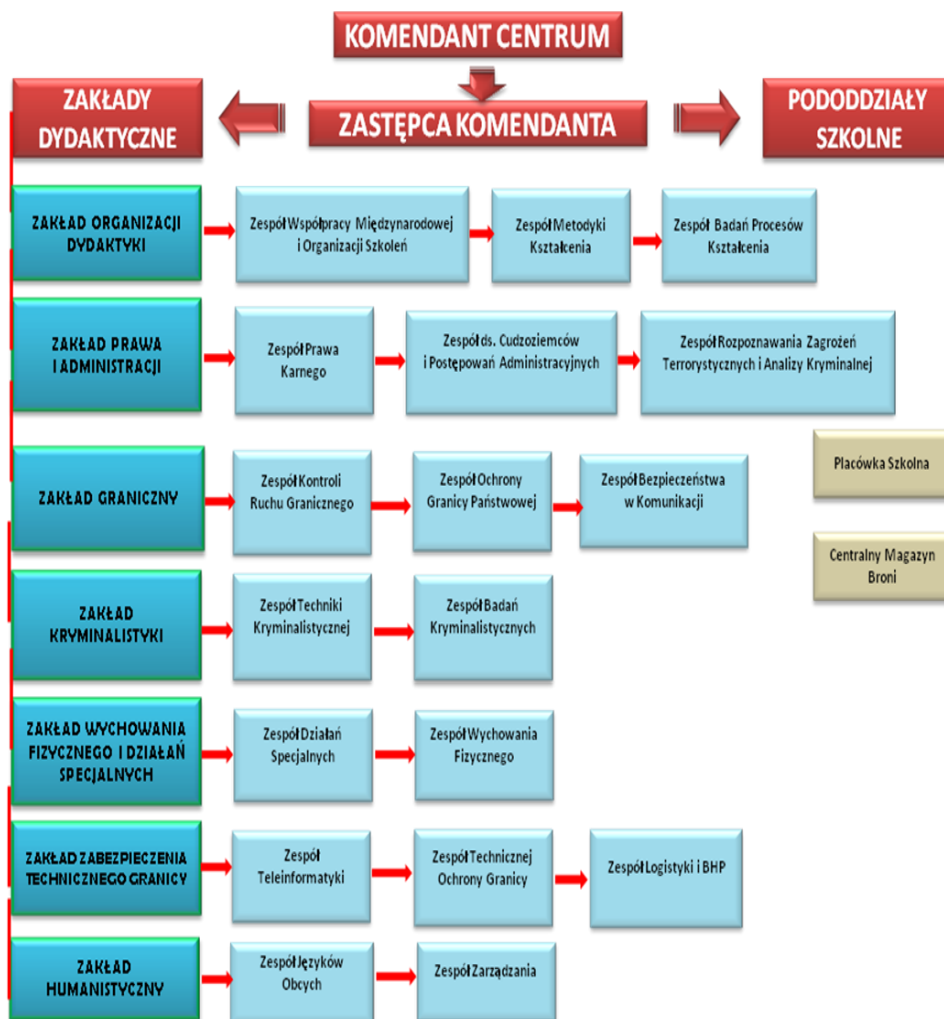
por. SG Agnieszka Baldyga
Wydział Kadr
CSSG w Kętrzynie

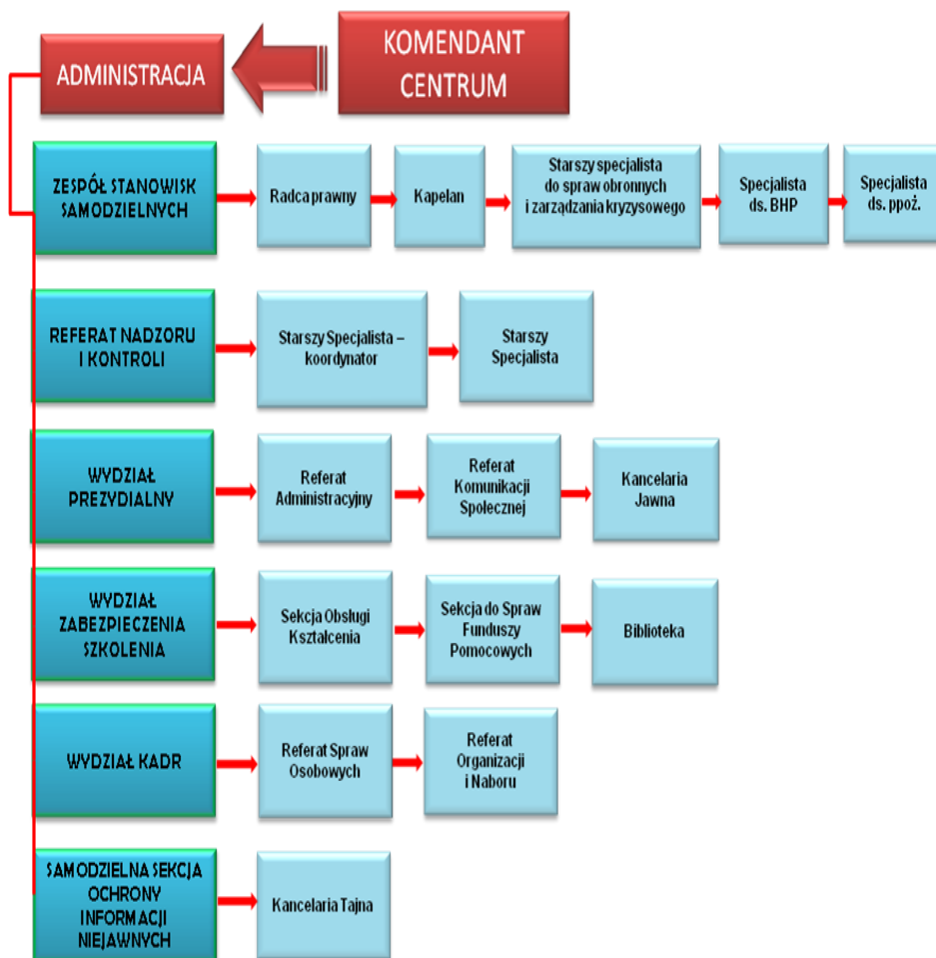
**ANALIZA
STRUKTUR ORGANIZACYJNYCH
CENTRUM SZKOLENIA STRAŻY GRANICZNEJ
W KĘTRZYNIE I AKADEMII OCHRONY GRANIC
I WYBRZEŻA FIŃSKIEJ STRAŻY GRANICZNEJ
W ESPOO**

W dniach 11-17 marca 2012 roku w ramach programu „Uczenie się przez całe życie Leonardo da Vinci” uczestniczyłam w wyjeździe do Finlandii. Celem przedmiotowego wjazdu była wymiana doświadczeń pomiędzy funkcjonariuszami Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie oraz Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Straży Granicznej a funkcjonariuszami Akademii Ochrony Granic i Wybrzeża Fińskiej Straży Granicznej w Espoo.

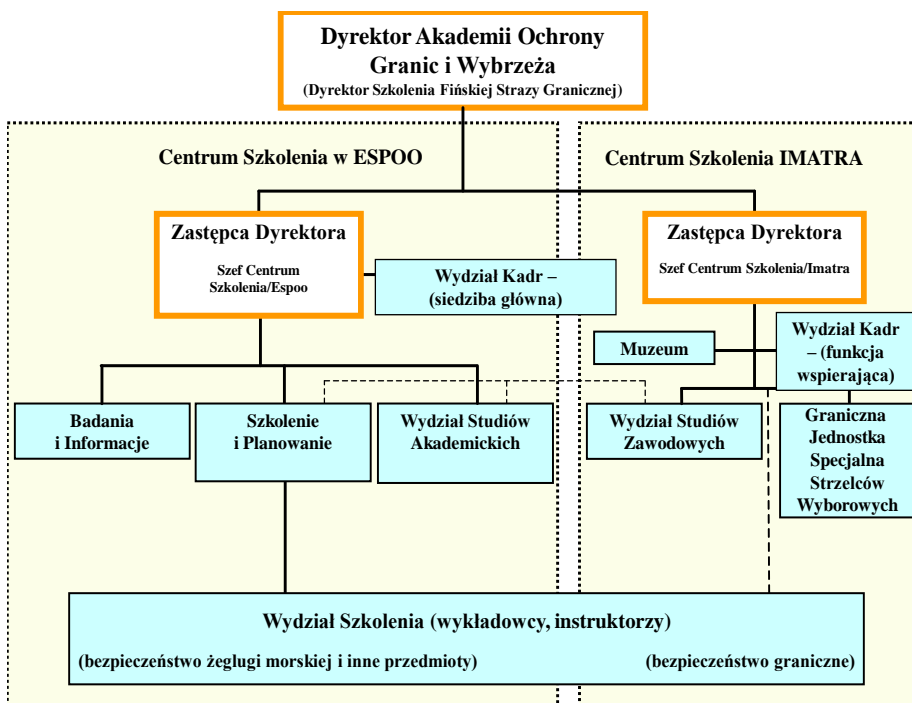
Jednym z tematów wymiany było przedstawienie struktur organizacyjnych ww. ośrodków szkolenia polskiej i fińskiej Straży Granicznej.

Aktualna struktura organizacyjna Centrum Szkolenia Straży Granicznej została wprowadzona Zarządzeniem nr 10 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 6 lutego 2012 roku *zmieniającym zarządzenie w sprawie organizacji wchodzących w skład Straży Granicznej komend oddziałów, placówek, dywizjonów oraz ośrodków szkolenia* i przedstawia się następująco:

Struktura organizacyjna Akademii Ochrony Granic i Wybrzeża Fińskiej Straży Granicznej przedstawia się następująco:

Dokonując analizy struktur organizacyjnych wyżej wymienionych podmiotów należy na wstępie zaznaczyć, iż do najważniejszych funkcji struktur organizacyjnych zalicza się między innymi określenie ram działania organizacji zapewniających efektywną realizację celów, poprzez ukształtowanie zależności hierarchicznych i funkcjonalnych. Odmienność w systemach kształcenia funkcjonariuszy, a także znaczna różnica w liczebności formacji polskiej i fińskiej Straży Granicznej (w fińskiej Straży Granicznej służy 2875 funkcjonariuszy, natomiast na dzień 31.12.2011 roku w polskiej Straży Granicznej służbę pełniło 15 283 funkcjonariuszy i 3754 pracowników) determinuje odmienności w strukturach organizacyjnych Centrum Szkolenia Straży Granicznej i Akademii Ochrony Granic i Wybrzeża Fińskiej Straży Granicznej.

Akademiją Ochrony Granic i Wybrzeża Fińskiej Straży Granicznej kieruje dyrektor, który jednocześnie pełni funkcję szefa szkolnictwa fińskiej Straży Granicznej. Natomiast podlegli mu dwaj zastępcy kierują ośrodkami szkolenia w Espoo i Imatrze wchodzącymi w skład akademii. Ośrodki szkolenia polskiej Straży Granicznej stanowią autonomiczne jednostki organizacyjne, których kierownictwo powierzone jest kome-

dantom ośrodków podległym Komendantowi Głównemu Straży Granicznej.

W Akademii Ochrony Granic i Wybrzeża Fińskiej Straży Granicznej w odróżnieniu od struktury Centrum Szkolenia Straży Granicznej brak jest wyodrębnienia komórek organizacyjnych wyspecjalizowanych w szkoleniu określonych przedmiotów, choć między ośrodkami szkolenia w Espoo i Imatrze – podobnie jak w szkolnictwie polskiej Straży Granicznej – między ośrodkami szkolenia występuje podział obszarów szkolenia.

Na uwagę zasługuje fakt, iż w Akademii Ochrony Granic i Wybrzeża Fińskiej Straży Granicznej oprócz etatowych wykładowców często do prowadzenia zajęć angażowani są funkcjonariusze pełniący służbę na granicy celem dzielenia się wiedzą i doświadczeniem. Przedmiotowe rozwiązanie jest godnym rozważenia w aspekcie implementacji w polskim szkolnictwie Straży Granicznej.

kpt. SG Aneta Soliwoda
Wydział Kadr i Szkolenia
WMOSG w Kętrzynie

SYSTEM REKRUTACJI DO SŁUŻBY FUNKCJONARUSZY FIŃSKIEJ ORAZ POLSKIEJ STRAŻY GRANICZNEJ

W dniach 11-17 marca 2012 roku byłam jednym z uczestników wyjazdu VETPRO do Finlandii, jaki zorganizowany został w ramach programu „Uczenie się przez całe życie” Leonardo da Vinci. Celem niniejszego wyjazdu była wymiana doświadczeń pomiędzy funkcjonariuszami Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Straży Granicznej oraz Centrum Szkolenia Straży Granicznej a funkcjonariuszami Akademii Ochrony Granic i Wybrzeża Fińskiej Straży Granicznej w Espoo.

Jednym z tematów wymiany doświadczeń była kwestia naboru do służby w polskiej oraz fińskiej Straży Granicznej.

Procedura naboru do służby w polskiej formacji granicznej prowadzona jest przez poszczególne jednostki organizacyjne SG. Służbę w Straży Granicznej może pełnić osoba:

- posiadająca wyłącznie obywatelstwo polskie, która w dniu przyjęcia do służby nie przekroczyła wieku 35 lat, z zastrzeżeniem osób określonych w art. 61 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2011 r. nr 116, poz. 675 ze zm.);
- o nieposzlakowanej opinii;
- niekarana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
- korzystająca w pełni z praw publicznych;
- posiadająca co najmniej średnie wykształcenie;
- posiadająca zdolność fizyczną i psychiczną do służby;
- gotowa podporządkować się szczególnej dyscyplinie;
- dająca rękojmię zachowania tajemnicy stosownie do wymogów określonych w przepisach o ochronie informacji niejawnych;
- posiadająca uregulowany stosunek do służby wojskowej (warunek nie dotyczy kobiet oraz absolwentów szkół wyższych);
- która pozytywnie zakończy postępowanie kwalifikacyjne.

Warunkiem uznania kandydata za spełniającego określone w ustawie o Straży Granicznej warunki do pełnienia służby w naszej formacji oraz

wykazującego predyspozycje i przydatność do tej służby jest spełnienie łącznie następujących warunków:

- otrzymanie pozytywnej oceny z pierwszego etapu postępowania;
- osiągnięcie minimum 12 punktów w drugim etapie postępowania;
- uzyskanie orzeczenia o zdolności fizycznej i psychicznej do służby w Straży Granicznej wydanego przez komisję lekarską;
- ustalenie, że kandydat daje rękojmię zachowania tajemnicy stosownie do wymogów określonych w przepisach o ochronie informacji niejawnych;
- wyrażenie przez Komendanta Głównego Straży Granicznej zgody, o której mowa w art. 31 ust. 1 c ustawy o Straży Granicznej – w przypadku kandydata, którego przyjęcie do służby uzależnione jest od tej zgody.

Postępowanie kwalifikacyjne w stosunku do kandydatów do służby realizowane jest w sposób ciągły i jest procesem długotrwałym. Poprzedzone ono zostaje umieszczeniem informacji o istniejących potrzebach w zakresie przyjęć do służby w prasie, na stronach internetowych, jak również w siedzibach urzędów pracy.

Rekrutacja odbywa się w dwóch etapach:

I etap obejmuje:

1. Osobiste złożenie w komórce kadrowej aplikacji do służby wraz z oryginałami dokumentów.
2. Przeprowadzenie wstępnej rozmowy kwalifikacyjnej pozwalającej w szczególności na ocenę zakresu posiadanej wiedzy o Straży Granicznej, motywacji do podjęcia służby, umiejętności autoprezentacji, poprawności w formułowaniu myśli, umiejętności nawiązywania kontaktu, poziomu elokwencji, a także poznanie zainteresowań kandydata i zakresu jego kwalifikacji zawodowych.
3. Dokonanie sprawdzeń w ewidencjach, rejestrach i kartotekach prawdziwości danych zawartych w kwestionariuszu osobowym.
4. Przeprowadzenie testów psychologicznych określających predyspozycje intelektualne i osobowościowe kandydata.
5. Przeprowadzenie badania psychofizjologicznego.

Pierwszy etap postępowania kończy się oceną kandydata i wystawieniem opinii w przedmiocie jego dopuszczenia do drugiego etapu postępowania.

II etap obejmuje egzamin w jednym z ośrodków szkolenia SG przed komisją kwalifikacyjną powołaną przez Komendanta Głównego SG.

Egzamin składa się z:

- testu pisemnego z zakresu wiedzy ogólnej,
- testu pisemnego ze znajomości wybranego języka obcego (angielskiego, niemieckiego, rosyjskiego, francuskiego),

- testu sprawności fizycznej,
- rozmowy kwalifikacyjnej.

Do służby w SG przyjmowani są kandydaci, którzy uzyskali największą liczbę punktów i uzyskali orzeczenie lekarskie o zdolności do służby w Straży Granicznej wystawione przez rejonową komisję lekarską. W przypadku zwolnienia ze służby funkcjonariusz nie jest zobligowany do zwrotu kosztów szkolenia.

Inaczej przedstawiają się kwestie naboru do służby w Straży Granicznej Finlandii.

Aktualnie obowiązujące w fińskiej Straży Granicznej zasady i kryteria naboru kandydatów do służby są nowe i obowiązują zaledwie od niespełna dwóch miesięcy.

Przesłanką warunkującą konieczność ustanowienia nowych kryteriów naboru była w szczególności obligatoryjność pozyskania do służby większej liczby kobiet – głównie z przeznaczeniem do realizacji zadań w portach lotniczych przy odprawie granicznej podróżnych przekraczających granicę państwową. W chwili obecnej odsetek kobiet pełniących służbę w fińskiej formacji granicznej jest znikomy. Aby zobrazować niniejsze informacje należy w tym miejscu przytoczyć dane dotyczące liczby kobiet szkolących się w Akademii Ochrony Granic i Wybrzeża Fińskiej Straży Granicznej w Espoo na przestrzeni ostatnich trzech lat:

- 2010 r. – 6 kobiet-funkcjonariuszy;
- 2011 r. – 4 kobiety-funkcjonariusze;
- 2012 r. – 1 kobieta-funkcjonariusz.

Dodatkowo celem ustanowienia nowych reguł naboru do służby miało być zwiększenie liczby funkcjonariuszy, a tym samym możliwości rozpoznania granicznego, w szczególności w środkowej części terytorium Finlandii.

Nabór do służby w fińskiej Straży Granicznej prowadzony jest w Akademii Ochrony Granic i Wybrzeża Fińskiej Straży Granicznej w Espoo. To Komendant tejże akademii odpowiada za proces rekrutacji funkcjonariuszy do całej formacji, w tym do wszystkich jej oddziałów liniowych.

Grupami osób, do których głównie adresowana jest oferta służby w fińskiej Straży Granicznej są absolwenci studiów wyższych drugiego stopnia, poborowi oraz osoby w wieku pomiędzy 25-30 lat.

Nabór do służby poprzedzony zostaje zakrojoną na szeroką skalę kampanią informacyjną. Faktem pozostaje, iż zawód funkcjonariusza Straży Granicznej cieszy się w Finlandii ogromnym zaufaniem społecznym. Wynika to zarówno z uwarunkowań historycznych, socjologicznych, jak i innych zadań od polskiej Straży Granicznej, związanych z jej militarnością, co w przypadku każdego narodu ma priorytetowe

znaczenie dla jego członków. Powyższe powoduje, iż zainteresowanie przyjęciem w szeregi funkcjonariuszy ze strony młodych Finów jest stosunkowo duże. Pomimo tego formacja nie odstępuje od procesu informowania społeczeństwa lokalnego o roli zawodu funkcjonariusza służby granicznej. Publikowane zostają materiały promocyjne oraz poradniki skierowane do osób zainteresowanych służbą, umieszczane są informacje na trwającym naborze na stronie internetowej Akademii w Espoo, jak również na portalach społecznościowych tj. Facebook. Dodatkowo aktywnie prowadzona jest kampania na temat zawodu funkcjonariusza fińskiej Straży Granicznej w telewizji, radio i internecie.

Powyższe działania mają na celu zainteresowanie służbą w formacji jak największej grupy wartościowych kandydatów i w konsekwencji przyjęcie do służby tylko tych najlepszych. Działania promujące formację przynoszą wymierne skutki, o czym świadczą następujące dane dotyczące roku 2011:

- aplikacje przyjęcia do służby w fińskiej SG złożyło 695 osób (w tym 25 kobiet),
- kryteria w zakresie naboru spełniło 626 osób (w tym 21 kobiet),
- 235 kandydatów posiadało wyższe wykształcenie, co stanowi 34% aplikujących,
- 78 osób było w trakcie przeszkolenia wojskowego,
- 250 kandydatów zostało wytypowanych do przystąpienia do wstępnych egzaminów,
- po egzaminach 80 osób skierowano na szkolenie podstawowe dla funkcjonariuszy fińskiej Straży Granicznej.

Zasadniczą kwestię rekrutacji do każdego rodzaju formacji mundurowej stanowią kryteria naboru. W przypadku Straży Granicznej Finlandii kandydat do tejże służby zobligowany jest legitymować się:

- 1) wiekiem ≥ 18 lat;
- 2) fińskim obywatelstwem (dopuszczalnym jest fakt posiadania równolegle również innego obywatelstwa);
- 3) nieposzlakowaną opinią;
- 4) ukończonym przeszkoleniem wojskowym (z wyłączeniem mieszkańców wyspy Aland), za wyjątkiem kobiet, które mogą ubiegać się do służby również przed/bądź w trakcie przeszkolenia wojskowego;
- 5) prawem jazdy;
- 6) świadectwem maturalnym lub ukończenia liceum;
- 7) dobrym stanem zdrowia potwierdzonym zaświadczeniem lekarskim wystawionym przez lekarza niebędącego pracownikiem Straży Granicznej;
- 8) dobrą sprawnością fizyczną weryfikowaną podczas:

- * 12-minutowego biegu – w przypadku mężczyzn na dystansie 2400 m, a w przypadku kobiet na 2200 m,
- * 6-minutowego pływania na odcinku nie krótszym niż 200 m.

Kandydaci ponadto poddawani są testom, w trakcie których weryfikowana jest ich znajomość języków angielskiego i szwedzkiego, jak również testom psychologicznym.

Ci z kandydatów, którzy spełnią opisane wyżej kryteria naboru dodatkowo uzyskują punkty w następujących obszarach:

- ocena kandydata w zakresie osiągniętych przez niego sukcesów szkolnych i posiadanego doświadczenia zawodowego – max. 15 punktów;
- wyniki z egzaminów wstępnych (testów psychologicznych, testów sprawności fizycznej, testów ze znajomości języka angielskiego i szwedzkiego, rozmowy kwalifikacyjnej): max. 20 punktów;
- tzw. punkty dodatkowe – max. 5 punktów (m.in. za przeszkolenie wojskowe w przypadku kobiet, wyższe wykształcenie, znajomość innych języków obcych – rosyjskiego lub chińskiego).

Do służby w fińskiej Straży Granicznej przyjmowani i kierowani na szkolenie podstawowe są ci z kandydatów, którzy uzyskali największą liczbę punktów. Kandydaci, którzy po podpisaniu kontraktu zrezygnują ze służby lub zostaną z niej usunięci zobligowani są do zwrotu kosztów za odbyte szkolenie w wysokości około 1.000 euro za miesiąc szkolenia. Wyjątek stanowi zwolnienie ze służby ze względu na zły stan zdrowia. W takiej sytuacji nie ma obowiązku zwrotu kosztów szkolenia.

Przytoczone powyżej informacje świadczą o tym, iż procedura naboru do obu służb granicznych ma generalnie podobny charakter. Wspólnymi cechami rekrutacji są: konkurencyjny tryb weryfikujący zarówno intelektualny, jak i fizyczny oraz psychofizjologiczny potencjał kandydata, informowanie społeczności lokalnej o naborze oraz przyjmowanie do służby kandydatów o najwyższych ocenach końcowych.

Zdecydowanie różni oba systemy rekrutacji fakt, iż w Finlandii prowadzona jest ona przez jedną jednostkę graniczną (Akademię w Espoo) na potrzeby całej formacji, podczas gdy w polskiej Straży Granicznej nabór realizowany jest przez poszczególne jednostki organizacyjne na ich własne potrzeby. Z uwagi na brak w strukturze fińskiej SG stanowisk lekarzy, weryfikacja stanu zdrowia kandydata dokonywana jest przez lekarza spoza formacji, podczas, gdy w polskiej SG o zdolności do służby orzeka Rejonowa Komisja Lekarska Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Wyraźnie różniącym obie służby aspektem jest również fakt, iż rezygnacja ze służby w fińskiej SG skutkuje obligatoryjnością zwrotu

kosztów poniesionych przez formację na szkolenie kandydata. Takiej regulacji nie przewiduje polskie ustawodawstwo.

W mojej ocenie to ostatnie rozwiązanie byłoby wyjątkowo pożądane w naszej formacji. Żywię nadzieję, iż efektem jego wprowadzenia byłoby to, iż do służby przyjmowani byłiby bardziej zdeterminowani i bardziej świadomi swoich zawodowych decyzji kandydaci. Nie bez znaczenia pozostaje również kwestia korzyści finansowych, jakie to rozwiązanie przyniosłoby służbie.

kpt. SG Julita Kasperska-Kisły
Zakład Organizacji Dydaktyki
CSSG w Kętrzynie

PROCES PLANOWANIA I REALIZACJI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO W POLSKIEJ I FIŃSKIEJ SG

Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie jest jednym z trzech ośrodków szkolenia polskiej SG, którego zadaniem jest profesjonalne kształcenie i doskonalenie zawodowe funkcjonariuszy oraz pracowników Straży Granicznej. Jednym z ogniw struktury organizacyjnej CSSG jest Zespół Współpracy Międzynarodowej i Organizacji Szkoleń Zakładu Organizacji Dydaktyki, który jako komórka organizacyjno-planistyczna odpowiada za sprawne realizowanie procesu szkolenia w ośrodku.

Porównując organizację, planowanie i formy realizacji doskonalenia zawodowego w Centrum Szkolenia SG i Akademii Ochrony Granic i Wybrzeża Fińskiej Straży Granicznej należy zwrócić uwagę na podobieństwa uwarunkowane charakterem służby, ale i różnice wynikające z funkcjonowania w nieco innym otoczeniu.

Celem doskonalenia zawodowego funkcjonariuszy i pracowników SG jest umożliwienie stałego podnoszenia kompetencji zawodowych przydatnych bądź niezbędnych w skutecznej realizacji zadań służbowych. Centrum Szkolenia SG poza szkoleniami dla nowo przyjętych funkcjonariuszy oraz funkcjonariuszy w służbie stałej organizuje liczne szkolenia specjalistyczne i kursy doskonalące. Oferta ośrodka obejmuje ok. 140 różnego rodzaju szkoleń i kursów m.in. w obszarach przyporządkowanych wyłącznie kętrzyńskiej szkole, np. z zakresu bezpieczeństwa w komunikacji lotniczej, kryminalistyki, czynności dochodzeniowo-śledczych, analizy kryminalnej i ryzyka.

Zespół Współpracy Międzynarodowej i Organizacji Szkoleń opracowując ofertę szkoleniową na dany rok kieruje się m.in. priorytetami określonymi przez właściwe merytorycznie komórki organizacyjne Komendy Głównej SG, prowadzi konsultacje z zakładami dydaktycznymi odpowiedzialnymi za dany obszar szkolenia. Stworzenie ostatecznego rocznego harmonogramu doskonalenia zawodowego poprzedzone jest dogłębną analizą potrzeb zgłoszonych przez oddziały SG oraz komórki organizacyjne KGSG, analizą możliwości logistycznych ośrodka i rozplanowaniem środków finansowych przeznaczonych na realizację doskonalenia zawodowego. W zależności od właściwości, miejsca na kur-

sach przydzielane są przez ZWMIOS lub komórki organizacyjne KGSG, proporcjonalnie do zgłoszonego zapotrzebowania lub z uwzględnieniem najpilniejszych potrzeb konkretnych jednostek organizacyjnych. Z uwagi na bardzo duże zapotrzebowanie na szkolenia i ograniczony budżet szkoły sytuacje, w których zaspokojone mogą zostać wszystkie potrzeby szkoleniowe jednostki, zdarzają się raczej sporadycznie. O dokonanych przydziałach miejsc jednostki informowane są niezwłocznie po zatwierdzeniu rocznego harmonogramu przez Komendanta szkoły, zarówno pocztą tradycyjną, jak i drogą elektroniczną. Dużym udogodnieniem dla wszystkich stron zaangażowanych w proces planowania i realizacji doskonalenia zawodowego jest możliwość zgłaszania kandydatów na szkolenia poprzez elektroniczny system zarządzania doskonaleniem. Oferta szkoleniowa ośrodka i harmonogram doskonalenia zawodowego skierowane są do funkcjonariuszy i pracowników SG, jednak mogą w nich również uczestniczyć za zgodą Komendanta Głównego SG przedstawiciele innych służb porządku publicznego lub instytucji, a niekiedy szkolenia organizowane są wyłącznie dla grup szkoleniowych z resortu MSW lub innych.

Ośrodkiem szkoleniowym fińskiej Straży Granicznej jest Akademia Ochrony Granic i Wybrzeża, która dzieli się na dwa centra szkoleniowe w Espoo i Imatrze (kierują nimi dwaj zastępcy dyrektora Akademii).

Podobnie jak w polskiej SG, również w Finlandii obszar doskonalenia zawodowego jest niezwykle istotny dla tworzenia wizji SG jako formacji nowoczesnej, otwartej na współpracę, kompetentnej i godnej zaufania.

Komórką odpowiedzialną za proces planowania i organizacji szkoleń w ramach doskonalenia zawodowego w AOGiW jest Wydział Edukacji i Planowania mający swą siedzibę w Espoo. Wydział ten ściśle współpracuje z Wydziałem Studiów Akademickich (Espoo) i Wydziałem Studiów Zawodowych (Imatra). Wydział Edukacji i Planowania koordynuje i nadzoruje pracę Wydziału Nauczania, w którym zatrudnieni są wykładowcy i instruktorzy obu ośrodków.

Poza realizacją szkoleń przygotowujących nowo przyjętych funkcjonariuszy do służby (podstawowe, kontynuowane i uzupełniające) Akademia współpracuje z Uniwersytetem Obrony Narodowej w zakresie studiów I i II stopnia dla oficerów SG oraz studiów doktoranckich.

Przedsięwzięcia szkoleniowe realizowane przez Akademię w ramach doskonalenia zawodowego są zbliżone w formie i zakresie do przedsięwzięć realizowanych przez CSSG. Ośrodki w Espoo i Imatrze specjalizują się w konkretnych obszarach – ośrodkowi w Espoo podlega w szczególności obszar związany z bezpieczeństwem i ratownictwem morskim oraz ochroną wybrzeża, natomiast szkoła w Imatrze specjalizuje się

w ochronie zielonej granicy, kontroli granicznej i szkoleniu psów służbowych. Łącznie w Akademii zatrudnionych jest 28 wykładowców i instruktorów. Z uwagi na okresowe zapotrzebowanie na niektóre szkolenia (np. kursy języka chińskiego) Akademia korzysta z pomocy wykładowców z uczelni cywilnych.

Proces badania potrzeb szkoleniowych w zakresie kursów doskonalących przebiega bardzo podobnie jak w polskiej SG. Wydział Edukacji i Planowania opracowuje ofertę szkoleniową na dany rok na podstawie katalogu szkoleń zawierającego ok. 100 pozycji. Po zebraniu informacji z wszystkich sześciu oddziałów opracowywana jest na początku roku lista kursów planowanych do realizacji. Z uwagi na niewielką liczbę wykładowców zatrudnionych w Akademii, a bardzo duże zapotrzebowanie na szkolenia, po dokonaniu analizy potrzeb zgłoszonych przez jednostki organizacyjne, tworzona jest lista ekspertów z jednostek organizacyjnych, których pomoc niezbędna będzie podczas realizacji szkoleń. Część szkoleń (podobnie jak w polskiej SG) odbywa się w oddziałach z uwagi na niezbyt dużą liczbę miejsc noclegowych w ośrodkach (Espoo – 90, Imatra – 150). Kierownicy oddziałów SG na podstawie otrzymanego harmonogramu szkoleń planują w skali roku nie tylko udział słuchaczy w kursach, ale i delegowanie ekspertów do prowadzenia zajęć. Ekspert z jednostki organizacyjnej kierowany do prowadzenia zajęć nie musi legitymować się przygotowaniem pedagogicznym, podobnie jak osoby zatrudnione w innych wydziałach (w tym administracyjnych) Akademii, które również mogą być planowane do prowadzenia zajęć dydaktycznych.

Zgłoszenia kandydatów na kursy spływają do Akademii w formie elektronicznej poprzez system zarządzania kursami, co znacznie usprawniło proces planowania. Wcześniej wykorzystywana była do tego celu aplikacja MS „Sharepoint”, funkcjonująca podobnie jak poczta elektroniczna.

Akademia współpracuje z instytucjami szkolenia SG innych państw – głównie sąsiednich (m.in. z Federacją Rosyjską, Szwecją, Estonią) oraz Agencją FRONTEX w zakresie organizacji przedsięwzięć o charakterze szkoleniowym. Godna podkreślenia jest także niezwykle ścisła współpraca (uregulowana prawnie) pomiędzy SG, Policją a Służbą Celną. Wszystkie te służby wymieniają się swoim rocznym planem kursów i w razie potrzeby korzystają ze szkoleń oferowanych przez te służby. Wymiana dotyczy również wykładowców, przy czym wykładowcy prowadzą zajęcia odpłatnie. Bardzo często organizowane są wspólne szkolenia wszystkich służb, co jest uzasadnione posiadaniem tych samych uprawnień w niektórych obszarach i możliwością udzielania sobie nawzajem wsparcia zarówno w działaniach SG, jak i policyjnych.

*

1. Przedsięwzięcia organizowane w ramach współpracy międzynarodowej są dobrą okazją do lepszego poznania struktury organizacyjnej, zadań i problemów służb granicznych w innych krajach, wymiany doświadczeń oraz poglądów.
2. Spotkania z zagranicznymi partnerami przyczyniają się do kształtowania pozytywnego wizerunku nie tylko CSSG, lecz całej Straży Granicznej.
3. W przypadku obu szkół – CSSG i Akademia Ochrony Granic i Wybrzeża – w zakresie merytorycznym, który podlegał mojej ocenie, istnieje bardzo duża zbieżność celów i ogólnych procedur działania.
4. Częstszy udział ekspertów z jednostek organizacyjnych w kursach i szkoleniach organizowanych przez CSSG umożliwiłby wzbogacenie treści przekazywanych słuchaczom o bieżące doświadczenia z codziennej praktyki zawodowej.

ppłk. SG Marek Wicha
Zakład Graniczny
CSSG w Kętrzynie

MODEL SZKOLENIA UMOŻLIWIAJĄCY SAMODZIELNE DOKONYWANIE ODPRAWY GRANICZNEJ W POLSKIEJ I FIŃSKIEJ STRAŻY GRANICZNEJ

W dniach 11-17 marca 2012 roku uczestniczyłem w wizycie w Akademii Ochrony Granic i Wybrzeża w Espoo (Finlandia) w ramach programu Leonardo da Vinci „Uczenie się przez całe życie”.

Analiza jest próbą opisaną różnic w procesie kształcenia zawodowego w zakresie dokonywania odprawy granicznej w Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie (CSSG) i Akademią Ochrony Granic i Wybrzeża w Espoo (AOGiW).

W polskiej Straży Granicznej od 2011 roku funkcjonuje nowy model szkolenia. Zgodnie z tym modelem funkcjonariusze Straży Granicznej bezpośrednio po przyjęciu do służby kierowani są na szkolenie podstawowe, na którym przewidziano przeprowadzenie 660 godzin dydaktycznych, co stanowi 95 dni roboczych. Zajęcia dydaktyczne realizowane są od poniedziałku do piątku w dni robocze 7 godzin dziennie w jednostkach 45-minutowych. Realizacja programu treści szkolenia odbywa się w ramach dwóch części.

Część pierwsza to szkolenie zawodowe obejmujące następujące zakresy:

1. Służba graniczna poza przejściami granicznymi.
2. Służba graniczna w przejściach granicznych.
3. Bezpieczeństwo w komunikacji.

Część druga to szkolenie wspierające, na które składa się: szkolenie strzeleckie, bezpieczeństwo i higiena pracy, wychowanie fizyczne, techniki interwencji, podstawy teleinformatyki, obserwacja techniczna, język obcy, musztra i regulaminy SG, wybrane elementy logistyki, etyka zawodowa oraz podstawy komunikacji społecznej.

Tematyka dotycząca odprawy granicznej zawarta jest w części pierwszej szkolenia – służba w przejściach granicznych oraz bezpieczeństwo w komunikacji:

- Dział IV. Dokumenty w odprawie granicznej – 58 godzin dydaktycznych;
- Dział V. Odprawa graniczna – 28 godzin dydaktycznych;

- Dział VI. Bezpieczeństwo w komunikacji – 30 godzin dydaktycznych.

Po ukończeniu szkolenia podstawowego funkcjonariusze posiadają wiadomości i umiejętności umożliwiające wykonywanie ustawowych zadań Straży Granicznej, a w szczególności pełnienie służby granicznej w terenie i wykonywanie pod nadzorem doświadczonych funkcjonariuszy czynności składających się na procedury kontroli ruchu granicznego.

Bezpośrednio po ukończeniu szkolenia podstawowego funkcjonariusze kierowani są na szkolenie w zakresie szkoły podoficerskiej. Po czterech tygodniach zajęć programowych słuchacze udają się na praktykę w placówkach Straży Granicznej, której celem jest ugruntowanie umiejętności niezbędnych podczas indywidualnego i zespołowego wykonywania służby granicznej w zakresie objętym programem szkolenia podstawowego. Zakończenie szkolenia w zakresie szkoły podoficerskiej gwarantuje, że funkcjonariusz jest przygotowany do wykonywania czynności służbowych na stanowisku strażnika granicznego. Program szkolenia podoficerskiego przewiduje przeprowadzenie 427 godzin, co stanowi 61 dni roboczych oraz odbycie 30-dniowej praktyki zawodowej.

Szkolenie w zakresie szkolenia podoficerskiego odbywa się w ramach dwóch części.

Część pierwsza to szkolenie zawodowe obejmujące następujące zakresy:

1. Służba graniczna poza przejściami granicznymi.
2. Służba graniczna w przejściach granicznych.
3. Bezpieczeństwo w komunikacji.
4. Praktyka w placówce Straży Granicznej.

Część druga to szkolenie wspierające, na które składa się: szkolenie strzeleckie, wychowanie fizyczne, techniki interwencji, język obcy oraz podstawy komunikacji społecznej.

Zagadnienia dotyczące odprawy granicznej przewijają się w większości tematów szkolenia zawodowego, jednak główne treści zawarte są w zakresach tematycznych tj. służba graniczna w przejściach granicznych – Dział IV. Odprawa graniczna osób – 30 godzin dydaktycznych i praktyce w placówce Straży Granicznej.

Łącznie w trakcie szkolenia podstawowego i szkolenia w zakresie szkolenia podoficerskiego na tematykę związaną z odprawą graniczną przeznaczone jest 146 godzin dydaktycznych nie licząc 30 dni praktyki zawodowej.

Szkolenie podstawowe w fińskiej Straży Granicznej, po odbyciu którego słuchacz jest profesjonalnie przygotowany do realizacji zadań, obejmuje 56 tygodni szkolenia (tydzień szkolenia to 40 godzin). Szkole-

nie podzielone jest na 13 części, z których 9 jest wspólnych dla wszystkich, a 4 zgodne są ze specjalizacją.

W pierwszej części trwającej 11 tygodni słuchacze zaznajamiani są z tematyką obejmującą takie działy jak:

- szkolenie wstępne (zadania FSG, administracja) – 1 tydzień;
- prawodawstwo – 1,5 tygodnia;
- obserwacja techniczna granicy – 1,5 tygodnia;
- odprawa graniczna – 3,5 tygodnia;
- język obcy (szwedzki) – 1 tydzień;
- pierwsza pomoc i wychowanie fizyczne po 0,5 tygodnia.

Następnie słuchacze udają się na 2-tygodniową praktykę w placówkach SG. Kolejnym etapem jest nauka trwająca 7 tygodni i obejmuje:

- prawo – 1,5 tygodnia;
- obserwacja techniczna granicy – 1,3 tygodnia;
- pedagogika – 0,2 tygodnia;
- odprawa graniczna – 1 tydzień;
- profilaktyka przestępstw – 1 tydzień;
- szkolenie strzeleckie i ś.p.b. – 1,5 tygodnia;
- język obcy (szwedzki) – 1 tydzień;
- wychowanie fizyczne – 0,5 tygodnia.

Kolejnym elementem szkolenia jest 1,5-tygodniowa nauka zgodnie ze specjalizacją (granica lądowa, morska, służba na lotniskach i piloci). Bezpośrednio po zakończeniu tego działu słuchacze udają się na 8 tygodni (granica lądowa, służba na lotniskach i piloci) i 6 tygodni (granica morska) do swoich miejsc pracy. Następny tydzień zajmuje omawianie doświadczeń oraz wychowanie fizyczne, po którym zgodnie ze specjalizacją słuchacze odbywają kolejny etap nauki trwający 9 tygodni (granica lądowa, służba na lotniskach i piloci) oraz 11 tygodni (granica morska). W trakcie tego etapu szkolenia przedmioty są dobierane zgodnie z profilem przyszłej pracy, natomiast elementem wspólnym jest nauka języków rosyjskiego, angielskiego i chińskiego. W kolejnych 2 tygodniach słuchacze uczą się zarządzania kryzysowego i technicznego nadzoru granicy (w zależności od specjalizacji granica lądowa bądź morska). Następne 8 tygodni poświęcone jest na naukę m.in. zarządzania sytuacjami granicznymi, prawa międzynarodowego i języków obcych. Szkolenie kończą praktyczne ćwiczenia z zakresu bezpieczeństwa granicy.

W sumie w ciągu 56-tygodniowego szkolenia 8,5 tygodnia przeznaczone jest na naukę zagadnień składających się na odprawę graniczną, co w przeliczeniu daje nam 340 godzin, biorąc pod uwagę 40-godzinny tydzień pracy.

Porównując oba systemy szkolenia należy stwierdzić, że:

1. Model szkolenia fińskiego (56 tygodni – 2240 godzin z praktyką) jest dłuższy od polskiego (1087 godzin + 30 dni praktyki).
2. W fińskim modelu szkolenia zastosowano szkolenie profilowane ze względu na specjalizację.
3. Szkolenie fińskie obejmuje praktykę po 11 tygodniu nauki oraz 6-8-tygodniową praktykę w miejscu pierwszej służby słuchacza.
4. Duży nacisk w modelu fińskim kładziony jest na naukę języków obcych (szwedzki, angielski, rosyjski i chiński).
5. W trakcie jednego szkolenia słuchacze kształcą się w 2 szkołach w Espoo i Imatrze. Szkoły te posiadają wspólne kierownictwo i są wyspecjalizowane w różnych obszarach.
6. Na zagadnienia związane z odprawą graniczną w modelu fińskim przeznaczono jest 340 godzin, natomiast w polskim 146 godzin dydaktycznych, czyli ponad 2 razy mniej.
7. Nauka w AOGiW podporządkowana jest założeniom systemu Bolońskiego.
8. Nieukończenie szkolenia w AOGiW powoduje obciążenie słuchacza kosztami tego kształcenia.

Kończąc analizę chciałbym podkreślić fakt, iż pomimo różnic w procesie kształcenia cel jest jeden – wyszkolenie sprawnego funkcjonariusza. Oba modele szkolenia dokonują tego w trochę inny sposób. Trudno jednoznacznie stwierdzić, który model jest lepszy. W modelu fińskim kształcą się słuchacze wg specjalizacji, nasz model szkolenia stawia na uniwersalność funkcjonariusza.

kpt. SG Iwona Marczuk
Zakład Humanistyczny
CSSG w Kętrzynie

ZARZĄDZANIE NAUCZANIEM JĘZYKÓW OBCYCH W POLSKIEJ I FIŃSKIEJ STRAŻY GRANICZNEJ

Celem niniejszego opracowania jest dokonanie analizy porównawczej sposobu zarządzania nauczaniem języków obcych jako elementu systemu edukacyjnego zaimplementowanego przez polską Straż Graniczną i Straż Graniczną Finlandii w oparciu o dane pozyskane w czasie wizyty studyjnej w Akademii Fińskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej w Espoo.

W systemie przyjętym przez polską SG dużą rolę odgrywa proces rekrutacji do służby, w którym to w trakcie drugiego etapu prowadzony jest test szacujący znajomość języka obcego¹. Testy z języka obcego obejmują zakres wiedzy wymagany do egzaminu maturalnego na poziomie podstawowym². Wyboru języków obcych dokonuje Komendant Główny Straży Granicznej w zależności od istniejących potrzeb służbowych³. W chwili obecnej są to języki: angielski, rosyjski, niemiecki, francuski i ukraiński.

W systemie rekrutacji przyjętym przez fińską SG jednym z elementów egzaminu jest również test językowy. Uwarunkowania społeczno-polityczne sprawiły, iż test ten obejmuje znajomość dwóch języków: angielskiego oraz szwedzkiego. W 2005 roku w badaniach przeprowadzonych w ramach Eurobarometru dotyczących języków Unii Europejskiej, 60% dorosłych obywateli Finlandii deklarowało znajomość języka angielskiego, 38% języka szwedzkiego (41% w 2008), a 17% znajomość języka niemieckiego⁴. Naukę języka angielskiego i szwedzkiego lub fińskiego Finowie rozpoczynają wraz z rozpoczęciem obowiązków szkolnego – w wieku 7 lat i kontynuują przez cały okres edukacji. Naturalne wydaje się więc, że w czasie egzaminu do fińskiej SG sprawdzana jest znajomość właśnie tych języków.

¹ Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych i administracji z dn. 10.02.2006 r. w sprawie przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Straży Granicznej § 11 <http://www.abc.com.pl/du-akt/-/akt/dz-u-06-23-175>.

² Ibidem, § 13 pkt. 2 <http://www.abc.com.pl/du-akt/-/akt/dz-u-06-23-175>.

³ Ibidem, § 13 pkt. 3 <http://www.abc.com.pl/du-akt/-/akt/dz-u-06-23-175>.

⁴ http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_237.en.pdf.

Z dokumentacji służbowej wynika, iż najczęściej wybieranym językiem na egzaminie do polskiej SG jest angielski. W dalszej kolejności są to język rosyjski, niemiecki i jednostkowe przypadki wyboru języka ukraińskiego czy francuskiego. W konsekwencji na poziomie szkolenia podstawowego ośrodek szkolenia SG w Kętrzynie oferuje kontynuację nauki jednego z trzech wiodących języków. Kontynuacja nauki języka oznacza naukę specyficznego słownictwa granicznego oraz rozwijanie sprawności komunikacji ustnej w zakresie niezbędnym do późniejszego wykonywania obowiązków służbowych. Ponieważ program kursu szkolenia podstawowego (oraz podoficerskiego w konsekwencji) nie przewiduje nauczania podstaw danego języka, kryterium wyboru języka na kursie podstawowym jest posiadanie podstaw (poziom matury podstawowej wymagany na egzaminie wstępnym). W pierwszym dniu trwania kursu podstawowego przeprowadzany jest językowy test poziomujący, na podstawie którego słuchacze przydzielani są do grup szkoleniowych w zależności od osiągniętych wyników. Dokonując wyboru języka na teście – deklarują język, którego naukę chcą kontynuować.

Język fiński i szwedzki są językami urzędowymi obowiązującymi w Finlandii. Finowie stanowią większość narodową (ok. 90% ludności) zamieszkującą terytorium Finlandii, a Szwedzi największą mniejszość narodową w tym kraju – ok. 7% ludności⁵. Założenie, iż funkcjonariusz fińskiej SG posiadający fińskie obywatelstwo powinien biegle posługiwać się obydwojema językami jest więc podbudowane politycznie. Dodatkowo język szwedzki jest jednym z języków, którego nauka oferowana jest słuchaczom kursu podstawowego jako przedmiot obowiązkowy. Obowiązkową naukę języka fińskiego oferuje się tym ze słuchaczy, których wiodącym językiem ojczystym jest szwedzki i są tym samym zwolnieni z obowiązku nauki szwedzkiego. Poza tym nauka języka angielskiego jest również obowiązkowa dla wszystkich słuchaczy.

Wśród pozostałych języków można wymienić rosyjski oraz chiński. Wybór języków nie jest przypadkowy. Język chiński realizowany jest w ramach szkolenia słuchaczy mających pełnić służbę na lotniskach międzynarodowych. Uzasadnieniem takiego wyboru jest fakt, że Finlandia stanowi najbliższą lokalizację europejską dla lotów z Dalekiego Wschodu (73 połączenia tygodniowo z Azji, w tym 21 z Chin – wg danych z prezentacji prowadzonej na lotnisku Vantaa). Język rosyjski jest oferowany głównie tym słuchaczom, którzy służbę pełnić będą na odcinku granicy lądowej z Rosją. Dodatkowo warto wspomnieć, iż w oparciu o bieżącą analizę potrzeb oferta dotycząca nauczania języków obcych

⁵ http://www.bryk.pl/teksty/liceum/geografia/geografia_spo%C5%82eczno_ekonomiczna/11118-geografia_fizyczna_i_spo%C5%82eczno_ekonomiczna_finlandii.html.

może w każdej chwili zostać rozszerzona przez Dyrektora Akademii Straży Granicznej i Przybrzeżnej, który jednocześnie jest Dyrektorem Edukacji Fińskiej Straży Granicznej.

Kolejnym aspektem wartym porównania są poziomy zaawansowania kursów oferowanych dla szkolenia podstawowego. Fińska SG prezentuje zupełnie inne podejście do tego zagadnienia niż polska SG. Języki angielski, szwedzki bądź fiński podlegają dalszemu doskonaleniu zgodnie z określonym poziomem opanowania danego języka. Naukę języka obcego dodatkowego na kursach podstawowych oferuje się na różnych poziomach zaawansowania, także na poziomie A1 wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego⁶, czyli na poziomie początkującym. W systemie edukacyjnym zaadaptowanym przez polską SG w ramach kursów podstawowych i podoficerskich istnieje jedynie możliwość doskonalenia znajomości języka, którego podstawy zostały opanowane wcześniej w trakcie edukacji poza SG. Słuchacz ma prawo wyboru tylko jednego języka obcego, który staje się przedmiotem obowiązkowym.

Dyrektor Akademii w Espoo ma możliwość zatrudnienia, w ramach umowy na czas określony, cywilnych lektorów języków obcych zgodnie z bieżącym zapotrzebowaniem. W chwili obecnej zatrudnionych jest 2 wykładowców prowadzących zajęcia z języków angielskiego, rosyjskiego oraz szwedzkiego. Grupy szkoleniowe językowe mogą liczyć od 3 do 20 słuchaczy. Wykładowcy zaś wśród swoich obowiązków mają wszystkie czynności związane z nauczaniem języka, brak tu miejsca na dokonywanie tłumaczeń. W Centrum Szkolenia SG w Kętrzynie zatrudnionych jest w tej chwili 8 wykładowców języka obcego, przy czym jeden z nich pełni rolę kierownika. Nie ma możliwości dokonywania elastycznych zmian zgodnie z zapotrzebowaniem. Wykładowcy wśród swoich zadań mają m.in. dokonywanie tłumaczeń, czy też wykonywanie innych zadań służbowych, niekoniecznie związanych z nauczaniem języka.

W ramach nadzoru służbowego zarówno w Finlandii jak i w Polsce prowadzone są hospitacje. W Espoo mają one jednak raczej charakter doradczy niż oceniający. Dodatkowo fińscy lektorzy mają pełną autonomię wyboru środków prowadzących do osiągnięcia celów i nie mają obowiązku pisania konspektów. Plany zajęć przez nich przygotowywane mają charakter dobrowolności, postać punktową i pełnią funkcję pomocniczą dla wykładowcy. W CSSG istnieje obowiązek przygotowywania konspektu na każde zajęcia i przedstawiania go do zatwierdzenia przełożonemu przed rozpoczęciem zajęć.

Oferta kursów doskonalących oferowanych przez stronę fińską jest równie szeroka jak oferta prezentowana przez CSSG i zawiera między

⁶ <http://europass.cedefop.europa.eu/pl/resources/european-language-levels-cefr>.

innymi: kursy językowe długoterminowe realizowane są na drodze modułowej, krótkoterminowe trwające 1-2 tygodnie, kursy odświeżające wiedzę, angielski dla pilotów, techniczny angielski dla techników śmigłowcowych. Kursy z oferty obydwu szkół realizowane są także w formule wyjazdowej. Obydwie szkoły nie posiadają znacznego doświadczenia ani wypracowanych rozwiązań w realizacji kursów metodą e-learningową.

Wnioski nastawione na zwiększenie efektywności działań szkoleniowych realizowanych przez Centrum Szkolenia Straży Granicznej w zakresie nauczanie języków obcych:

1. Pomimo pewnych różnic w sposobie zarządzania nauczaniem języków obcych w szkołach w Kętrzynie i Espoo można dopatrzeć się także wielu elementów wspólnych.
2. Wymiana informacji w ramach realizacji projektu pozwoliła na poznanie rozwiązań przetestowanych i zastosowanych przez innych, które mogą stanowić sposób na rozwiązanie problemów pojawiających się w służbie.
3. Elastyczność oferty szkoleniowej w zakresie oferowanych języków obcych oraz zatrudnianie wykładowców zgodnie z aktualnymi potrzebami wpływa znacznie na efektywność wykorzystania posiadanych zasobów.
4. Traktowanie wykładowcy jako odpowiedzialnego, wykwalifikowanego i tym samym autonomicznego pracownika, który planuje swoją pracę jako wykładowca dla siebie (nie ma obowiązku tworzenia i zatwierdzania konspektów czy rozkładów materiału nauczania), nie powoduje utrudnień czy zakłóceń w procesie dydaktycznym, a wprost przeciwnie – daje możliwość efektywniejszego wykorzystania czasu np. celem tworzenia materiałów dydaktycznych czy prowadzenia zajęć.
5. Wprowadzenie systemu krótkoterminowych (1-tygodniowych) kursów nastawionych na konkretne umiejętności językowe związane ze specyfiką służby (np. Presentations In English, English for Border Checks) oraz posiadanie w ofercie kursów odświeżających znajomość języka wydaje się bardzo efektywne.
6. Obie szkoły „raczkują” w zastosowaniu e-learningu jako rozwiązania w nauczaniu języków obcych, co może stanowić nowe pole do wymiany doświadczeń.

plk SG Andrzej Rytwiński
CSSG w Kętrzynie

MODEL NAUCZANIA PODOFICERA FIŃSKIEJ STRAŻY GRANICZNEJ I OCHRONY WYBRZEŻA

Szkolenie podstawowe funkcjonariuszy FSGiOW kierowane jest do osób, które nie posiadają wykształcenia wyższego. Obejmuje ono okres 14-miesięcy – przedzielone dwoma praktykami. Pierwsza dwutygodniowa praktyka ma miejsce po 11 tygodniach szkolenia ogólnego i odbywa się na odcinku granicy, na którym funkcjonariusz nie jest przewidywany do dalszej służby. Ma ona za zadanie maksymalne zapoznanie z praktycznymi warunkami służby. Następnie realizowane jest kolejne 12-tygodniowe szkolenie, z którego 5 tygodni jest poświęcone na szkolenie w jednym z modułów: lądowy, morski, przejścia lotnicze, służba w dywizjonach lotniczych. W dalszym etapie realizowana jest kolejna praktyka (6-8 tygodni) z uwzględnieniem specyfiki modułu i przewidywanego docelowego miejsca służby. Obie praktyki są oceniane pod kątem przydatności kandydata do pracy (prowadzony jest dziennik praktyk).

W toku kolejnych tygodni szkolenia następuje dalsze rozwijanie kompetencji w jednym z ww. modułów (6-8 tygodni), zagadnienia dotyczące obrony kraju (2 tygodnie), szkolenie ogólnograniczne (prawo, języki, współpraca z innymi służbami i instytucjami) trwające 8 tygodni. W ostatnim etapie trwającym 11 tygodni występują zagadnienia związane z zarządzaniem granicą, przeciwdziałaniem przestępczości granicznej oraz egzamin końcowy.

Głównym celem szkolenia podstawowego jest w pełni przygotowany, kompetentny funkcjonariusz z właściwą postawą do realizacji zadań na pierwszym stanowisku pracy. Funkcjonariusz otrzymuje stopień strażnika granicznego.

Po zakończeniu szkolenia podstawowego funkcjonariusz ma możliwość odbycia kolejnego zaawansowanego szkolenia po minimum 8 latach służby. Szkolenie realizowane jest na zapotrzebowanie komendantów placówek/oddziałów dla osób przewidzianych na stanowiska kierownicze (tj. *operational leader* – odpowiednik kierownika/pomocnika kierownika zmiany w SG). Po zakończeniu szkolenia, podczas którego funkcjonariusz nabywa wiedzę nt. zarządzania zespołem, planowania administracyjnego, budżetowego i działań granicznych, podstaw prowadzenia śledztwa i dochodzenia administracyjnego, zostaje mianowany na stopień sierżanta.

Kolejnym etapem jest *Master seargent course* (5-7 lat po zakończeniu szkolenia zaawansowanego), który jest kursem przeznaczonym dla osób przewidzianych do objęcia wyższego stanowiska służbowego. Celem kursu jest nabycie wiedzy z zakresu zaawansowanego zarządzania i kierowania zespołem, administracji, ochrony granicy. Kurs trwa 8 tygodni w formule stacjonarnej, jednakże podzielony okresami samodzielnej nauki, przygotowywania raportów, wizytami studyjnymi na innych odcinkach granicy, w rzeczywistości trwa około roku. Po jego ukończeniu kursanci uzyskują stopień starszego sierżanta.

Dokonując porównania szkolenia podstawowego oraz mogącym nastąpić po nim szkoleniem zaawansowanym i *Master seargent course* z obowiązującym w Straży Granicznej RP modelem szkolnictwa (uwzględniającego: szkolenie podstawowe, podoficerskie, szkołę chorążych) znanymi jest kilka elementów wyraźnie rozróżniających oba systemy szkolenia:

- Wyraźne ukierunkowanie funkcjonariusza FSGiOW do służby z uwzględnieniem czterech podstawowych obszarów, w których będzie realizował zadania: granica lądowa, granica morska, przejścia lotnicze, dywizjony lotnicze – co przeważnie wiąże się z przysługą ratownictwem morskim.
- Wydłużenie (w stosunku do polskiego) okresu szkolenia podstawowego/bazowego daje możliwość wyposażenia funkcjonariusza w kompetencje, które w pełni wystarczają zainteresowanemu do realizacji zadań na stanowiskach wykonawczych. Nie ma potrzeby oferowania/kierowania funkcjonariusza bezpośrednio po szkoleniu podoficerskim (w polskich warunkach) na kolejne kursy doskonalące i szkolenia specjalistyczne.
- Istotą postawy fińskiego funkcjonariusza jest dążenie do profesjonalizmu poprzez samodoskonalenie. Oferowane kursy doskonalące mają jedynie na uwadze przekwalifikowanie bądź podniesienie kwalifikacji, ale to w bardzo specjalistycznym zakresie. Głównym elementem oceny/opinii funkcjonariusza jest jego dążenie do podnoszenia kompetencji – osiągnięcia mistrzostwa.
- Ukończenie *Master seargent course* daje możliwość osiągnięcia stanowiska do zastępcy komendanta placówki.

kpt. SG Jacek Ciunel
Zakład Kryminalistyki
CSSG w Kętrzynie

ELEMENTY WIEDZY KRYMINALISTYCZNEJ W FUNKCJONOWANIU I SZKOLENIU POLSKIEJ I FIŃSKIEJ STRAŻY GRANICZNEJ

W dniach 11-17 marca 2012 roku w ramach wyjazdu VETPRO, będącego elementem Programu Leonardo da Vinci „Uczenie się przez całe życie – podnoszenie kompetencji zarządczych kadry kierowniczej jednostek związanych z doskonaleniem zawodowym służb granicznych” (Projekt nr 2011-1-PL1-LE003-18799), uczestniczyłem w wymianie doświadczeń z kadrą Akademii Ochrony Granic i Wybrzeża w Espoo w Finlandii. Zajęcia, będące integralnym elementem wymiany, zostały zrealizowane w ciągu 5 dni i były podzielone na różne bloki tematyczne – spójne ze specjalizacją uczestników wyjazdu. Na wstępie została zaprezentowana struktura organizacyjna fińskiej Straży Granicznej oraz jej lokalizacja na tle innych instytucji porządku publicznego w Finlandii. Podobnie jak w Polsce, fińska Straż Graniczna (FSG) podlega Ministerstwu Spraw Wewnętrznych. W ujęciu ilościowym formacja fińska jest dużo mniejsza od polskiej SG, gdyż jej stan ilościowy to 2875 osób. Akademia Ochrony Granic i Wybrzeża w Espoo jest jedną z dwu placówek oświatowych FSG, które jednak w odróżnieniu od ośrodków szkoleniowych polskiej SG należą do systemu kształcenia akademickiego.

Szkolenia z zakresu zagadnień stricte kryminalistycznych nie są domeną ośrodka w Espoo. Podczas prezentacji modelu szkolenia, jak również podczas spotkań w grupach zagadnieniowych, dało się jednak dostrzec niektóre elementy wiedzy kryminalistycznej. Dla przykładu należą do nich ogólne zasady postępowania z ujawnionymi śladami kryminalistycznymi, narkotykami czy też problematyka kontroli dokumentów. Niemniej jednak, pomimo iż szczególnie ta ostatnia jest istotnym elementem procesu kształcenia funkcjonariuszy FSG, to Akademia z filią w Espoo nie prowadzi szkoleń specjalistycznych z tego zakresu – realizuje to placówka w Imatrze. W strukturze szkoły brak jest również odpowiednika Zakładu Kryminalistyki CSSG, stąd też w ofercie szkoleniowej prezentowanej nam przez wykładowców w Espoo brakuje specjalistycznych szkoleń dla techników i ekspertów kryminalistyki (stanowią one aktualną ofertę szkoleniową Zakładu Kryminalistyki CSSG). Takie przygotowanie oferuje ośrodek szkoleniowy policji fińskiej. Prezentacja bazy szkoleniowej w Espoo pokazała również, że Akademia nie posiada

w tej lokalizacji (Espoo) żadnych specjalistycznych pracowni do nauki kryminalistyki – wg przedstawicieli Akademii w Espoo pracownia/e przystosowane do szkoleń z zakresu dokumentów posiada tylko ośrodek w Imatrze. Warto przy tym nadmienić, że FSG nie posiada również w strukturach organizacyjnych Laboratorium Kryminalistycznego. Zabezpieczane na miejscach zdarzeń ślady do badań przesyłane są do laboratorium policyjnego (podobnie jak i dokumenty). Niemniej jednak grupy dochodzeniowe realizujące czynności śledcze posiadają w swoim składzie specjalistów z dziedziny kryminalistyki.

Porównując polski i fiński model szkolenia funkcjonariusza, którego celem jest przygotowanie go do wykonywania czynności służbowych na stanowisku pracy/służby, nie sposób nie odnieść się do pewnych rozbieżności:

1. Model szkolenia podstawowego i podoficerskiego polskiej SG ma charakter zunifikowany. Fińska SG opiera się na modelu profilowanym – szkolenie przebiega pod kątem konkretnej specjalizacji: lądowej, odprawy w portach lotniczych, morskiej i powietrznej. W konsekwencji profilowanie kształcenia przekłada się na dysproporcje w poszczególnych obszarach kształcenia, ale problematyka weryfikacji dokumentów jest realizowana na każdym profilu w pierwszych 11 tygodniach szkolenia (podstawowa kontrola dokumentów – I linia kontroli) i dalej po dwutygodniowej praktyce w ciągu następujących 7 tygodni nauki (kontrola na II linii).
2. Długość szkolenia: 1087 godzin + 30 dni praktyki w polskiej SG i 2240 godzin z praktyką w fińskiej SG.
3. Na zagadnienia związane z odprawą graniczną przeznaczono w modelu fińskim 340 godzin, natomiast w polskim 146 godzin dydaktycznych, czyli ponad 2 razy mniej.
4. W systemie szkolenia fińskiego słuchacze nie są „przywiązani” do ośrodków, a odbywają naukę w obydwu placówkach Akademii, w Espoo i Imatrze. Jest to związane z wybraną specjalizacją.
5. Nauka w AOGiW podporządkowana jest założeniom systemu Bolońskiego.
6. Nieukończenie szkolenia w AOGiW powoduje obciążenie słuchacza kosztami tego szkolenia.

W kontekście przygotowania zawodowego nowo przyjmowanych do służby funkcjonariuszy dają się zauważyć również pewne wspólne elementy. Mianowicie, przygotowanie zawodowe na etapie podstawowym zawiera nierozdzielne ze służbą zagadnienia odprawy granicznej – konkretnie kontroli dokumentów, jak również elementy związane z identyfikacją substancji narkotycznych oraz – o czym była mowa powyżej – ogólne zagadnienia związane z postępowaniem funkcjonariusza z ujawn-

nionymi śladami. Przy czym warto zaznaczyć, że np. wszelkie czynności związane z ujawnionym przemytem i narkotykami zabezpiecza fińska służba celna.

Fińska Straż Graniczna zajmuje się realizacją zadań związanych z ochroną granicy, ale w razie konieczności nie unika przenikania się kompetencjami z policją i służbą celną. W zasadzie można by odnieść wrażenie, że wszystkie trzy formacje funkcjonują jak zespół naczyń połączonych, co również przekłada się na organizację wspólnych szkoleń, w których uczestniczą przedstawiciele wszystkich wyżej wspomnianych formacji, czy też posiadanie wspólnych systemów informatycznych. Pozwala to na przejmowanie uprawnień do odprawy osób przez np. funkcjonariusza służby celnej lub odwrotnie, funkcjonariuszowi SG na kontrolę celną pod nieobecność celnika.

Przeprowadzona wizyta studyjna w porcie lotniczym Helsinki – Vantaa pokazała, że fińska i polska Straż Graniczna wykorzystują w podobnym zakresie osiągnięcia kryminalistyki. Obydwie formacje stosują te same standardy w rejestracji wyglądu czy daktyloskopowaniu. Podobnie wygląda też system kontroli dokumentów oparty na dwóch liniach kontroli. Prawdopodobnie ze względu na brak własnego laboratorium kryminalistycznego funkcjonariusze portu lotniczego wykonujący czynności na drugiej linii posiadają własną kartotekę – zbiór dokumentów wzorcowych. Taką kartotekę posiada w polskiej SG Wydział VI ZOŚ – Laboratorium Kryminalistyczne. W zakresie wykorzystania baz danych wzorcowych dokumentów fińska SG wykorzystuje bazę iFADO, Edison oraz wewnętrzną, własną elektroniczną kartotekę wzorów dokumentów.

kpt. SG Damian Podbielski
Zakład Prawa i Administracji
CSSG w Kętrzynie

SZKOLENIE PODSTAW Z ZAKRESU PROCEDUR ZWIĄZANYCH Z ZATRZYMANIEM OSOBY, PRZESZUKANIEM I INNYCH CZYNNOŚCI PROCESOWYCH W POLSKIEJ I FIŃSKIEJ STRAŻY GRANICZNEJ

W dniach 11-17 marca 2012 roku w ramach wyjazdu VETPRO, będącego elementem Programu Leonardo da Vinci „Uczenie się przez całe życie – podnoszenie kompetencji zarządczych kadry kierowniczej jednostek związanych z doskonaleniem zawodowym służb granicznych” (Projekt nr 2011-1-PL1-LE003-18799), uczestniczyłem w wymianie doświadczeń z kadrą Akademii Ochrony Granic i Wybrzeża w Espoo w Finlandii. Zajęcia, które odbyły się według wcześniej ustalonego scenariusza, rozpoczęły się od wprowadzenia nas w usytuowanie fińskiej Straży Granicznej w ramach tamtejszego porządku prawnego. W początkowej fazie zajęć uzyskaliśmy także informacje statystyczne o organizacji i samej Finlandii. Finlandia choć obszarem zbliżona do Polski liczy jedynie ok. 5 mln. 300 tysięcy mieszkańców. Liczba ta została zestawiona z liczbą mieszkańców najbliższego rosyjskiego miasta tj. Petersburga – ok. 5 mln. Finowie podkreślali, że pomimo bardzo dużego ruchu na tym odcinku granicy współpraca z Rosjanami układa się bardzo dobrze.

System szkolenia różni się w wielu elementach od naszego, przede wszystkim opiera się na ścieżce kariery zawodowej funkcjonariusza fińskiej Straży Granicznej. Przejrzysty model zapewnia – w mojej ocenie – spokój tak bardzo potrzebny w tej ciężkiej służbie. Funkcjonariusz może skoncentrować się na jak najlepszym wykonywaniu swoich obowiązków wiedząc o tym, że jedynie efektywna praca jest brana pod uwagę przy jego ocenianiu. System premiuje osoby najlepiej wykonujące swoje zadania.

Do właściwej ochrony granicy fińska Straż Graniczna wykorzystuje w dalszym ciągu instytucję służby zasadniczej. W skali Finlandii jest to kilka kompanii funkcjonariuszy rozlokowanych w oddalonych częściach kraju z zadaniem ochrony zielonej granicy.

Szkolenie podstawowe w Finlandii trwa 56 tygodni, natomiast nasz kurs podstawowy i podoficerski, które są odpowiednikami fińskiego, trwają łącznie 35 tygodni. Jeżeli porównalibyśmy zajęcia szeroko rozu-

mianego prawa w ramach fińskiego szkolenia podstawowego, to okazało by się, że zajmują one półtorej tygodnia w porównaniu z trzema tygodniami w polskim szkoleniu. Finowie w swoim szkoleniu skoncentrowali się na podstawowych czynnościach mogących wydarzyć się w służbie, które ćwiczone są multidyscyplinarnie. Nasz system określiłbym jako szerszy tematycznie. Należy także dodać, że w naszych nowych programach szkolenia coraz większą uwagę zwraca się na ćwiczenia praktyczne a zajęcia, w których biorą udział specjaliści z różnych dziedzin, stały się normą.

Fińska Straż Graniczna posiada jeden ośrodek szkolenia, jest on w istocie usytuowany w dwóch miastach Espoo i Imatrze odległych od siebie o 280 km. Z mojego punktu widzenia wizyta w Imatrze byłaby bardziej owocna, gdyż mógłbym porozmawiać z osobami prowadzącymi zajęcia z bliskiej mi tematyki. Mimo to w rozmowie z wykładowcami z Espoo ustaliłem, że fińscy funkcjonariusze Straży Granicznej są wyposażeni w zbliżone do nas środki przymusu bezpośredniego. Finowie na wyposażeniu posiadają pałki teleskopowe i paralizatory elektryczne. Podobieństwa są także widoczne, kiedy mówimy o uprawnieniach w zakresie zatrzymywania osób. Natomiast istnieje różnica w zakresie przedmiotowym czynów będących w zainteresowaniu fińskiej Straży Granicznej, która w terenie zajmuje się walką z wykroczeniami, choć podział na przestępstwa i wykroczenia w przypadku często stosowanych przepisów o rybołówstwie i myślistwie nie jest najtrafniejszym przykładem. Fińska Straż Graniczna wykonuje gros swych czynności procesowych w ramach tzw. krótkich spraw (naszego odpowiednika art. 308 kpk), które są następnie przekazywane właściwym organom. Organ inny niż Straż Graniczna może stać się gospodarzem postępowania albo jako adresat materiałów przesłanych mu przez Straż Graniczną, albo też gdy zgodnie ze swoją wolą na skutek sprawdzeń w bazach danych zwróci się z prośbą o możliwość przeprowadzenia postępowania w danej sprawie i przejąć ją od Straży Granicznej.

Jako niezwykle interesujące mnie zagadnienie potraktowałem prezentację kpt. Miko Halinen'a dotyczącą baz danych wykorzystywanych przez fińską Straż Graniczną, zwłaszcza na bazie doświadczeń jakie nasza formacja gromadzi aktualnie wraz z wprowadzeniem Systemu Wspomagania Kierowania. W Finlandii podstawową bazą danych Straży Granicznej jest RVT, to odpowiednik SWK z opcjami wprowadzania i archiwizacji wszystkich kontroli granicznych, ale także kontroli drogowych, wszelkich zdarzeń mających związek z bezpośrednią ochroną granicy, takich jak wydawanie zezwoleń na pobyt w strefie przygranicznej, ewidencja osób ukaranych karą grzywny. System posiada także aktualne mapy, które w połączeniu z modułami gps zainstalowanymi w pojazdach

oraz przy przenośnych i stacjonarnych radiotelefonach dają realny obraz dyslokacji posiadanych sił i środków. W dalszej części prezentacji otrzymaliśmy informację o bazie danych fińskiej Policji PATJA, z której korzystają także funkcjonariusze Straży Granicznej i Służba Celna.

Kolejne informacje związane z wymianą informacji pomiędzy różnymi organizacjami – uzyskiwane od kpt. Halinen’a – wywoływały u mnie coraz większe zainteresowanie, mianowicie innowacyjnym podejściem do nadrzędnego celu, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa obywatelom państwa. Dowiedzieliśmy się, a także mieliśmy okazję zobaczyć m.in. w helsińskim stanowisku dowodzenia, że współpraca pomiędzy Policją, Celnikami i Strażą Graniczną, a także niektórymi jednostkami wojska to nie tylko podpisane umowy o wzajemnej wymianie informacji i współdziałaniu, ale realna codzienna służba. Funkcjonariusz każdej z wymienionych służb na swoich stanowiskach dowodzenia na monitorach komputerów widzi aktualne umiejscowienie patroli policyjnych, służb celnych, patroli funkcjonariuszy Straży Granicznej. Dostępne dane w czasie rzeczywistym są aktualizowane. Byliśmy także świadkami przesuwania się na monitorze (na tle rejonu pełnienia służby w tym przypadku Helsinki) ikon powiązanych z radiowozami policyjnymi. Oczywiście techniczne możliwości takiego wykorzystania sprzętu znane są także nam, natomiast jeszcze raz chciałem podkreślić, że opisywane zdarzenie miało miejsce na stanowisku kontroli ruchu wodnego Zatoki Fińskiej, Straży Granicznej. System współdziałania PCB (Police, Customs, Border Guard) to nie tylko możliwość wzajemnego śledzenia się i oczywiście nie o tego rodzaju współdziałanie chodzi. PCB daje możliwość w sytuacjach krytycznych skierowania przez oficera każdej z wymienionych służb obsługującego stanowisko dowodzenia np.: patrolu Policji do wsparcia funkcjonariuszy Straży Granicznej. PCB to także pomoc w dyslokacji służby. Rozwiązania techniczne to także systemy łączności, które choć pracują na innych częstotliwościach, w sytuacjach nagłych umożliwiają pracę na jednym kanale. W takim systemie współdziałania znajdują się także niektóre jednostki obrony fińskiego wojska.

Szybkie współdziałanie to nie tylko wzorowo dopracowane systemy informatyczne, czy sprawna łączność, ale także regulacje prawne. Na opisany niżej przypadek ma wpływ wiele czynników np. niska liczba ludności, nierównomierne jej rozmieszczenie, ale być może także efektywne wykorzystywanie dostępnych sił i środków. Skandynawska pragmatyka doprowadziła do unifikacji i częściowego dublowania uprawnień np. dowiedzieliśmy się, że w fińskim porządku prawnym możliwe jest dokonywanie odprawy celnej przez funkcjonariuszy Policji lub Straży Granicznej. Sytuacje takie zdarzają się na rzadko uczęszczanych lotni-

skach, w szczególności w prowincjach Laponia i Oulu, na których nie jest opłacalne utrzymywanie stałych grup służby celnej.

Ze strony uczestników szkolenia padały pytania kierowane także do płka Vessa Huuskonen'a komendanta ośrodka szkolenia fińskiej Straży Granicznej, odpowiedzialnego jednocześnie za proces naboru funkcjonariuszy do Straży Granicznej: czy nie obawia się, że efektem łączenia zadań może być połączenie w przyszłości Policji, Straży Granicznej, Służb Celnych w jedną służbę? Pan płk w uzasadnieniu przedstawił nam w zarysie koncepcję funkcjonowania fińskiej Straży Granicznej na lata do 2019 roku.

Udział w tym przedsięwzięciu był dla mnie bardzo ważnym doświadczeniem, mogłem zapoznać się z koncepcją rozwoju szkolenia i służby, która pomimo swojej specyfiki ogólnie przypomina polską Straż Graniczną. Największe wrażenie wywarły na mnie stanowiska dowodzenia, w których widziałem w praktyce działanie programów wspomagających kierowanie pełnieniem służby. Wizyta w Finlandii to przyczynek do przemyśleń nad własnym wkładem w rozwój formacji oraz miejscem, w jakim znajdujemy się w chwili obecnej.

kpt. SG Wioletta Zglińska
Zakład Humanistyczny
CSSG w Kętrzynie

SYSTEM SZKOLENIA JĘZYKOWEGO ORAZ SZEROKO ROZUMIANYCH NAUK SPOŁECZNYCH W POLSKIEJ I FIŃSKIEJ STRAŻY GRANICZNEJ

W dniach 11-17 marca 2012 roku uczestniczyłam w wizycie w Akademii Ochrony Granic i Wybrzeża w Espoo (Finlandia) w ramach programu Leonardo da Vinci będącego częścią programu edukacyjnego Unii Europejskiej „Uczenie się przez całe życie”.

Przedmiotowa analiza to jedynie próba zidentyfikowania podstawowych różnic w strukturach i procesie kształcenia zawodowego w obszarach nauczania szeroko pojętych kompetencji językowych, komunikacji społecznej wewnątrz organizacji oraz ukierunkowanej na jej otoczenie, a także zarządzania organizacją, istniejących w Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie (CSSG) i Akademii Ochrony Granic i Wybrzeża w Espoo (AOGiW).

Rozpoczynając rozważania warto zaznaczyć, iż struktury obydwu szkół w zakreślonym analizie obszarze zdecydowanie się różnią.

W strukturze Zakładu Humanistycznego znajdują się dwa zespoły: Zespół Języków Obcych oraz Zespół Zarządzania. Do zadań pierwszego przypisane jest kształcenie kompetencji językowych, drugi zaś ma za zadanie kształtować umiejętności społeczne w wymiarze wewnętrznym – służbowym i zewnętrznym – wizerunkowo-marketingowym, a także zarządzania zasobami ludzkimi. Natomiast w strukturze AOGiW nie ma wyodrębnionych podobnych komórek.

Odnosząc się do oferty programowej obydwu szkół warto zaznaczyć, że w CSSG doskonalili się sprawności językowe w zakresie języka angielskiego, rosyjskiego i niemieckiego – i to na potrzeby SG – jako oferta stała jest wystarczająca. Natomiast w AOGiW wachlarz języków obcych, które można doskonalić jest szerszy. Oprócz trzech wspomnianych wyżej języków obcych Akademia dodatkowo oferuje naukę języków: fińskiego i szwedzkiego (choć oba są językami narodowymi, nie wszyscy obywatele władają nimi na równym poziomie, np. 90% ludności Wysp Alandzkich stanowią obywatele pochodzenia szwedzkiego, dla których językiem ojczystym jest język szwedzki), francuskiego, a także chińskiego. Taki standard zdecydowanie budzi podziw, ale pamiętać warto, że ta

rozszerzona oferta jest możliwa tylko dzięki angażowaniu nauczycieli z zewnątrz.

Definiując szczegóły nauczania w odniesieniu do poszczególnych etapów rozwoju zawodowego również dopatrzeć się można istotnych różnic w systemach szkolenia obydwu formacji granicznych.

Słuchacze kursu podstawowego i następującego bezpośrednio po nim kursu w zakresie szkoły podoficerskiej w Centrum Szkolenia SG wybierają tylko jeden z dostępnych trzech języków obcych. Wymiar godzinowy przedstawia się następująco: szkolenie podstawowe: 22 godz. w trakcie około 4-miesięcznego okresu nauki oraz 33 godz. w trakcie 5-miesięcznego szkolenia w zakresie szkoły podoficerskiej.

Program kursu podstawowego przyszlých fińskich funkcjonariuszy Straży Granicznej, trwającego około 14 miesięcy, zawiera obowiązkową naukę języka szwedzkiego (2 x 1 tydzień), 1 tydzień wybranego języka (rosyjski, angielski, chiński) i dodatkowo w zależności od wybranego profilu słuchacza następujące języki:

- ochrona granicy lądowej – język rosyjski (0,5 tygodnia) oraz język angielski i rosyjski (1 tydzień),
- służba na lotniskach – język chiński (1 tydzień) oraz chiński i angielski (1 tydzień),
- lotnictwo – język angielski (1,5 tygodnia),
- ochrona granicy morskiej – brak dodatkowych zajęć z języka obcego.

Program kursu oficerskiego w polskiej SG obejmuje 3-miesięczny moduł języka angielskiego, natomiast na realizowanym jeszcze do tej pory zaocznym kursie oficerskim języka obcego w programie nie ma.

Niezwykle istotną różnicą w systemach szkolenia językowego jest fakt, iż w Finlandii rodzaj nauczanego języka wprost jest konsekwencją wynikającą z rodzaju służby, jaką funkcjonariusz będzie pełnił po ukończeniu kursu. W warunkach polskich wybór języka w pierwszej kolejności uzależniony jest od deklaracji funkcjonariusza, a dopiero w drugiej kolejności bierze się pod uwagę specyfikę granicy, czy rodzaj służby.

Nadto podkreślić warto, iż 3-letnie kształcenie oficerów fińskiej Straży Granicznej (stopień licencjata) odbywa się przez pierwsze dwa lata w Akademii Obrony Narodowej, natomiast podczas trzeciego roku edukacji przyszli oficerowie SG zdobywają wiedzę w Akademii w Espoo. Program szkolenia przewiduje około 2,25 tygodni nauki języka rosyjskiego. Na pierwszy rzut oka zaskoczyć może brak języka angielskiego, ale ponieważ w Finlandii obowiązkowa nauka języka angielskiego rozpoczyna się od pierwszych klas szkoły podstawowej, językiem tym w zasadzie swobodnie porozumiewa się każdy Fin. Jeśli wierzyć informacjom z Wikipedii, w badaniach dotyczących języków Unii Europej-

skiej przeprowadzonych w 2005 roku w ramach Eurobarometru, 60% dorosłych obywateli Finlandii deklарowało znajomość języka angielskiego. Wynik ten plasuje Finlandię na piątym miejscu w Europie za Malta, Holandią, Szwecją i Danią¹.

Oczywiście Akademia dysponuje również bogatą ofertą kursów doskonalących, rozszerzających znajomość danego języka obcego lub też ukierunkowanych na kształtowanie konkretnych kompetencji niezbędnych na danym stanowisku w służbie: 6-poziomowe kursy wspomnianych wcześniej języków obcych; język angielski – ratownictwo morskie; język angielski – negocjacje; język angielski – kontrola graniczna; język angielski – pisanie i składanie raportów; tworzenie prezentacji w języku angielskim; doskonalący kurs języka angielskiego; kurs języka rosyjskiego dla oficerów i inne.

Analizując zakres obszarowy zajęć realizowanych przez wykładowców z drugiego zespołu w strukturze Zakładu Humanistycznego w Centrum Szkolenia SG wskazać należy:

- zarządzanie,
- psychologiczne uwarunkowania służby granicznej,
- podstawy komunikacji społecznej,
- edukację międzykulturową,
- etykę.

W Akademii Ochrony Granic i Wybrzeża w Espoo sytuacja wygląda inaczej. O ile problematyka zarządzania pojawia się na różnych poziomach kształcenia funkcjonariuszy pod nazwą *Dowodzenie* czy też *Zarządzanie w administracji*, o tyle psychologia, komunikacja społeczna, edukacja międzykulturowa i etyka nie występują *explicite* w programach nauczania.

W pierwszej chwili wzbudziło to moje duże zdziwienie, jednakże w trakcie rozmów z przedstawicielami Akademii okazało się, że słuchacze nabywają umiejętności z wyżej wymienionych obszarów podczas zajęć z kontroli ruchu granicznego, taktyki działania w sytuacjach granicznych, czy też zwalczania przestępczości. Czyżby pełna interdyscyplinarność zajęć? Być może. Częściowo też pewnie wynika to z trochę innego zakresu zadań obu formacji. Polska Straż Graniczna m.in. szerzej od fińskiego partnera zajmuje się problematyką cudzoziemców, dlatego też tak dużą wagę przykładą do edukacji międzykulturowej. Czynnikiem wpływającym na brak konieczności kształtowania postaw etycznych u fińskich funkcjonariuszy wydaje się być sytuacja społeczno-gospodarcza w kraju oraz mentalność obywateli. W raportach organizacji Transparency International na temat korupcji Finlandia zajmuje najwyż-

¹ <http://pl.wikipedia.org/wiki/Finlandia>.

sze miejsca wśród państw najmniej zagrożonych korupcją (2010 r. – 4 miejsce/9,2; dla porównania Polska – 41 miejsce/5,3)².

Postulowanie włączenia treści z psychologii, etyki czy też edukacji międzykulturowej do zakresu takich działów tematycznych jak kontrola ruchu granicznego, ochrona granicy państwowej czy też prawo w polskich programach szkolenia (a tym samym rezygnacji z tych przedmiotów) byłoby przysłowiowym „strzałem w kolano” i kwestionowałoby rację bytu Zakładu Humanistycznego. Jednakże dążenie do większej interdyscyplinarności zajęć jest koniecznością dzisiejszych czasów. Sam Leonardo da Vinci, na cześć którego nazwano program edukacyjny wspierający działania w obszarze kształcenia i szkolenia zawodowego oraz promujący innowacyjne rozwiązania edukacyjne, jest najznamienitszym przedstawicielem interdyscyplinarności i potwierdza sensowność łączenia wiedzy z różnych dziedzin. Jednakże myślę, że należy to robić z umiarem skupiając się w pierwszym rzędzie na nauczaniu problemowym i stosowaniu metod aktywizujących.

² http://www.transparency.org/news_room/in_focus/2011/annual_report_2010.

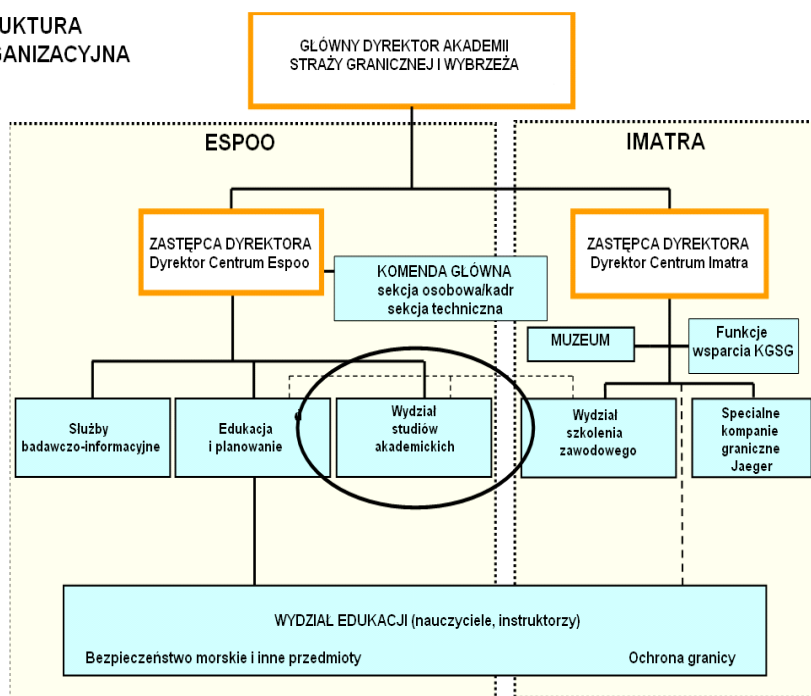
ppłk SG Andrzej Sikorski
Pododdziały Szkolne
CSSG w Kętrzynie

BAZA DYDAKTYCZNA I ORGANIZACJA SZKOLEŃ W AKADEMII OCHRONY GRANIC I WYBRZEŻA FIŃSKIEJ STRAŻY GRANICZNEJ

Program Leonardo da Vinci („Uczenie się przez całe życie”) dotyczy wymiany doświadczeń pomiędzy pokrewnymi służbami chroniącymi granicę Unii Europejskiej. Jego naczelnym zadaniem jest przyczynienie się do nawiązania kontaktów i współpracy z instytucjami UE, aby w konsekwencji zrealizować cel, jakim jest osiągnięcie zbliżonych standardów w zarządzaniu organizacją szkolącą funkcjonariuszy służb granicznych. Wymiana doświadczeń z kadrą kierowniczą Akademii Ochrony Granic i Wybrzeża w Finlandii miała na celu zapoznanie się ze strukturą, zadaniami oraz sposobem funkcjonowania Straży Granicznej Finlandii. Poza tym zapoznaliśmy się z funkcjonowaniem poszczególnych jednostek/komórek Akademii, aby móc porównać je z odpowiednimi komórkami organizacyjnymi Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie.

W ramach Fińskiej Straży Granicznej Akademia Straży Granicznej i Wybrzeża (BCGA) prowadzi szkolenia/studia ukierunkowane na zarządzanie granicą w zakresie podstawowego i zaawansowanego szkolenia funkcjonariuszy SG. Studia akademickie dla oficerów są koordynowane i organizowane pod przewodnictwem Uniwersytetu Obrony Narodowej, gdzie wiedza z zakresu zarządzania granicą jest zawarta w podstawowych stopniach Nauk Wojskowych (licencjat i magister Nauk Wojskowych), jak również w programie szkolenia oficerów wyższego szczebla (doktor). Natomiast szkolenia/studia podstawowe zawodowe realizowane są przez Akademię w Espoo i Imatrze.

Jak wynika ze struktury w Finlandii funkcjonuje jedna Akademia Straży Granicznej i Wybrzeża, w której skład wchodzi dwa centra szkoleniowe w Espoo i Imatrze. Biorąc pod uwagę zakres działalności oraz rodzaj realizowanych szkoleń sądzę, iż akademia w Imatrze w większości realizuje szkolenia i kursy zawodowe, które swoją tematyką są zbliżone do tych realizowanych przez Centrum Szkolenia Straży Granicznej. Obiekty, baza i wyposażenie pozwalają realizować szkolenia zawodowe, specjalistyczne i kursy doskonalące przede wszystkim z dziedziny ochrony granicy.

**STRUKTURA
ORGANIZACYJNA**

Schemat: Struktura funkcjonowania Akademii Straży Granicznej w Finlandii

W Imatrze do dyspozycji słuchaczy oddano budynki i pomieszczenia takie jak: obiekty sportowe, strzelnicę, tory przeszkód, symulatory, odcinek granicy szkolnej, szkoleniową placówkę graniczną i przejście graniczne, szkoleniowe centra dowodzenia. Natomiast Akademia w Espoo dysponuje jednym budynkiem szkolnym wraz z zapleczem oraz bazą noclegową, która przeznaczona jest przede wszystkim do realizacji kursów w większości teoretycznych (akademickich). Oprócz bardzo dobrze przygotowanych sal wykładowych i pracowni słuchacze do dyspozycji mają również salę sportową, profesjonalnie wyposażoną siłownię oraz saunę z basenem, z pomieszczeń tych słuchacze mogą korzystać w czasie wolnym. W akademii funkcjonuje również kantyna, z której korzystają zarówno słuchacze i kadra dydaktyczna odpłatnie (śniadania, obiady), natomiast kolacje słuchacze przygotowują sobie sami w specjalnie przygotowanych pomieszczeniach w miejscu zakwaterowania. W czasie zajęć przewidziana jest również przerwa w godzinach 11-12 na lunch dla słuchaczy i kadry.

Na uwagę zasługuje fakt, iż zarówno kadra jak i słuchacze sami decydują, czy chcą w danym dniu spożywać posiłki, mają możliwość wyboru i nałożenia odpowiedniej ilości posiłków, za który następnie płać.

Kolejka jest jednakowa dla wszystkich, a miejsce przeznaczone do konsumpcji nie jest zróżnicowane. Kadeci są kwaterowani w akademii nieodpłatnie, mogą również dojeżdżać na zajęcia z miejsca zamieszkania (jeżeli mieszkają w pobliżu). Kadeci zakwaterowani są w pokojach 2-4-osobowych o wysokim standardzie (porównywalnym do bloku nr 20 w Centrum Szkolenia SG). Akademia refunduje koszty przyjazdu i dojazdu do akademii, a w przypadku dłuższych kursów dodatkowo zwraca koszty za dwa wyjazdy w ciągu miesiąca do miejsca zamieszkania. W czasie kursu podstawowego przewidziano dwutygodniowe wakacje. Kadetom nie organizuje się żadnych zajęć w czasie wolnym, sami decydują co będą robić. Do dyspozycji mają sale sportowe, siłownię, basen i bibliotekę, pod warunkiem, iż nie naruszają określonych praw i przepisów. Palenie tytoniu odbywać się może jedynie w miejscu specjalnie do tego wyznaczonym na zewnątrz budynku. Alkohol jest dozwolony tylko na specjalne okazje i wymaga pozwolenia dyrektora akademii. Na terenie akademii jest specjalne pomieszczenie, w którym mogą być organizowane spotkania – „messa oficerska”, którą urządzono jak na statku.

Uroczyste zakończenie każdego kursu odbywa się w akademii poprzez wręczenie świadectw. Najważniejszą uroczystością jest ukończenie Uniwersytetu Obrony Narodowej przez studentów akademickich, na którą zapraszany jest cały personel akademii oraz przedstawiciele innych uczelni partnerskich, z którymi akademia współpracuje. Ponadto absolwenci organizują uroczysty bal wieczorowy.

Kadeci akademii podlegają władzy dyscyplinarnej, czyli mogą być wyróżniani i karani. Jako wyróżnienia stosuje się niewielkie nagrody pieniężne (stypendia) dla kończących kursy z wysokimi wynikami, innym wyróżnieniem jest objęcie funkcji dowódcy kadetów. W akademii stosuje się również system kar, kadeci mogą być pociągani do odpowiedzialności: od nagany do przerwania nauki i wydalenia. Za przestępstwa są karani zgodnie z fińskim prawem karnym.

W czasie trwania nauki kadeci bezpłatnie otrzymują cztery rodzaje umundurowania, które noszą w trakcie szkolenia. Pozostałą część umundurowania niezbędnego do wykonywania obowiązków służbowych otrzymują w miejscu pracy. Koszt pełnego zestawu umundurowania wynosi ok. 3000 €. Broń służbową kadeci noszą podczas pełnienia służby, a także w trakcie zajęć z bronią w Akademii w Imatrze, gdzie znajduje się specjalny magazyn broni. Natomiast w Akademii w Espoo kadeci nie noszą żadnej broni, nie pełnią także służb. Wszelkie sprawy dotyczące pobytu, wykorzystania sal i pomieszczeń załatwiane są w recepcji, która znajduje się w głównym budynku. Wejście i wyjście do budynku odbywa się na podstawie kart magnetycznych.

System szkolenia zawodowego Straży Granicznej Finlandii

O przyjęcie do służby można się ubiegać po odbyciu (uregulowaniu) służby wojskowej. Poborowy odbywa szkolenie z zakresu musztry, strzelania, podstaw taktyki i technik działania np. w lesie itp. Służba wojskowa w Finlandii jest obowiązkowa i obejmuje okres minimum 6 miesięcy w zależności od przydzielonego stanowiska. Osoby przewidziane na oficerów oraz podoficerów odbywają 12-miesięczne przeszkolenie dodatkowo ukierunkowane na przyszłą specyfikę służby. Dla kobiet odbycie służby wojskowej jest dobrowolne i mogą one zrezygnować ze szkolenia w ciągu 45 dni (jednak należy dodać, że podczas rekrutacji za odbytą służbę otrzymują dodatkowe punkty, choć nie jest to wymóg formalny). Ciekawostką jest, iż mieszkańcy wysp Åland ustawowo zwolnieni są z tego obowiązku.

Procedura złożenia wniosku o przyjęcie do formacji

W roku 2011 złożono ok. 695 wniosków (w tym 25 kobiet). Do egzaminu zostało zakwalifikowanych 250 kandydatów, z tego do akademii przyjęto 80 kadetów i 25 studentów akademickich. Zwykle na kursach akademickich na grupę 25-osobową przypada 1 kobieta, na kursach zawodowych na 80 osób przypada od 3 do 5 kobiet.

Kryteria naboru i rozpatrywania złożonych wniosków:

- ukończone 18 lat;
- obywatelstwo fińskie;
- zaświadczenie o niekaralności;
- dyplom ukończenia szkoły drugiego stopnia.

Po wstępnej weryfikacji kandydat przystępuje do egzaminu, który obejmuje:

- test z W-F (bieg 2400 m – mężczyźni oraz 2200 m – kobiety w czasie 12 min.);
- test z pływania (200 m w czasie 6 min.);

dotatkowo:

- test psychologiczny (zdolność przyswajania wiedzy, osobowość, rozwiązywanie problemów i umiejętności interpersonalne);
- test na sprawność postrzegania;
- test ze znajomości języka (angielskiego i szwedzkiego).

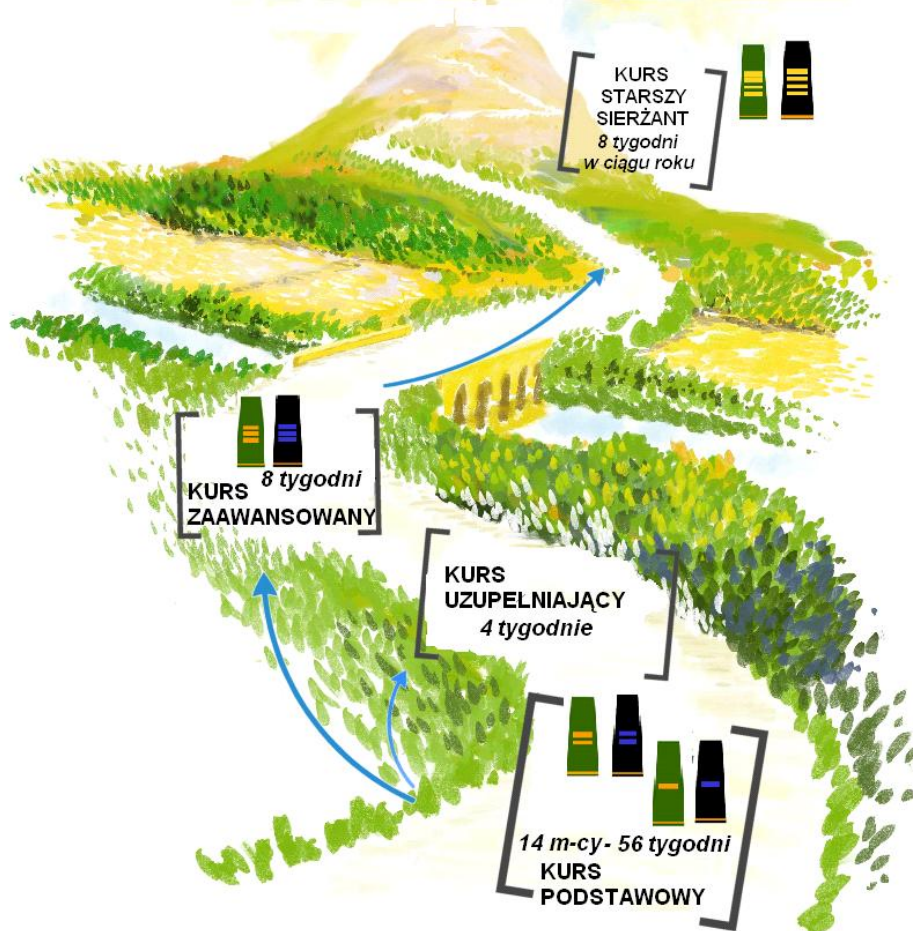
Rozpatrzone wnioski oraz oceny uzyskane z egzaminu mają wpływ na ustalenie liczby punktów. Kandydat maksymalnie może uzyskać 40 punktów. Po zakwalifikowaniu na szkolenie kandydat kierowany jest na kurs podstawowy.

Najliczniejsze kursy to studia zawodowe liczące ok. 70-80 osób. Pozostałe kursy i szkolenia specjalistyczne są zbliżone do systemu doskona-

lenia centralnego funkcjonującego w Centrum Szkolenia Straży Granicznej. Grupy szkoleniowe liczą ok. 10-20 funkcjonariuszy, a czas trwania szkolenia, w zależności od specyfiki, trwa od kilku dni do kilku tygodni. Zazwyczaj zajęcia w grupie prowadzone są przez 2-3 wykładowców.

Fińska Straż Graniczna wypracowała model i ścieżkę kariery zawodowej, którą prezentuję poniżej.

ŚCIEŻKA KARIERY PODSTAWOWEGO SZKOLENIA ZAWODOWEGO SG FINLANDII

Kurs podstawowy trwa 56 tygodni (to jest 14 miesięcy, w tym 2 tygodnie urlopu). Jego głównym celem jest przygotowanie kompetentnego strażnika granicznego posiadającego odpowiednią postawę, wiedzę i umiejętności z zakresu wykonywania podstawowych zadań służbowych. Program szkolenia obejmuje: szkolenie ogólne trwające 29 tygodni i szkolenie modułowe, które trwa w zależności od specjalności 17-19 tygodni. Kurs podstawowy przygotowuje strażników granicznych w na-

stępujących specjalnościach: lądowej, morskiej (nawigacja), lotniska oraz lotnictwa. W programie przewidziano dwie praktyki trwające 8-10 tygodni oraz feedback w celu sprawdzenia stopnia opanowania materiału i umiejętności praktycznych. W przypadku negatywnej oceny kursant jest zwalniany ze Straży Granicznej. Po ukończeniu kursu podstawowego kadet otrzymuje stopień w zależności od specjalności: strażnik graniczny lub strażnik wybrzeża. Docelowo może zostać awansowany na stopień starszy strażnik graniczny lub strażnik wybrzeża.

Po upływie 8-12 lat służby funkcjonariusz, jeżeli nie podejmie dalszej nauki, zostaje skierowany na *kurs uzupełniający* trwający 4 tygodnie dla strażników granicznych. Głównym celem szkolenia jest uaktualnienie kompetencji np. z zakresu nowych regulacji prawnych i uprawnień oraz niezbędnych kwalifikacji do dalszego pełnienia służby na zajmowanym stanowisku.

W przypadku pozytywnej opinii i wyrażenia zgody na podnoszenie swoich kwalifikacji funkcjonariusz może zostać skierowany na egzaminy wstępne na *kurs zaawansowany* trwający 8 tygodni. Szkolenie obejmuje zagadnienia z zakresu administracji i planowania, planowania działań i ekonomii, a w szczególności obejmuje podstawowe umiejętności, takie jak: zarządzanie i kierowanie małą grupą lub zmianą, zarządzanie sytuacjami granicznymi, prowadzenie czynności dochodzeniowych, praca w roli oficera dyżurnego w centrum dowodzenia SG. Po ukończeniu kursu słuchacz otrzymuje stopień sierżanta Straży Granicznej lub sierżanta Straży Wybrzeża.

Po upływie 5-7 lat (w przypadku pozytywnej opinii przełożonych i rekomendacji, iż posiada predyspozycje dowódcze/kierownicze oraz legitymuje się ukończeniem zaawansowanego szkolenia na strażników granicznych) funkcjonariusz może zostać skierowany na *kurs starszego sierżanta Straży Granicznej* trwający 8 tygodni w ciągu 1 roku. W czasie kursu słuchacz uzyskuje kompetencje z zakresu zarządzania i dowodzenia, odpowiedzialności w roli przełożonego oraz umiejętności kierowniczych. Ponadto doskonalą umiejętności z zakresu administracji, istotne kompetencje w zakresie swojej specjalności oraz podstawowe umiejętności w zakresie nauczania i samorozwoju. Po ukończeniu kursu słuchacz otrzymuje stopień starszego sierżanta SG lub starszego sierżanta Straży Wybrzeża, jest specjalistą w zakresie administracji oraz zaawansowanego dowodzenia i zarządzania. Absolwenci najczęściej mianowani są na stanowiska zastępcy komendanta placówki.

Oficerowie fińskiej Straży Granicznej są szkoleni w Uniwersytecie Obrony Narodowej na zasadach studiów wyższych akademickich ukierunkowanych na profile strażnika granicznego/wybrzeża oraz pilota.

Podsumowując należy stwierdzić, iż modele szkolenia zarówno fiński jak i polski, mają wiele cech wspólnych. Przede wszystkim oba systemy szkolenia kładą nacisk na profesjonalne przygotowanie kompetentnego funkcjonariusza pełniącego służbę w ochronie granicy państwowej. Z pewnością wymiana doświadczeń i najlepszych praktyk pomiędzy ośrodkami szkolenia przyczyni się do osiągnięcia pożądanych standardów edukacyjnych, co w konsekwencji pozwoli skutecznie realizować proces nauczania, który przyniesie wymierne efekty w ochronie granicy państwowej.

*

1. Rozwiązania stosowane w fińskiej i litewskiej Straży Granicznej w zakresie wyżywienia słuchaczy i świadczenia usług przez stołówkę winne być wdrożone i stosowane w Polskiej Straży Granicznej i szkołach.
2. Szeroki zakres działania recepcji oraz kompetentna obsługa osób jest pożądaną wizytówką i ważnym elementem każdej szkoły.
3. HR jest ważnym elementem kształtowania pożądanych postaw i relacji zawodowych, nie tylko na etapie szkolenia, lecz także w trakcie całej służby, dlatego też należy systematycznie dążyć do podnoszenia świadomości w tym zakresie.
4. W perspektywie zasadnym byłoby zapoznanie się z funkcjonowaniem podobnych akademii w innych krajach UE.

por. SG Mariusz Bieniek
Wydział Graniczny
WMOSG w Kętrzynie

ORGANIZACJA OCHRONY LĄDOWEGO ODCINKA GRANICY PAŃSTWOWEJ Z FEDERACJĄ ROSYJSKĄ STOSOWANEJ W POLSKIEJ I FIŃSKIEJ STRAŻY GRANICZNEJ

Analiza oparta jest na danych przekazanych przez stronę fińską w trakcie wizyty w dniach 11-17.03.2012 roku w Akademii Ochrony Granic i Wybrzeża w Espoo/Finlandia.

W Fińskiej Straży Granicznej służy 2875 funkcjonariuszy, którzy ochraniają 3940-kilometrowy odcinek granicy państwowej na lądzie i morzu, w tym 1340 km lądowego odcinka granicy zewnętrznej z Federacją Rosyjską. Za ochronę granicy fińsko-rosyjskiej odpowiedzialne są 4 oddziały: *Southeast Finland Border Guard District*, *North Karelia BGD*, *Kainuu BGD* i *Lapland BGD*, w których w ramach trzeciego szczebla zarządzania funkcjonują graniczne jednostki organizacyjne. Struktura poszczególnych jednostek cechuje się sporą elastycznością, minimalną obsadą kadrową komórek sztabowo-technicznych oraz priorytetem koncentracji sił i środków na pierwszej linii. W zależności od skali zagrożeń i specyfiki ww. oddziałów graniczne jednostki funkcjonują w formie odrębnych organizacyjnie przejść granicznych lub strażnic, a także jako placówki odpowiedzialne jednocześnie za kontrolę ruchu granicznego i ochronę „zielonej” granicy.

Dla porównania, 200-km odcinek lądowej granicy polsko-rosyjskiej ochrania jeden oddział SG (Warmińsko-Mazurski Oddział SG), w którym służy ok. 1100 funkcjonariuszy. W strukturze polskiej Straży Granicznej obowiązuje również trzystupoziomowa struktura zarządzania, jednakże nie cechuje się aż taką elastycznością (nie występują np. przejścia graniczne jako odrębne jednostki) i ograniczeniami w zakresie obsady komórek sztabowo-technicznych.

Fińskie graniczne jednostki organizacyjne uprawnione są do prowadzenia działań na terenie całego kraju, ale w zasadzie koncentrują się na priorytetowych zadaniach realizowanych w przejściach granicznych i strefie nadgranicznej (3-4 km od linii granicy państwa w głąb kraju). Działania wszystkich patroli w terenie koordynowane są z poziomu komend oddziałów poprzez tzw. centra koordynacyjne, zarządzane przez liderów operacyjnych. W centrach funkcjonują tzw. liderzy taktyczni, którzy wyznaczani są do koordynacji bieżących przedsięwzięć. W zależ-

ności od sytuacji powoływani są również na poziomie lokalnym tzw. liderzy sytuacyjni. Proces raportowania z przebiegu służby realizowany jest z poziomu każdego patrolu za pomocą systemu informatycznego.

Dla porównania, w Polsce służba graniczna koordynowana jest przez służbę operacyjną placówek, zaś koordynacją na wyższym szczeblu zajmuje się służba operacyjna oddziału.

Działania fińskiej Straży Granicznej charakteryzują się wysokim poziomem koordynacji sił własnych, jak i szerokim współdziałaniem z jednostkami Policji i Służby Celnej. Służby korzystają ze wspólnych baz danych i środków łączności, a także bieżącego obrazu sytuacyjnego generowanego w centrach koordynacyjnych. Pozwala to w praktyce na natychmiastowe użycie w danym momencie wszystkich dostępnych w terenie wspólnych sił i środków. W niektórych rejonach, szczególnie na północy kraju, funkcjonariusze Policji jak i Służby Celnej dokonują również kontroli granicznej w przejściach. Z kolei organizacja współpracy ze stroną rosyjską przebiega w identycznej formie jak w Polsce.

Dla porównania, w Polsce współpraca Straży Granicznej ze służbami krajowymi nie cechuje się aż takim poziomem koordynacji. Służby nie korzystają ze wspólnego systemu informatycznego ani wspólnego systemu łączności. Nie funkcjonują również na szczeblu oddziałów wspólne centra koordynacyjne z bieżącym obrazem sytuacyjnym.

Na szczególną uwagę zasługuje poziom technicznego zabezpieczenia granicy. FSG wykorzystuje w tym zakresie kamery dzienne i termowizyjne (ok. 900), sensory (ok. 1000) oraz wieże obserwacyjne. Pozwala to na techniczne zabezpieczenie ok. 200-km odcinka lądowej granicy z Federacją Rosyjską (50 najbardziej zagrożonych odcinków). Otrzymany obraz przetwarzany jest przez 4 centa nadzoru, które ulokowane są w wytypowanych placówkach. FSG nie prowadzi tzw. Systemu Alarmowego Powiadamiania oraz nie wynagradza osób za przekazywanie informacji. Poza tym w nadzorze granicy wykorzystuje się identyczne środki i metody jak w Polsce.

Charakterystyka zagrożeń na granicy fińsko-rosyjskiej jest identyczna jak na granicy z Polską, choć ich skala np. w zakresie nielegalnych przekroczeń „zielonej” granicy jest znacznie niższa. Istotny wpływ na taki stan rzeczy ze strony FSG ma wysoki poziom technicznego zabezpieczenia granicy i dużej dyscypliny organizacyjnej, ale także odmienne uwarunkowania społeczno-geograficzne.

Uwzględniając powyższe należy wskazać, iż nie wszystkie rozwiązania stosowane w FSG są możliwe do zastosowania w polskich warunkach (w szczególności w zakresie struktury organizacyjnej). Jednakże Straż Graniczna powinna dążyć do zbliżonego poziomu technicznego zabezpieczenia granicy oraz organizacji współdziałania z Policją i Służbą

Celną. Na uwagę zasługuje również ukierunkowanie na minimalizm struktur sztabowo-technicznych z przełożeniem na priorytet wyposażenia pierwszej linii. To kierunek, który również należałoby wdrożyć w polskiej Straży Granicznej.

kpt. SG Aneta Wojtanowska-Zimoń
Wydział Prezydialny
CSSG w Kętrzynie

PUBLIC RELATIONS W FIŃSKIEJ I POLSKIEJ STRAŻY GRANICZNEJ*

Wizyta studyjna delegacji polskiej Straży Granicznej w Akademii Ochrony Granic i Wybrzeża w Espoo w Finlandii zakończyła realizację projektu w ramach programu Leonardo da Vinci będącego częścią programu „Uczenie się przez całe życie” pt. „Podnoszenie kompetencji zarządzających kadry kierowniczej jednostek związanych z doskonaleniem zawodowym służb granicznych”. W tygodniowym pobycie w Finlandii trwającym od 11 marca do 17 marca 2012 roku uczestniczyła grupa funkcjonariuszy polskiej Straży Granicznej reprezentujących: Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie, Warmińsko-Mazurski Oddział Straży Granicznej w Kętrzynie i Komendę Główną Straży Granicznej w Warszawie.

Jednym z obszarów, który pozostawał w zainteresowaniu polskiej delegacji były zagadnienia związane z szeroko rozumianym obszarem public relations i media relations.

Strategię i główne funkcje komunikacji społecznej fińskiej Straży Granicznej zostały zaprezentowane przez p. Päivi KAASINEN Dyrektor Departamentu ds. Komunikacji Społecznej Komendy Głównej Fińskiej Straży Granicznej w Helsinkach. Pani Päivi Kassinen jest pierwszym cywilnym pracownikiem tego pionu odpowiedzialnym za działania public relations i media relations w fińskiej Straży Granicznej. Swoje zadania na rzecz kreowania pozytywnego wizerunku realizuje od 8 lat.

We wstępnej części swojego wystąpienia Dyrektor Päivi Kassinen przedstawiła motto, wizję i wartości funkcjonariuszy fińskiej Straży Granicznej, które są integralną częścią strategii funkcjonowania i rozwoju formacji. Nowa strategia funkcjonowania służb granicznych w Finlandii została opracowana na podstawie dogłębnej analizy wszystkich obszarów służbowej odpowiedzialności i zawiera kluczowe zadania, harmonogram ich realizacji oraz sposoby wdrażania. Strategia zawiera tzw. „mapę drogową” do 2022 roku i oparta jest na sześciu celach operacyjnych:

- utrzymaniu bezpieczeństwa granic,

* Oprac. na podstawie wystąpienia p. Päivi Kaasinen Dyrektor Departamentu ds. Komunikacji Społecznej Komendy Głównej Fińskiej Straży Granicznej w Helsinkach.

- zapewnieniu sprawnej kontroli granicznej,
- zwiększeniu bezpieczeństwa morskiego,
- gotowości do podejmowania działań w sytuacjach kryzysowych,
- udzielania pomocy agencjom rządowym w mało zaludnionych obszarach nadgranicznych i regionach przybrzeżnych,
- współpracy z wojskiem i służbami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo narodowe.

Mottem przyświecającym funkcjonariuszom fińskiej Straży Granicznej jest „Bezpieczeństwo w każdych okolicznościach”, natomiast wizja została zdefiniowana w sposób następujący: „Finlandia posiada najbardziej bezpieczną granicę i obszary morskie w Europie. Straż Graniczna posiada międzynarodową renomę w zakresie bezpieczeństwa granic i ratownictwa morskiego. W sposób efektywny i ekonomiczny oferuje usługi w zakresie bezpieczeństwa dla społeczeństwa. Status ten gwarantuje rzetelny i profesjonalny personel”.

Dyrektor Departamentu ds. Komunikacji Społecznej Komendy Głównej Fińskiej Straży Granicznej w Helsinkach p. Päivi Kaasinen zdefiniowała także nadrzędne wartości, które stanowiły podstawę do opracowania Strategii Komunikacji Społecznej i budowania relacji z mass mediami. Zdefiniowane wartości funkcjonariuszy Straży Granicznej to przede wszystkim: kompetencja, niezawodność i współpraca.

Na pierwszym miejscu zostały ujęte wartości kompetencyjne funkcjonariuszy fińskiej Straży Granicznej, które zostały zdefiniowane jako specjalne umiejętności i wiedza wymagana do realizacji obowiązków służbowych. Oznacza to, że wszyscy funkcjonariusze służb granicznych w Finlandii posiadają doskonałą znajomość przepisów warunkującą powodzenie w wykonywaniu zadań oraz wiedzę, jakie wiążą się z tym uprawnienia. Ich kompetencja pozwala na podejmowanie działań w każdych warunkach: na lądzie w powietrzu i na morzu. Działania podejmowane przez funkcjonariuszy mają charakter zapobiegawczy i realizowane są w sposób wydajny oraz ekonomiczny. Wszyscy funkcjonariusze dobrze znają podstawowe cele i zamierzenia podejmowanej aktywności. Działania i zakładane cele są szybko, bezpiecznie realizowane, a wykonywane obowiązki – dokładnie i rzetelnie. Towarzyszy temu również świadomość konsekwencji działań. Funkcjonariusze fińskiej Straży Granicznej muszą być prekursorami w swojej dziedzinie. Są odważni, zdecydowani i mają pozytywne nastawienie do wykonywanych obowiązków. Są przede wszystkim autentycznie dumni z wykonywanej pracy, wykazują entuzjazm i inicjatywę w realizacji obowiązków służbowych. Funkcjonariusze znają mocne i słabe strony swojego sektora, dążą do jego rozwoju oraz dbają o rozwój własny.

Bardzo ważnym elementem kodeksu wartości funkcjonariuszy Straży Granicznej jest ich niezawodność, która oznacza, że służba w formacji jest całkowicie wiarygodna i uczciwa, a funkcjonariusze szanują godność, prywatność i prawa podstawowe osób oraz środowiska naturalnego. Podejmowane przez funkcjonariuszy rozwiązania i działania są etycznie poprawne, a także uzasadnione oraz zgodne z przepisami. Funkcjonariusze dbają o to, by w podejmowanej aktywności każdy był traktowany zgodnie z tymi samymi zasadami, a swoją postawą i zachowaniem dają przykład do naśladowania zarówno w trakcie służby, jak i po jej zakończeniu. Ponoszą również odpowiedzialność za swoje czyny. Istotą tej działalności jest całkowita nieprzekupność funkcjonariuszy, ich szczerść i bardzo wysokie morale. Swoją postawą budzą zaufanie i w każdej chwili są gotowi do dyspozycji społeczeństwa w razie niebezpieczeństwa. Także sprzęt wykorzystywany w działaniach jest niezawodny i odpowiedni. Funkcjonariusze są chętni do pomocy, zawsze dostępni i mogą na siebie wzajemnie liczyć, niezależnie od stopnia trudności sytuacji.

Trzecią, bardzo ważną częścią systemu wartości w fińskiej Straży Granicznej jest współpraca z partnerami oparta na wzajemnym zaufaniu i otwartości. W podejmowanych działaniach stawia się na dobrą atmosferę, w tym również w miejscu pracy, „ducha” funkcjonariusza Straży Granicznej, poszanowanie cennych tradycji oraz wiarę w siebie i partnerów. Istotne są również otwarte kontakty i potrzeby innych służb. W działaniach kładzie się nacisk na to, by funkcjonariusze i pracownicy otrzymywali informacje i porady w sytuacjach tego wymagających i w odpowiednim czasie, natomiast w kontaktach z innymi partnerami kładzie się nacisk na uczciwość, brak uprzedzeń i elastyczność.

System wartości funkcjonariuszy fińskiej Straży Granicznej, kanony etyczne oraz standardy, jakimi kierują się funkcjonariusze w służbie i poza nią można porównać do zasad etyki zawodowej funkcjonariuszy Straży Granicznej określonych w Zarządzeniu nr 11 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 20 marca 2003 r. w sprawie Zasad etyki zawodowej funkcjonariuszy Straży Granicznej (Dz. Urz. KG SG nr 1, poz. 7). Zarządzenie to w sposób precyzyjny określa kwestie związane ze służbą publiczną i interesem publicznym, bezstronnością funkcjonariuszy polskiej Straży Granicznej w podejmowanej aktywności służbowej, neutralności politycznej funkcjonariuszy, ich rzetelności, profesjonalizmu, lojalności, otwartości i przejrzystości działań. Ponadto zagadnienia związane z etyką funkcjonariusza Straży Granicznej są przedmiotem szkolenia funkcjonariuszy na wszystkich poziomach szkolenia naszej formacji, a każdy funkcjonariusz przyjęty do służby zostaje zapoznany z zasadami etyki w trakcie składania ślubowania.

Bazując na zdefiniowanym i przejrzystym systemie wartości funkcjonariuszy fińskiej Straży Granicznej w Departamencie Komunikacji Społecznej Komendy Głównej Straży Granicznej w Helsinkach każdego roku opracowywany jest roczny plan działań w zakresie komunikacji społecznej. Plan taki określa krajową strategię działań public relations i jest zatwierdzany przez zastępcę Komendanta Głównego Straży Granicznej. Na podstawie planu we wszystkich oddziałach Straży Granicznej i Ochrony Wybrzeża oraz placówkach regionalnych opracowywane są plany działań na poziomie regionalnym. Plany roczne są częścią długoterminowej strategii w zakresie kreowania pozytywnego wizerunku funkcjonariuszy i formacji.

Pierwsza strategia została przygotowana w 2006 roku i obecnie trwają prace nad opracowaniem kompleksowego dokumentu do roku 2022 roku.

Za realizację strategii komunikacji społecznej na poziomie krajowym odpowiada departament kierowany przez p. Päivi Kaasinen (Departament ds. Komunikacji Społecznej Komendy Głównej fińskiej Straży Granicznej w Helsinkach), natomiast na poziomie regionalnym (oddziałów) i lokalnym (placówek) za realizację planów odpowiadają zastępcy komendantów oddziałów i placówek. Pod ich kierownictwem pracują zespoły, na czele których stoją pracownicy cywilni. Zastępca komendanta oddziału i placówki pełni jednocześnie rolę oficera prasowego i jest odpowiedzialny za przekazywanie komunikatów do mediów oraz biuletynów. W strukturze fińskiej Straży Granicznej brak jest wyodrębnionych etatów rzeczników prasowych.

Promocja służby w fińskiej Straży Granicznej opiera się na podejmowaniu aktywności na wszystkich poziomach (lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym), identyfikację funkcjonariuszy ze służbą, regionem i jego mieszkańcami, budowanie pozytywnego wizerunku formacji i personelu oraz prowadzeniu działalności edukacyjnej i informacyjnej.

Działania fińskiej Straży Granicznej w zakresie public relations ukierunkowane są na:

- społeczeństwo (obywateli, pasażerów, obcokrajowców),
- media (prasę, radio, telewizję, Internet – w tym nowe portale społecznościowe),
- współpracę służb poszanowania prawa (policję, wojsko, służbę celną, ratownictwo, służbę odpowiedzialną za ochronę środowiska naturalnego, władze lokalne),
- resort spraw wewnętrznych (podmioty podległe i nadzorowane przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych),
- organy rządowe.

W działaniach tych wykorzystywane są dostępne sieci komunikacyjne, zarówno wewnętrzne (pomiędzy Komendą Główną Straży Granicznej, oddziałami i placówkami Straży Granicznej i Ochrony Wybrzeża – Intranet) i zewnętrzne pomiędzy współpracującymi służbami oraz wojskiem (Internet). Podstawę komunikacji z podmiotami odpowiedzialnymi za przekazywanie informacji stanowią dobowe meldunki operacyjne zawierające informacje o zdarzeniach w służbie. Na ich podstawie opracowywane są komunikaty, wzbogacone o materiał fotograficzny i filmowy, które następnie przekazywane są do publikatorów zewnętrznych. W zainteresowaniu mediów pozostają codzienne zdarzenia na granicy lądowej i operacje morskie, przypadki nielegalnej migracji i handlu ludźmi, przestępstw przeciwko wiarygodności dokumentów, naruszenia granic przez obce statki powietrzne itp. Komunikaty opracowywane są na poziomie Komendy Głównej Straży Granicznej i rozsyłane do prasy, radia i telewizji. Członkowie pionu komunikacji społecznej pozostają w stałym kontakcie z zespołami w placówkach i oddziałach celem przekazywania najbardziej precyzyjnych informacji.

W sytuacjach kryzysowych o szczególnym znaczeniu dla bezpieczeństwa (np. zdarzenie na morzu, zorganizowanej nielegalnej migracji, udziału w zdarzeniach niebezpiecznych przestępców) sposób komunikacji z mediami organizowany jest według odrębnych planów i wypracowanych w tym zakresie praktyk.

Przekazywanie komunikatów o zdarzeniach należy do służby, która w danym zdarzeniu pełni rolę wiodącą. Z informacji przekazanych przez p. Päivi Kaasinen wynika, że służby nie rywalizują pomiędzy sobą o sukces medialny i zaistnienie w mediach, ponieważ wszyscy opłacani są z budżetu państwa i działają na rzecz bezpieczeństwa. Nie zdarzają się przypadki pomijania w komunikatach informacji o współpracujących przy zdarzeniach służbach. Sukces i powodzenie prowadzonej akcji jest udziałem wszystkich partnerów.

W sprawach, których gospodarzem jest prokuratura, obowiązują odrębne przepisy związane z praktyką informacyjną opartą na odmiennych przepisach.

Zasadniczym celem polityki informacyjnej fińskiej Straży Granicznej jest zaspokojenie potrzeb informacyjnych społeczeństwa oraz budowanie zrozumienia, akceptacji i zaufania społecznego dla celów i działań podejmowanych przez Straż Graniczną i Ochronę Wybrzeża. Główne kierunki polityki informacyjnej określa zastępca Komendanta Głównego fińskiej Straży Granicznej, a ich wprowadzanie i realizację koordynuje departament kierowany przez p. Päivi Kaasinen z Komendy Głównej Straży Granicznej.

Politykę informacyjną realizuje się poprzez rzetelne i obiektywne informowanie opinii publicznej, a także informowanie funkcjonariuszy oraz pracowników formacji na wszystkich szczeblach. Zadania w tym zakresie realizowane są poprzez planowanie i prowadzenie współpracy z przedstawicielami środków masowego przekazu w celu dostarczania informacji mediom wszystkimi kanałami komunikacyjnymi, ze szczególnym uwzględnieniem poczty elektronicznej oraz oficjalnej strony internetowej (**www.raja.fi**), opracowywanie projektów oraz prowadzenie kampanii informacyjnych (medialnych) w związku z najważniejszymi, planowanymi i realizowanymi zadaniami (np. wprowadzenie automatycznego systemu odprawy paszportowej pasażerów), organizację szkoleń z zakresu komunikacji społecznej i kontaktów z mediami dla funkcjonariuszy i pracowników pełniących służbę i zatrudnionych w Komendzie Głównej Straży Granicznej, oddziałach oraz placówkach. Rzeczone szkolenia skierowane są także do kadry zarządzającej i pełniącej stanowiska kierownicze.

Szczególną rolę w systemie komunikacji zarówno wewnętrznej, jak i zewnętrznej pełnią wydawnictwa resortowe i materiały promocyjne w tym: broszury okolicznościowe, ulotki informacyjne, informatory, foldery i zaproszenia, które są rozsyłane do innych służb, władz rządowych i samorządowych. Powszechnie wykorzystywane są również elektroniczne nośniki informacji zawierające materiały fotograficzne i filmowe. Materiały te przygotowywane są na poziomie Komendy Głównej Straży Granicznej, często we współpracy z regionalnymi ośrodkami (oddziałami i placówkami). W ostatnich latach fińska Straż Graniczna zrealizowała trzy projekty filmowe, które cieszyły się dużą sympatią i uznaniem odbiorców. Poświęcone one były wykorzystaniu w ratownictwie morskim helikopterów Straży Granicznej (seria „*Rescue helikopter*” w 2010 r.), jednostek specjalnych (film „*Special Border Jaegers*” w 2011 r.) oraz kontroli na lotniskach (film „*The Airport*” w 2011 r.). Materiały filmowe są również zamieszczane na You Tube. Coraz powszechniej wykorzystywany jest portal społecznościowy Facebook. Również Akademia w Espoo w lutym 2012 roku utworzyła profil na ww. portalu i po miesiącu obecności mogła pochwalić się liczbą ponad dwóch tysięcy wejść na stronę. Ekspert w zakresie komunikacji społecznej prowadząca swój wykład podkreśliła znaczenie portali i nowych mediów w promocji formacji argumentując to faktem, iż trzeba być tam, gdzie obecnie są ludzie.

The screenshot shows the official website of the Finnish Border Guard (Rajavartiolaitos). The header includes the logo and name in Finnish, Swedish, and English. A search bar and language selection options are present. The main navigation menu lists: Etusivu, Rajavartiolaitos, Tietävät, Ohjeita, Tietoa, and Lomakkeet. The content area is divided into three columns:

- Left Column:**
 - Hallintoyksiköt** (Administrative units): Kaakkois-Suomen rajavartiosto, Pohjois-Karjalan rajavartiosto, Kainuun rajavartiosto, Lapin rajavartiosto.
 - Suomenlahden merivartiosto** (Gulf of Bothnia Sea Border Guard): Länsi-Suomen merivartiosto.
 - Vartiointilaitte** (Patrol equipment): Raja- ja merivartiokoulu.
 - Website: www.mrcc.fi
 - Avoimet työpaikat** (Open positions)
 - Meripelastuksen hälytysnumero 0204 1000** (Sea rescue emergency number).
 - Lue Rajamme Vartijat** (Read Our Border Guardians).
- Middle Column:**
 - Rajavartiolaitos - turvana kaikissa oloissa** (Border Guard - safety in all circumstances). Text describes the organization's role in border control, safety, and rescue.
 - Tiedotteet** (News):
 - 23.05.2012: Mieshenkilö hukkui Luviolla (Länsi-Suomen merivartiosto) (på svenska).
 - 23.05.2012: Sisäasiainministeriön asetus ulkomaanedustuksen korvauksista annettiin 22.5.2012.
 - 21.05.2012: Kainuun ja Lapin rajavartiostojen yhteinen rajaturvallisuusharjoitus 23.5.2012 Kuusamo-Salla alueella (Kainuun rajavartiosto).
 - 21.05.2012: Pientenkoneen luvaton rajanylitys Pyhäjärvellä (Pohjois-Karjalan rajavartiosto).
 - 19.05.2012: Upponneen veneen jättäneet henkilöt pelastettiin Teersalon eteläpuolella (Länsi-Suomen merivartiosto).
- Right Column:**
 - Image of border guards on a boat.
 - Image with text: **Hae raja- tai merivartijaksi** (Apply for border or sea guard).
 - Image with text: **Hae erikoisrajajääkäriksi** (Apply for special border guard).

At the bottom of the news section, there is a link: » Lisää tiedotteita... »

Fot. 1. Widok oficjalnej strony internetowej fińskiej Straży Granicznej www.raja.fi

Szczególnie dużo miejsca prelegentka poświęciła magazynowi „*Rajamme Vartijat*” (*The Guardians of our Border*) wydawanemu przez fińską Straż Graniczną od 1934 roku. Prawdopodobnie jest to najstarsze wydawnictwo o tematyce granicznej. Kwartalnik wydawany jest w formie papierowej oraz zamieszczany w wersji elektronicznej na stronie internetowej Straży Granicznej. Wersje drukowane rozsyłane są do ważniejszych podmiotów, służb współpracujących, organów administracji rządowej i samorządowej. Wydawnictwo wydawane w nakładzie 5.000 egzemplarzy jest bezpłatne i drukowane w języku fińskim oraz szwedzkim, który jest drugim urzędowym językiem w Finlandii. Część artykułów publikowanych jest również w języku angielskim. Prowadząca poinformowała, że artykuły do magazynu pisane są przez członków zespołów komunikacji społecznej oraz zawodowych dziennikarzy, którzy otrzymują honorarium za artykuły. Roczny budżet na cele wydawnictwa wynosi 8.000 euro.

Fot. 2. Kwartalnik „Rajamme Vartijat” (*The Guardians of our Border*)

W trakcie prezentacji na temat kreowania wizerunku funkcjonariuszy Straży Granicznej Päivi Kaasinen podkreśliła znaczenie i rolę wyglądu przygotowywanych materiałów promocyjnych. Stosowany od 2009 roku nowy, ujednolicony wygląd materiałów i prezentacji wykorzystywany jest na wszystkich nośnikach. Wynika to z identyfikacji wizualnej formacji i konsekwentnemu utrwalaniu w umysłach odbiorców wizerunku marki fińskiej Straży Granicznej.

Reasumując, sposoby kreowania pozytywnego wizerunku fińskiej Straży Granicznej, zasady public relations i media relations są zbliżone do stosowanych w naszej formacji. Na uwagę zasługuje fakt, iż zadania te ujęte są w krajowej strategii rozwoju formacji i konsekwentnie stosowane. Zasadniczą różnicą pomiędzy polską i fińską Strażą Graniczną jest brak wyodrębnionych etatów rzeczników prasowych w Finlandii, zarówno w Komendzie Głównej Straży Granicznej w Helsinkach, jak i na poziomach regionalnym i lokalnym. Zadania te w Finlandii wykonywane są przez osoby funkcyjne (zastępców komendantów). Również w polskiej Straży Granicznej od dwóch lat z powodzeniem stosuje się Księgę Identyfikacji Wizualnej zawierającą rekomendacje w zakresie stosowania i wykorzystania znaków identyfikacyjnych, kolorystyki, fontów i ogólnego wyglądu materiałów promocyjnych. Podobnie jest z szerokim wykorzystaniem w naszej formacji wewnętrznych sieci komunikacyjnych w procesie komunikacji wewnętrznej oraz publikatorów zewnętrznych, takich jak strony internetowe oddziałów i ośrodków szkolenia, strona internetowa Komendy Głównej Straży Granicznej oraz obecność formacji na portalu społecznościowym.

st. chor. SG Anna Mauch

Wydział Prezydyalny

WMOSG w Kętrzynie

FUNKCJONOWANIE KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ W POLSKIEJ I FIŃSKIEJ STRAŻY GRANICZNEJ

Zagadnienia Public Relations stanowią nieodzowny element każdej organizacji, która nie może sprawnie działać w dobie globalizacji i społeczeństwa informacyjnego bez strategii komunikacji społecznej, bez strategii na rzecz kreowania wizerunku. Wizerunek jest bowiem wynikiem sposobu postrzegania danej grupy zawodowej, wypełnianych przez nią zadań, podejmowanych aktywności. Znaczenie ma nie tylko wiedza na jej temat, ale i emocje, jakie wzbudza w otoczeniu zewnętrznym.

W Warmińsko-Mazurskim Oddziale Straży Granicznej funkcjonuje model komunikacji społecznej, w którego skład wchodzi: Rzecznik Prasowy Komendanta W-MOSG, Zespół do Spraw Komunikacji Społecznej Wydziału Prezydyalnego, funkcjonariusze zajmujący stanowiska bądź wykonujący zadania w obszarze kontaktów z organami samorządowymi w placówkach Straży Granicznej. Zadaniem modelowej struktury jest bieżąca, natychmiastowa wymiana informacji o zdarzeniach związanych ze służbą, poszukiwanie i wdrażanie inicjatyw służących budowaniu pozytywnego wizerunku SG. Całość wpływa na współpracę pionu z przedstawicielami mediów.

Zespół do Spraw Komunikacji Społecznej włączono w struktury Wydziału Prezydyalnego w 2009 roku. Przed tym okresem istniała nieetatowa grupa zajmująca się sprawami wizerunku Oddziału. Funkcjonariusze, będący jej członkami, wykonywali przede wszystkim zadania i obowiązki w docelowych komórkach organizacyjnych, a zadania w zakresie promowania stanowiły zajęcie dodatkowe. Jednak w Wydziale Prezydyalnym już wtedy tworzone harmonogramy, określano plany działania ukierunkowane na kształtowanie stosunków formacji z otoczeniem zewnętrznym w sposób usystematyzowany, na podstawie corocznych harmonogramów. Szybko okazało się, że powołanie do życia etatowego Zespołu było potrzebne, ponieważ zaczęto wykorzystywać więcej narzędzi promocyjnych, a proces ewaluacji trwa do dziś. Na efektywność wpływa: dobre funkcjonowanie każdego elementu modelu służbowej komunikacji społecznej w regionie, bieżąca wymiana informacji, oddziaływanie na potrzeby i oczekiwania otoczenia zewnętrznego. Wspólna praca na rzecz wizerunku Oddziału przyczynia się do osiągania zamierzonych celów, a systematyczne spotkania o charakterze szkoleniowym

służą wymianie informacji. A ten ostatni punkt jest szczególnie ważny, ponieważ świadomi jesteśmy, że ogromne znaczenie i wpływ na wizerunek mają również sytuacje i zjawiska społeczne, na które osoby odpowiedzialne za PR nie mają żadnego wpływu.

W fińskiej Straży Granicznej opracowano dokument – strategię funkcjonowania instytucji w zakresie komunikacji społecznej do 2022 roku. Na tej podstawie tworzone są scentralizowane plany na każdy rok. Nie istnieje w strukturze etat rzecznika prasowego. Do mediów każdorazowo wypowiadają się eksperci, którzy pracowali przy danej sprawie. Informacje o codziennych zdarzeniach w służbie spływają z regionalnych centrów dowodzenia do wydziału komunikacji społecznej w komendzie głównej i stąd trafiają do mediów. Zadania związane z koordynacją działań w zakresie komunikacji społecznej koordynuje z ramienia placówki zastępca komendanta.

Cele i kierunki działań w obszarze komunikacji społecznej polskiej i fińskiej Straży Granicznej są tożsame – promocja formacji jako profesjonalnej, zaufanej, służącej na rzecz bezpieczeństwa obywateli. Jednakowe są także narzędzia, jakimi oba pioniry prasowe i komunikacji społecznej się posługują: strona internetowa, biuletyny, ulotki, plakaty, spotkania edukacyjne i promocyjne, pokazy sprzętu, nacisk na szkolenia i świadomość funkcjonariuszy, że każdy z nich buduje wizerunek formacji, a także obecność w mediach i portalach społecznościowych.

Znaczącą różnicą w wykorzystaniu narzędzia komunikacji społecznej, jaką jest biuletyn, stanowią prace nad jego wydaniem. Komórka organizacyjna odpowiedzialna za promocję w komendzie głównej fińskiej Straży Granicznej zleca zadania zewnętrznym jednostkom. Artykuły przygotowują profesjonalni dziennikarze. Skład graficzny kolejnych numerów periodyku, a następnie sam druk przygotowują prywatne drukarnie. Każdego roku na wydanie biuletynu pt. „*Rajamme Vartijet*” przeznaczane są środki finansowe pozwalające na wytworzenie 5 tysięcy egzemplarzy. Najpierw gotowy materiał trafia na stronę internetową, potem do dziennikarzy. Dystrybucją wydawnictwa w wersji papierowej zajmują się wynajęci kurierzy. Dostarczają aktualny numer magazynu o formacji do instytucji, mieszkańców, a nawet za granicę do międzynarodowych partnerów Straży Granicznej.

W Warmińsko-Mazurskim Oddziale Straży Granicznej od ubiegłego roku przygotowywany jest biuletyn pn. „*Granicznym szlakiem*”, który jest publikowany jedynie w wersji elektronicznej na stronie internetowej Oddziału. Artykuły może redagować każdy funkcjonariusz i pracownik. Ostatecznie skład akceptuje zespół redakcyjny.

Choć występują różnice w organizowaniu działań służących budowaniu pozytywnego wizerunku, to jednak więcej można odnaleźć podo-

bieństw w funkcjonowaniu pionów prasowych i odpowiedzialnych za promocję. Trudno ocenić, czy struktura komunikacji społecznej w polskiej i fińskiej Straży Granicznej jest właściwa. BOWIEM jedno pozostaje pewne – **działania public relations powinny być odpowiedzialne, elastyczne, usystematyzowane i twórcze, jeśli mają skutecznie pomóc w staraniach o dobrą reputację instytucji.**

ppłk SG Krzysztof Miś
COSSG w Koszalinie

mjr SG Dariusz Szydłowski
CSSG w Kętrzynie

TERRORYZM – CHWILOWY „WIRUS” CZY DŁUGOTRWAŁA „EPIDEMIA”?

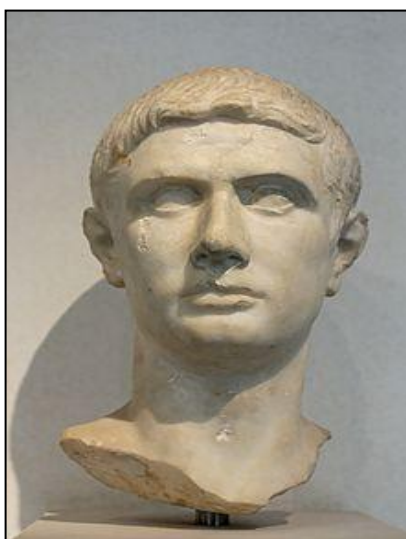
Osama bin Laden i jego zastępca Ajman al Zawahiri –
przywódcy Al Kaidy

Istotą terroryzmu jest to, że celem działania są osoby, które nie mają bezpośredniego wpływu na realizację celów, jakie chcą osiągnąć organizacje terrorystyczne. By osiągnąć pełną skuteczność, działania terrorystyczne powinny charakteryzować się znacznym efektem psychologicznym i potencjalnie dużym wydzźwiękiem społecznym i medialnym. Im bardziej przypadkowa osoba, im większe zagrożenie w miejscu potocznie dostępnym tym większy skutek. Nieważna jest liczba ofiar, ważna jest świadomość zagrożenia i braku bezpieczeństwa.

Przejawy terroryzmu towarzyszą nam od początków ludzkości i nie są, jak uważa większość społeczeństwa, wynalazkiem XX wieku. Od zarania dziejów grupy polityczne, organizacje i ruchy społeczne stosują taktykę brutalnych działań w celu osiągnięcia własnych korzyści. Przyczyny okrutnych zbrodni i zamachów są skrajnie różne. Mogą to być np. chęć zapisania się na stałe w historii świata, pozbycie się ludzi przeszkadzających w dojściu do władzy, jak i zamach na przywódcę narodu. Każda forma terroru czy to dla własnego interesu, czy dla „dobra” państwa (w rozumieniu zamachowców) zwalczana jest przez organizacje państwowe.

Pierwsze oznaki terroryzmu datowane są na 356 rok p.n.e. Wtedy to za sprawą chorobliwie pragnącego sławy biednego, greckiego szewca spłonęła świątynia Artemidy, uznawana za jeden z siedmiu cudów świata. Szewc Herostrates nie miał szans na zapisanie się w pozytywny sposób na kartach historii, zatem jedynym sposobem w jego mniemaniu był czyn nieznany dotąd w dziejach świata, czyn brutalny, haniebny i szokujący. Historycy uważają ten akt za pierwszy przejaw terroryzmu.

Pierwszym powszechnie znanym mordem politycznym jest morderstwo cesarza Juliusza Cezara, którego dokonał jego przyjaciel **Marcus Iunius Brutus**.

Marcus Iunius Brutus

Powodem tego ataku nie była jednak chęć przejęcia władzy nad Imperium, lecz zmiana formy rządów. Brutus dążył do przywrócenia ustroju republikańskiego. Przedłożył on swoje polityczne przekonania nad uczucia i 15 marca 44 roku p.n.e. zasztyletował wraz ze swoimi zwolennikami Wielkiego Imperatora. Od tamtej pory sztylet na długo pozostał ulubioną bronią zamachowców, a Brutus stał się symbolem zdrady i niewierności. Po tym wydarzeniu wielokrotnie miały miejsce terrorystyczne ataki polityczne na władców.

Na początku XI wieku powstała pierwsza poważna organizacja terrorystyczna. Założycielem groźnej sekty był perski dowódca twierdzy Alamut-Hasan ibn as-Sabbah. **Asasyni** tworzyli organizację zakonną ze ścisłą hierarchią i stopniami wtajemniczenia. Ich przywódcą był mistrz zwany „Starcem z Gór”.

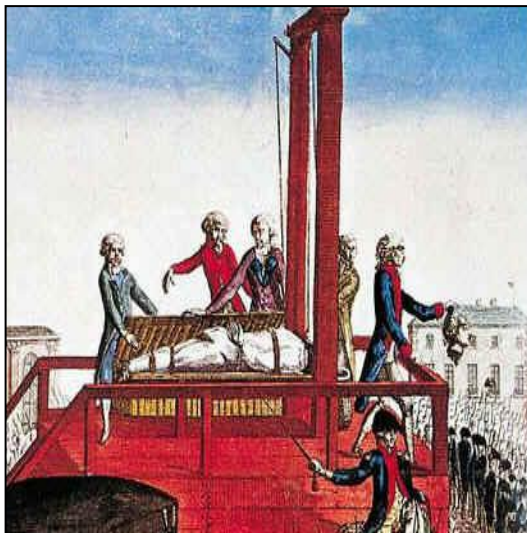

Asasyn

Młodzi ludzie byli szkoleni do zabijania. Odurzeni haszyszem byli w stanie zabić każdego na zlecenie ich guru. Ideową podstawą zamachów i mordów były niepojęte hipotezy i swoiście interpretowany Koran. Ludność nienawidziła asasynów i bała się ich, nie umiała jednak im przeciwstawić się, ponieważ były ich tysiące. Dopiero po śmierci ibn as-Sabbah'a „państwo terrorystyczne” zaczęło przeżywać ogromne trudności. Z rąk asasynów zginął m.in. drugi syn Dżingis-Chana.

Jeden z pierwszych odnotowanych aktów terroru państwowego miał miejsce we Francji. Za zgodą króla Karola IX w noc św. Bartłomieja 24 sierpnia 1572 roku katolicy wymordowali protestantów zwanych hugenotami. Przedtem przebiegle zaprosili ich do Paryża. Potworny mord odbył się na rozkaz Henryka Gwizjusza i jego katolickich zwolenników. Niewinni ludzie byli zabijani z zimną krwią za zgodą władcy. **Kolejny przykład terroru we Francji miał miejsce w 1789 roku, wtedy to wybuchła rewolucja francuska.** Z polecenia rządu królowi obcięto głowę, a każdy podejrzewany o związki z arystokracją mógł być uznany za „wroga ludu” i zgilotynowany.

Ówczesni terroryści uważali się za najbardziej prawych ludzi na ziemi. Gilotynę XVIII-wiecznego terroru zatrzymał dopiero Dyrektoriat.

Obcinanie głowy na gilotynie w czasie Rewolucji Francuskiej 1789 r.

Jedną z pierwszych organizacji terrorystycznych w Europie byli **włoscy Karbonariusze**. Tworzyli oni tajną organizację, która miała ścisłą hierarchię i swoiste rytuały. Należeli do nich przedstawiciele różnych warstw społecznych. Obowiązywała w niej zasada bezwzględnego posłuszeństwa, a za zdradę tajemnicy karano śmiercią. Poprzez zamachy walczyli o niepodległość zniewolonych Włoch. Zdołali doprowadzić do powstań na terenach Włoch i Hiszpanii.

Następcami **Karbonariuszy** byli **anarchiści**, ich celem było zwalczanie państwa jako instytucji. Aby zwrócić uwagę na ideę anarchii Luigi Luccheni bestialsko zamordował powszechnie lubianą austriacką cesarową Elżbietę. Od anarchii nie była wolna carska Rosja. W wyniku zamachów zginęli: car Aleksander II (1881 r.), wielki książę Sergiusz i inni politycy. Rosyjscy socjaliści uważali, że przyspieszą nadejście rewolucji i „sprawiedliwości społecznej” masakrując dygnitarzy i niewinnych ludzi. Wśród zamachowców byli również Polacy np. Antoni Berezowski, który strzelał do cara Aleksandra II w Paryżu (1867 r.), zabójca cara w 1881 – Ignacy Hryniewiecki. Wiele zamachów stanu miało miejsce na Bałkanach.

Najbardziej brzemienym w skutki był zamach w Sarajewie 28 czerwca 1914 r. na arcyksięcia Ferdynanda (dokonany przez członka serbskiej organizacji „Czarna Ręka”), **gdyż spowodował wybuch I wojny światowej.**

Zamach na arcyksięcia Ferdynanda

Omawiając terroryzm należy zwrócić uwagę na pojęcie terroru państwowego, który występował po okresie rewolucji w Republice Francuskiej, gdzie bezwzględnie doprowadzano przeciwników do śmierci. Terrorem państwowym posługiwali się również przywódcy państwowi tacy jak: Lenin, Hitler, Stalin, Mussolini, a do niedawna jeszcze Saddam Husajn w Iraku.

Inny rodzaj terroryzmu to wydarzenia z 22 lipca 1968 r., kiedy to trzech palestyńscy zamachowcy porwali izraelski samolot lecący z Rzymu do Tel Awiwu i wzięli zakładników. Tego typu porwania zdarzały się coraz częściej.

5 września 1972 r. na olimpiadzie w Monachium terroryści z palestyńskiej organizacji „Czarny Wrzesień” uprowadzili jedenastu izraelskich sportowców a dwóch zabili. Pozostali zginęli przy próbie odbicia ich przez niemieckich policjantów.

Palestyńscy terroryści – igrzyska olimpijskie Monachium 1972 r.

W 1978 r. włoskie „Czerwone Brygady” porwały i zamordowały premiera Włoch Aldo Moro, a niemiecka frakcja „Czerwonej Armii” zabiła przemysłowca Hansa Martina Schleyera. Irlandzka IRA próbowała wielokrotnie zabić premier Margaret Thatcher. Narastał terroryzm na tle religijnym np. tylko w Algierii w 1992 r. zginęło z rąk terrorystów islamskich 75 tys. osób, które naraziły się tylko tym, że np. nie nosiły tradycyjnych strojów arabskich.

Zamordowany przez „Czerwone Brygady” Aldo Moro

Prowadzenie Dżihadu, czyli świętej wojny z niewiernymi, którzy nie wyznają religii Mahometa, dotyczy głównie Stanów Zjednoczonych i Izraela.

Dżihad

W imię Dżihadu terroryści zaczęli przeprowadzać zamachy samobójcze, mimo że islam zabrania samobójstwa; porywano samoloty, atakowano bazy wojskowe, ambasady amerykańskie na całym świecie. Arabscy politycy nieoficjalnie lub jawnie popierali działania organizacji terrorystycznych wspierając je finansowo. Organizacje te czerpały zyski również z handlu narkotykami.

Na naszych oczach dochodzi do czynów dotychczas niewyobrażalnych. **13 maja 1981 r. papież Jan Paweł II został ciężko postrzelony przez młodego zamachowca Ali Agcę. Świat przeżywał szok.**

Zamach na papieża Jana Pawła II – Watykan 13.05.1981 r.

Drugim tak wstrząsającym czynem było **zaatakowanie wież WTC w Nowym Jorku 11 września 2001 r. przez fanatyków należących do Al Kaidy**. Tysiące ludzi zginęło na oczach całego świata.

11.09.2001 r. Seria 4 zamachów terrorystycznych na terytorium USA
dokonanych za pomocą porwanych samolotów.
Zginęły 2974 osoby

Od tego czasu zmienione zostało podejście do terroryzmu, podjęto znacznie bardziej zdecydowane kroki w celu jego opanowania. Państwa ściśle współpracują ze sobą w tej walce.

Terroryści robią się coraz bardziej bezwzględni. Przerażenie i wstręt budzą poczynania członków Al Kaidy w Iraku: ścinanie głów zakładnikom, liczne i masowe morderstwa Irakijczyków. Zamachowcy sięgają po coraz to nowocześniejsze środki niszczenia i zabijania (gaz sarin użyty przez sektę „Najwyższa Prawda” w Japonii, broń biologiczna, realne

niebezpieczeństwo użycia broni jądrowej). Kierowana przez Saudyjczyka Bin Ladena Al Kaida jest największą i najniebezpieczniejszą organizacją terrorystyczną rozwijającą swą przestępczą działalność we współczesnym świecie.

Przywódca Al Kaidy Osama bin Laden

Poparcie fundamentalistów islamskich, wielkie zasoby finansowe, rozległa, dobrze zorganizowana i wyszkolona siatka zamachowców umożliwiają Al Kaidzie prowadzenie zamachów terrorystycznych na niespotykaną dotychczas, ogromną skalę (np. zamach na WTC w NY, na dworcu w Madrycie, akcje terrorystyczne w Iraku).

Ataki terrorystyczne często spowodowane są ślepą i bezsensowną nienawiścią, chęcią zwrócenia uwagi na wyznawane idee, bezkrytyczną wiarą w możliwość dokonania zmian politycznych poprzez unicestwienie przedstawicieli władzy, wzmocnione masakrą setek, tysięcy niewinnych ludzi. Terrorysty chcą doprowadzić do zastraszenia i sparaliżowania całych społeczeństw. Pożywką, na której rozwija się terroryzm, jest fanatyzm religijny, narodowy i wszelkiego rodzaju nietolerancja. Fenomen terroryzmu, w szczególności terroryzmu międzynarodowego stanowi dzisiaj problem o znaczeniu globalnym. Wywołuje on duży wpływ na życie społeczne i polityczne w skali państw i całej społeczności międzynarodowej. Niemal w każdym kraju europejskim po zakończeniu II wojny światowej działa przynajmniej jedna grupa terrorystyczna o charakterze politycznym.

11.03.2004 r. Seria zamachów na pociągi w Madrycie.
Zginęło 191 osób

Trzeba w tym miejscu zaznaczyć, że interesujące jest rozmieszczenie geopolityczne tych grup. Niemal żaden kraj postkomunistyczny nie może się „pochwalić” posiadaniem takiej struktury na swoim terenie. Może to wynikać z faktu, że kraje te same wspierały działalność terrorystyczną w okresie zimnej wojny. Obecnie w państwach tych rozwija się nie terrorizm, lecz przestępczość zorganizowana.

Współcześnie terroryzm nabrał nowego charakteru. Cechą charakterystyczną obecnej działalności terrorystycznej stał się imperatyw religijny. Po zakończeniu zimnej wojny znikły ideologiczne motywacje terroryzmu. Uaktywniły się natomiast grupy międzynarodowego terroryzmu o charakterze religijnym. Jednak sam związek między religią a terrorystami nie jest nowy. Religia była czynnikiem wpływającym na akty przemocy (które dziś nazwalibyśmy „terroryzmem”) już ponad dwa tysiące lat temu.

Pod koniec lat 80 minionego wieku terroryzm o podłożu religijnym był zdominowany przez ataki terrorystyczne kierowane motywami etniczno-narodowymi i ideologicznymi. Dopiero w latach 90 dwudziestego wieku zauważalny staje się wzrost religii jako głównego czynnika napę-

dzającego międzynarodowy terroryzm. Widoczny jest on na przykładzie krwawych ataków ze strony religijnych kultów i sekt w USA, Japonii i wielu innych krajach.

20.03.1995 r. W tunelu metra w Tokio rozproszono gaz bojowy sarin.
Dokonałi tego członkowie sekty „Najwyższa Prawda”.
Zginęło 12 osób

Akty przemocy dokonywane przez tego typu terrorystów są szczególnie krwawe i pochłaniające duże liczby ofiar, najczęściej niewinnych. Wynika to z faktu, że dla terrorysty religijnego przemoc jest aktem sakramentalnym, wypełnieniem obowiązku, który „płyynie z boskiego naku”¹. Obecnie szczególnie niebezpiecznym przejawem terroryzmu religijnego jest ten reprezentowany przez radykalne odłamy islamskich fundamentalistów.

Uznają oni bowiem terror jako istotną formę walki, narzędzie do zbudowania „światowego państwa Boga”. Tego typu terroryzm jest kojarzony tylko z religią islamską, gdyż głównie islamskie organizacje dokonują najbardziej spektakularnych ataków. Jednak nie tylko islam determinuje powstawanie grup terrorystycznych. Wszystkie główne religie – wliczając chrześcijaństwo – mogą się „pochwalić” istnieniem takich organizacji. Wynika to z faktu, że wszystkie te religie są przekonane do tego, że mogą użyć siły, aby nawracać „niewiernych”.

Tak widoczna dominacja aktywności grup terrorystów islamskich może wynikać z kryzysu tożsamości, jaki w obecnej chwili przeżywają kraje islamskie. Fundamentalizm jest m.in. wyrazem buntu części społeczeństw islamskich przeciwko wszechobecnym zachodnim wartościom i wzorcom. Sam akt terroru jest według fundamentalistów islamskich wypełnieniem obowiązku religijnego i obroną przed sekularyzacją ze strony świata zachodniego. Fundamentalizm islamski staje się na niektórych obszarach swoistą alternatywą państwowotwórczą i czynnikiem integrującym społeczeństwa muzułmańskie, odrzucające przejmowanie wzorców kulturalnych i politycznych świata zachodniego.

W terroryzmie motywowanym radykalną ideologią islamistyczną zamachy samobójcze stanowią jedną z najczęściej wybieranych form. Śmierć męczeńska, będąca wyrazem bezwzględnej przywiązania do idei i przekonań prezentowanych przez ekstremistów islamskich, jest fenomenem, którego źródła, motywacji i przebiegu procesu głębokiej radykalizacji należy poznać, bowiem jest niezbędnym elementem skutecznej walki z terroryzmem.

Spektakularny atak na World Trade Center (WTC) z 11 września 2001 r. zmienił postrzeganie terroryzmu przez społeczność międzynarodową. Z uwagi na wykorzystane metody i skalę skutków stał się punktem zwrotnym w przeciwdziałaniu terroryzmowi, którego zwalczanie stało się priorytetowym działaniem prawie każdego kraju na świecie.

Gotowi oddać życie w imię Allaha

W ostatniej dekadzie wokół zagadnienia zwalczania terroryzmu skupiały się strategiczne decyzje dotyczące bezpieczeństwa największych państw. W konsekwencji wypowiedzenia „wojny z terroryzmem” powstała międzynarodowa koalicja, która przystąpiła do militarnego zwalczania głównego źródła terroryzmu, za jakie uznano organizację Al-Kaida¹ i jej przywódców.

¹ **Najważniejsze zamachy przeprowadzone przez Al Kaidę:**

- 1993 – eksplozja furgonetki-bomby w podziemnym garażu World Trade Center.
- 1996 – zabicie 19 amerykańskich żołnierzy w Arabii Saudyjskiej.
- 1998 – zamach na amerykańskie ambasady w Nairobi (Kenia) i Dar es Salaam (Tanzania). Po tych zamachach i interwencji amerykańskiej bin Laden przeniósł się do Afganistanu, gdzie wspierał rządy talibów.
- 2000 – uszkodzenie w Jemenie amerykańskiego niszczyciela USS Cole.

Zasadniczym **dążeniem islamskich terrorystów a zarazem ich przywódców²** jest zbudowanie (poprzez odrodzenie kalifatu) jednego państwa islamskiego opartego na zintegrowanym, zunifikowanym systemie wartości i prawach szariatu, a także zniszczenie wszelkich przejawów kultury Zachodu na kontrolowanych przez siebie obszarach. Działania te, tworzące ruch dżihadystyczny, traktowane są przez nich jako odpowiedź świata islamskiego na postępującą dominację kultury zachodniej. Jego podstawą jest islamizm, rozumiany jako współczesna doktryna polityczno-religijna tworzona na bazie fundamentalistycznych i reakcyjnych interpretacji wiary muzułmańskiej, a także ideach, edukacji oraz politycznych i wojskowych działaniach, mających doprowadzić do stworzenia nowego cywilizacyjnego projektu.

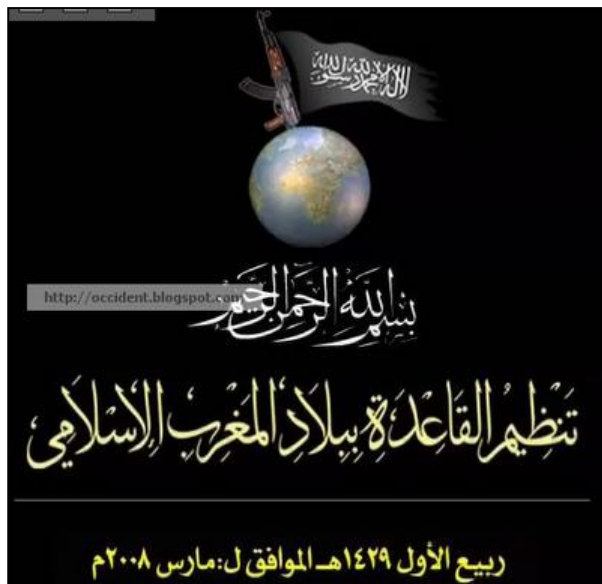
Strategia „terytorializacji”, poprzez którą sieć Al-Kaida dąży do zdobycia ziem tworzących wspólnotę wyznaniową – *ummę* – to tworzenie dużej liczby autonomicznych filii, co niewątpliwie wpływa na poziom bezpieczeństwa europejskiego. Szczególne znaczenie ma aktywność Al-Kaidy Islamskiego Maghrebu (*Al Qaeda in the Islamic Maghreb, AQIM*) – wcześniej Salaficka Grupa Głoszenia Wiary i Walki (*Salafist Group for Preaching and Combat, GSPC*), której priorytetem jest atakowanie celów zachodnich, szczególnie francuskich i hiszpańskich.

Ocenia się, że AQIM posiada obecnie największe możliwości logistyczno-operacyjne do przeprowadzania ataków na terenie Europy.

Ponadto poza organizacjami inspirowanymi ideologią islamistyczną istnieją formalne odłamy Al-Kaidy takie jak: Al-Kaida Islamskie Państwo Iraku, Al-Kaida na kraj Kinana (Egipt), Al-Kaida na Bilad al Cham (Liban, Syria, Jordania, Palestyna).

-
- 11.09.2001 seria 4 zamachów w USA (m.in. wieże WTC, Pentagon). Zginęły 2974 osoby. Wśród ofiar było sześcioro Polaków.
 - 11.03.2004 – zamachy bombowe w Madrycie, na stacji kolejowej Atocha. Zginęło 191 osób. Wśród ofiar było 4 Polaków.
 - 07.07.2005 – zamachy w metrze i komunikacji miejskiej w Londynie. Zginęły 52 osoby. Wśród ofiar były 3 Polki.

² 02.05.2011 r. o godz. 15.40 czasu waszyngtońskiego w swojej siedzibie w miejscowości Abbotabad na północ od Islamabadu (Pakistan) w wyniku operacji sił specjalnych i CIA zabity został przywódca Al-Kaidy Osama bin Laden. Szef Al-Kaidy poniósł śmierć od strzału w głowę. W dniu 16.06.2011 r. na następcę Osamy bin Ladena wybrany został egipski lekarz Ajmam al Zawahiri.

Al Kaida Islamskiego Maghrebu AQIM

W Pakistanie doszło do operacyjnego połączenia Al-Kaidy z pakistańską grupą terrorystyczną *Tehrik-e-Nifaz-e-Shari'ate-Mohammadi (TNSM)*. Natomiast powołanie w 2007 r. emira Al-Kaidy na Afganistan³ świadczy o chęci zdominowania innych zbrojnych grup fundamentalistów funkcjonujących w Afganistanie. Z kolei obecnie wzmożona aktywność wojsk koalicji antyterrorystycznej na pograniczu pakistańsko-afgańskim stwarza prawdopodobieństwo, że Jemen stanie się nowym, względnie bezpiecznym schronieniem dla terrorystów powiązanych z organizacją.

W styczniu 2009 r. struktury Al-Kaidy w Jemenie i Arabii Saudyjskiej połączyły się organizacyjnie, tworząc Al-Kaidę Półwyspu Arabskiego (*Al-Qaeda in the Arabian Peninsula, AQAP*). Coraz większe powiązania ze światowym dżihadem ma także somalijska organizacja *as-Szabaab*.

Biorąc pod uwagę obszary największej aktywności terrorystycznej światowego dżihadu, zaobserwować można przeniesienie frontu walki Al-Kaidy ze Środkowego Wschodu (głównie Afganistanu, Pakistanu, a także Iraku) na Półwysep Arabski i do Afryki, gdzie nie ma sił koalicji antyterrorystycznej lub jest ich nieporównywalnie mniej, a państwa są

³ Mustafa Abu Al-Jazid, znany również jako szejk Said al-Masri, powołany na stanowisko emira w 2007 r. W maju 2010 r. zginął w Pakistanie w ataku amerykańskich samolotów bezzałogowych.

niestabilne wewnętrznie, często oparte na strukturach plemiennych⁴. Ekstremiści potrafią to doskonale wykorzystywać w podejmowanych operacjach. Próby dokonania zamachów poza dotychczasowym obszarem działania jemeńskiego odłamu Al-Kaidy odnotowane w ostatnim okresie⁵ potwierdzać mogą tezę o coraz większych możliwościach operacyjnych organizacji, a także ulokowaniu tam centrum odpowiedzialnego za planowanie i przygotowywanie ataków na terenie państw zachodnich.

W obszarze metod działania islamskich terrorystów ewolucja objęła w szczególności umiejętność korzystania ze zdobyczy nowoczesnych technik do indoktrynacji i radykalizacji młodych muzułmanów na całym świecie. W celu zwiększenia oddziaływania propagandy islamistycznej i atrakcyjności dżihadu organizacje terrorystyczne prowadzą zorganizowaną politykę informacyjno-medialną. Intensyfikacja i poszerzenie zasięgu działań propagandowych, a także skupienie coraz większej uwagi na dotarciu do muzułmanów mieszkających w krajach zachodnich stanowi nową jakość w strategii funkcjonowania globalnej sieci terrorystycznej.

Terroryzm potrzebuje widowni, a wszelkie kanały informacyjne i środki masowego przekazu są podstawą w jej zapewnianiu. Tym samym dla terrorystów stanowią skuteczne narzędzie działania, dzięki któremu mogą łatwiej osiągnąć swoje cele. Ponadto stały się one instrumentem umiejętnie wykorzystywanym do zdobywania nowych członków organizacji i zwolenników oraz do szkolenia potencjalnych terrorystów. Posiadanie w swych strukturach organizacyjnych wyspecjalizowanych komórek medialnych, stacji telewizyjnych⁶ czy studiów nagrań stwarza możliwość niemal nieograniczonego dostępu do głoszonych przez nich idei. Poprzez umiejętne ich wykorzystywanie mogą pośrednio lub bezpośrednio wpływać i manipulować opinią publiczną, emocjami, a w konsekwencji uzyskać pożądaną efekt adaptacji i radykalizacji postaw wśród odbiorców. Działania propagandowe mogą być równie skutecznym narzędziem prowadzenia globalnego dżihadu jak dokonanie spektakularnego zamachu, który zasadniczo bez szerokiego przekazu medialnego

⁴ M. Lipa, *Jemen staje się rajem dla Al-Kaidy*, http://www.mojeopinie.pl/jemen_staje_sie_rajem_dla_alkaidy,3,1262643096.

⁵ Al-Kaida Półwyspu Arabskiego znana jest m.in. z próby zamachu na odpowiadającego za operacje antyterrorystyczne saudyjskiego księcia Mohammeda bin Najefa (sierpień 2009 r.), z próby zamachu bombowego na samolot linii Northwest Airlines (25.12.2009 r.), czy przygotowania serii zamachów przy wykorzystaniu przewozów cargo między krajami Półwyspu Arabskiego a USA w październiku 2010.

⁶ Np. *Global Islamic Media Front* – GIMF, As-Sahab, *Ummat Studios*, *Jundullah*, *Al Fajr media center* – dystrybuujące materiały zarówno w języku arabskim, urdu, paszto, jak i angielskim, niemieckim, włoskim, francuskim oraz tureckim.

sprowadza się „jedynie” do śmierci niewinnych osób. Zatem można przyjąć, iż prowadzenie „wojny propagandowo-informacyjnej” w przestrzeni medialnej i świadomość następstw oraz siły oddziaływania przekazów informacyjnych to jedna z głównych płaszczyzn wpływających bezpośrednio na ostateczny wynik starcia terrorystów ze społecznością i wartościami reprezentowanymi przez kraje zachodnie.

Dynamiczny w ostatnich latach rozwój działań, których nacisk położony został na prowadzenie „wojny idei” w sferze medialnej, to po części także próba zrekompensowania utraty infrastruktury, w tym także baz szkoleniowych głównie na pograniczu afgańsko-pakistańskim (będącym centrum ideologicznym Al-Kaidy). Zauważyć można, że po 11 września 2001 r., w ramach intensywnej realizacji strategii medialnej, nastąpił widoczny wzrost liczby czasopism, komunikatów medialnych i oświadczeń liderów zamieszczanych w Internecie. W celu poszerzenia grupy docelowej i docierania nie tylko do społeczności muzułmańskiej pewnej zmianie uległa też retoryka przekazu, która stała się bardziej populistyczna.

Kolejna cecha istotna z punktu widzenia prowadzenia strategii operacyjnej to charakterystyczne dla działań organizacji powiązanych z Al-Kaidą **przeprowadzanie symultanicznych ataków w niewielkich odstępach czasu**. Zaobserwować można również stopniowy wzrost liczby kombinowanych działań terrorystycznych, polegających na jednoczesnym stosowaniu kilku metod w ramach jednego ataku (sekwencyjna forma operacji terrorystycznej⁷), stanowiącego element precyzyjnie zaplanowanej, zazwyczaj długofalowej i spójnej strategii aktywności⁸. Takie operacje skutkują wzmocnionym efektem psychologicznym oraz większym wydzźwiękiem medialnym i stratami ekonomicznymi. Przeprowadzanie kilku ataków równocześnie daje terrorystom przewagę w postaci spotęgowania ich skutków z racji rozproszenia sił i środków bezpieczeństwa oraz niedostatecznej liczby służb ratunkowych.

⁷ Operacja w Bombaju (26-29.11.2009 r. trwała co najmniej 48 godz.), gdzie doszło do ataków w 10 miejscach w niewielkich odstępach czasowych. Zaatakowane zostały m.in. stacja kolejowa Chatrapati Shivaji, hotel Oberoi, komisariat policji Colaba, hotel Taj Mahal, Leopold Cafe, Nariman Mouse, szpital Cama i Albless. Dodatkowo nastąpiło wzięcie zakładników, elementy partyzantki miejskiej i zamach samobójczy.

⁸ W ataku z 11.11.2001 r. porwano 4 samoloty jednocześnie; w zamachu w Madrycie podłożono 10 ładunków wybuchowych, które miały być zdetonowane o jednej porze; w zamachu w Londynie (lipiec 2005 r.) zdetonowane zostały 3 ładunki na stacjach metra i 1 w autobusie; w Casablance wybuchło 5 ładunków, 3 w Sharm el-Sheik i w Ammanie. W udaremnionym zamachu w Londynie (sierpień 2006 r.) planowano uprowadzić jednocześnie od 5 do 17 samolotów.

26-29.11.2008 r. Seria ataków terrorystycznych w Bombaju.
W 10 zamachach zginęło 195 osób

Dzięki skuteczności i względnie małym kosztom coraz bardziej rozpowszechnione w krajach muzułmańskich i rejonach konfliktów jest **wykorzystywanie zamachowców – samobójców**. „Żywym bombom” zdecydowanie łatwiej przedostać się przez punkty kontroli bezpieczeństwa i wtopić w tłum, aby spowodować większą liczbę ofiar oraz wywołać panikę i strach.

Gotowi na wszystko terroryści – samobójcy

Al-Kaida wykorzystuje męczenników do osiągnięcia swych celów od początku działalności, jednak w Europie po raz pierwszy atak samobójczy nastąpił 7 lipca 2005 r. w Londynie.

07.07.2005 r. Londyn, trzy eksplozje w metrze i jedna w autobusie miejskim. Zginęły 52 osoby

Al-Kaida Islamskiego Maghrebu (AQIM), stanowiąca obecnie poważne zagrożenie dla krajów europejskich, 11 kwietnia 2007 r. po raz pierwszy na terenie Algierii zastosowała samobójczą formę ataku.

Od tamtego czasu ich liczba zdecydowanie wzrosła, a AQIM ogłosiła, że ataki tego typu stały się „strategicznym wyborem” organizacji. To dowodzi, że organizacje będące filiami Al-Kaidy adaptują jej sposoby działania. Biorąc pod uwagę postępującą radykalizację i propagandę idealizującą śmierć męczeńską i tworzącą kult męczennika w imię dżihadu (dzięki czemu organizacje terrorystyczne zapewniają sobie stały dopływ nowych ochotników), zamachy samobójcze mogą stanowić realne zagrożenie dla bezpieczeństwa europejskiego.

Analizując sposoby przeprowadzania ataków przez islamistów, zauważyć można pewną prawidłowość. W krajach muzułmańskich ataki dokonuje się głównie w miejscach licznie odwiedzanych przez turystów⁹ np. hotele, restauracje lub dyskoteki. Zamach skutkuje stratami w gospodarce państw, które w opinii zamachowców kolaborują i ulegają Zachodowi.

W tym kontekście bardzo popularne np. wśród obywateli państw Unii Europejskiej, w tym również obywateli polskich, wyjazdy turystyczne do krajów muzułmańskich stwarzają ryzyko stania się ofiarą. Z kolei w krajach zachodnich ataki przeprowadzano głównie w środkach transportu zbiorowego. Przykładem są zamachy na kolej podmiejską w Madrycie (marzec 2004 r.), a także metro i autobus w Londynie (lipiec 2005 r.)¹⁰.

Terroryzm, obok przestępczości zorganizowanej, wymieniany jest jako jedno z największych współczesnych zagrożeń na świecie. Zjawisko terroryzmu, nie tylko opartego na podłożu religijnym, stanowi w obecnej chwili ciągle zagrożenie dla bezpieczeństwa państw, które były i są uczestnikami międzynarodowej koalicji antyterrorystycznej.

⁹ Zamachy w Indonezji na wyspie Bali (październik 2002 r.), w Casablance (maj 2003 r.), w Sharm-al-Sheikh (lipiec 2005 r.) i w Ammanie (listopad 2005 r.).

¹⁰ W lipcu 2007 r. w Niemczech planowano dokonać zamachu na pociąg dalekobieżny, próba zamachu z 25.12.2009 r. na samolot lecący z Amsterdamu do Detroit, a pod koniec października 2010 r. Al-Kaidzie udało się przemycić na pokłady samolotów transportowych lecących do USA ładunki wybuchowe, które odnaleziono podczas międzylądowania w Dubaju i Wlk. Brytanii.

12.10.2002 r. Seria 3 zamachów bombowych na Bali,
zapoczątkowanych przez zamachowca – samobójcę.
Zginęły 202 osoby

Wykorzystywanie przez terrorystów nie tylko metod typu zamach samobójczy, ale również nowoczesnych technologii do przeprowadzania zamachów, świadczy o ciągłym doskonaleniu sposobów ich działania, a także poszukiwaniu luk w systemach zabezpieczeń państw. Dlatego też zagrożenia terrorystyczne należy traktować jako ważny element bezpieczeństwa państwa. Powinny one podlegać stałemu monitoringowi służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa i porządek publiczny.

OPINIE I RECENZJE

mjr SG dr Piotr Kozłowski

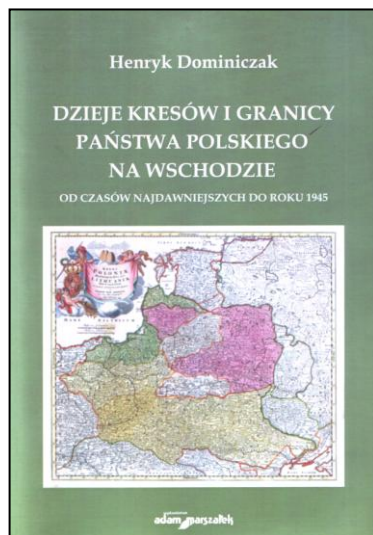
Bieszczadzki Oddział SG w Przemyśle

Henryk Dominiczak, *Dzieje Kresów i granicy państwa polskiego na wschodzie*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2011, ss. 465

Burzliwe dzieje Kresów Wschodnich należących na przestrzeni wieków do Polski budziły zawsze zainteresowanie zarówno historyków, jak i czytelników pragnących poszerzyć swoją wiedzę na ten temat. Dlatego też w historiografii możemy znaleźć szereg opracowań dotyczących terenów wschodnich Rzeczypospolitej.

Jest to w chwili obecnej tematyka niezwykle modna, albowiem w świadomości narodowej nadal istnieje pamięć o należących niegdyś do Polski Kresach Wschodnich. Co ciekawe pomimo próby jej wymazania przez komunistów, pamięć o polskości tych ziem przetrwała jak najcenniejszy depozyt, który został w niepodległej Polsce przekazany młodym pokoleniom. Wydawałoby się jednak, że po 1989 roku kiedy Polska stała się w pełni suwerennym państwem nie powinno być przeszkód w kultywowaniu pamięci o tych wydarzeniach, to nadal w tym zakresie niewiele się zmieniło. Dziś, kiedy ślady polskości na wschodzie ulegają zatarciu, a w tworzonej w imię poprawności politycznej historii Polski niewiele miejsca poświęca się tej tematyce, to każda nowa pozycja wydawnicza jest niezwykle cenna, bo przyczynia się do podniesienia świadomości historycznej Polaków. Tym bardziej, że książka Henryka Dominiczaka pt. *Dzieje Kresów i granicy państwa polskiego na wschodzie* w odróżnieniu od pojawiających się na rynku wydawniczym w ostatnim okresie publikacji na temat Kresów Wschodnich odnoszących się w olbrzymiej większości tylko do XX wieku, jest to peregrynacja autora po ponad tysiącletniej historii państwa Polskiego.

Przedstawiając historię Polski na przestrzeni dziejów autor pokazuje ją w kontekście Kresów Wschodnich, wskazując na rolę i znaczenie polityczne oraz gospodarcze tych ziem dla Rzeczypospolitej. Przystępując do lektury powyższej publikacji należy pamiętać, iż Kresy Wschodnie sta-

nowiły dla narodu polskiego wypieranego na zachodzie przez żywioł niemiecki z prastarych ziem piastowskich naturalny kierunek ekspansji i rozwoju państwa, na co autor wskazał pośrednio w swojej publikacji. Pisząc o kresach autor porusza również problematykę kształtowania oraz przebiegu granicy wschodniej Rzeczypospolitej oraz omawia trudne relacje Polski z jej sąsiadami na wschodzie. Stanowi to dodatkowy walor publikacji, gdyż w powojennej historiografii Henryk Dominiczak należy do prekursorów zajmujących się problematyką ochrony granic państwa oraz formacji granicznych stojących na straży interesów politycznych i ekonomicznych Rzeczypospolitej.

Prezentowana publikacja składa się ze wstępu, z sześciu części poświęconych poszczególnym epokom w historii Polski oraz bibliografii. Każda z części – rozdziałów tworzy odrębną całość i jest ponadto podzielona na podrozdziały uwzględniające ważne wydarzenia w historii państwa.

Część pierwsza „Okres Piastowski” została poświęcona kształtowaniu się państwowości polskiej i obejmuje ona okres do czasu pierwszych Słowian do 1387 roku. W części tej autor omawia warunki geograficzne państwa w okresie Piastów oraz proces kształtowania się pierwszych granic ówczesnego państwa, w tym granic na wschodzie. Omawiając geograficzno-demograficzny proces kształtowania się państwowości, a tym samym przebieg granicy wschodniej, wskazuje na rolę i znaczenie, jakie w tym procesie odegrały plemiona słowiańskie Mazowszan i Łędzian. Okres piastowski to początek polskiej ekspansji na wschód i rywalizacji z państwem ruskim o tereny znajdujące się na wschodnim brzegu rzeki Bug. Czytając poszczególne rozdziały wchodzące w skład pierwszej części uważny czytelnik znajdzie szereg informacji o państwie polskim w tym okresie, o skomplikowanych relacjach z sąsiadami na wschodzie, o podejmowanych wysiłkach przez władców piastowskich na rzecz utrzymania jedności terytorialnej państwa oraz o tworzonego systemu zabezpieczenia granic Polski.

Część druga „Czasy Jagiellonów w Polsce” obejmuje lata pomiędzy 1386 a 1572 rokiem, a więc okres historii Polski, w którym następuje największy jej rozkwit – należy pamiętać, że czasy panowania dynastii Jagiellonów są uznawane przez współczesnych historyków za złoty okres w dziejach Rzeczypospolitej. W tym czasie państwo polskie ulegało przekształcaniu, tzn. ze średniej wielkości państwa Polska stała się mocarstwem o znaczeniu międzynarodowym, a jej powierzchnia objęła ponad 2 miliony kilometrów. W rozdziale tym autor przedstawia między innymi: uwarunkowania polityczne i wojskowe unii polsko-litewskiej, powstanie Rzeczypospolitej Obojga Narodów, przebieg granicy wschodniej po zawarciu unii Lubelskiej oraz system obrony Kresów Wschod-

nich zarówno przez koronę, jak i Litwę. Uważny czytelnik znajdzie tu szereg istotnych informacji o kresach Rzeczypospolitej, ale także o kształtowaniu i przebiegu granic zewnętrznych państwa oraz wewnętrznych pomiędzy Litwą a Polską, wpływie przyłączonych ziem do Polski na jej kulturę i gospodarkę, jak również o systemie obrony granic, który w tym okresie obejmował obronę potoczną.

Część trzecia „Okres panowania królów elekcyjnych” obejmuje wydarzenia w historii Rzeczypospolitej Obojga Narodów przypadające na lata od 1573 do 1795 roku. Historia państwa w tym czasie była niezwykle burzliwa. W początkowych latach za panowania królów elekcyjnych: Stefana Batorego, Zygmunta III oraz Władysława IV nastąpił niezwykle ważny – zdaniem autora – okres świetności w dziejach naszego państwa; były to lata, w których Rzeczypospolita odnosiła swoje wielkie zwycięstwa nad Moskwą, co w konsekwencji pozwoliło zatrzymać na ponad 80 lat ekspansję Rosji na zachód. Okres panowania królów elekcyjnych, to także czasy powolnego upadku Rzeczypospolitej zakończony rozbiorami Polski i zniknięciem państwa z mapy świata. W rozdziale tym autor porusza również problematykę stosunków politycznych ówczesnej Polski z Moskwą, Tatarami, Turcją oraz ze Szwecją. Henryk Dominiczak wskazuje również na kwestię kozacką oraz stosunków polsko-ukraińskich, które nie pozostają bez wpływu na stan bezpieczeństwa ówczesnego państwa. Czytelnik znajdzie tu również sporo informacji na temat Kresów Wschodnich, przebiegu granic państwa polskiego w tym okresie, a także o podejmowanych w tych czasach próbach ratowania rozpadającego się państwa i ochrony Kresów Wschodnich przed ekspansją Rosji.

Kolejna część „Rzeczypospolita w okresie rozbiorów” analizuje okres w historii od trzeciego rozbioru, który miał miejsce w 1795 roku aż po wybuch I wojny światowej. Obejmuje ona okres 125 lat. Jest to pod względem objętościowym najmniejsza część z ww. publikacji Henryka Dominiczaka. W części tej zostały przedstawione koncepcje odtworzenia Rzeczypospolitej w dobie napoleońskiej oraz idea odbudowy Rzeczypospolitej obejmującej swym zasięgiem Kresy Wschodnie podczas powstań narodowych w 1831 i 1863 roku. W rozdziale tym autor ukazuje także wpływ wydarzeń wojennych na frontach I wojny światowej na ewolucję myśli politycznej państw zaangażowanych w konflikt zbrojny o restaurowaniu niepodległego państwa polskiego.

Część piąta „Odbudowa Rzeczypospolitej w nowych granicach” omawia okres dwudziestolecia istnienia państwa polskiego. W rozdziale tym autor przedstawia proces odbudowy państwa po ponad 125 latach niewoli, a także ewolucję koncepcji politycznych ówczesnych elit II Rzeczypospolitej odnoszących się do Kresów Wschodnich. Uważny czytelnik w rozdziale tym znajdzie szereg informacji na temat postano-

wień konferencji wersalskiej w sprawie polskiej, o konsekwencjach politycznych i wpływie walk polsko-ukraińskich, a następnie wojny polsko-radzieckiej na ukształtowanie i przebieg granic II Rzeczypospolitej. W części tej znajdziemy również informację o tworzeniu się systemu ochrony granicy państwowej na wschodzie państwa oraz o formacjach realizujących zadania w zakresie ochrony granicy państwowej w latach 1921 – 1939. Autor dokonuje także analizy stosunków politycznych z Rosją Radziecką w okresie międzywojennym, które w dalszych konsekwencjach doprowadziły do jakże tragicznych wydarzeń na kresach II Rzeczypospolitej po 17 września 1939 roku.

Część szósta „Czwarty rozbiór kraju. Walki o Polskę i nowe granice” jest zarazem ostatnią częścią, zamykającą rozważania autora nad ponad tysiącletnią historią Polski, która została poświęcona wydarzeniom na kresach w latach 1939 – 1947. Rozdział ten obejmuje najkrótszy okres w historii państwa polskiego, bo zaledwie 8 lat, ale jakże brzemiennych w skutkach dla polskości Kresów Wschodnich. Autor przedstawia losy ziem wschodnich II Rzeczypospolitej i jej mieszkańców po agresji sowieckiej na Polskę w dniu 17.09.1939 roku. W części tej czytelnik znajdzie informacje o IV rozbiórce Polski, w którym uczestniczyli bezpośrednio Niemcy i ZSRR, a pośrednio także Litwa. Mamy tu informację o postępowaniu okupanta w stosunku do mieszkańców Kresów Wschodnich począwszy od zbrodni „Katyńskiej” po masowe deportacje ludności polskiej w głąb ZSRR, co doprowadziło do nieodwracalnych zmian w strukturze narodowościowej na terenach wschodnich województw II RP. Autor przedstawia także kulisy polityki sowieckiej zmierzającej do uznania międzynarodowego nowych granic ZSRR, rolę Stalina w budowaniu polityki imperialnej ZSRR oraz kapitulację zachodnich aliantów wobec dyktatu sowieckiego, co przyczyniło się w konsekwencji do utraty bezpowrotnie wschodnich ziem Polski po zakończeniu II wojny światowej. Znaleźć można tu informację o zmianach terytorialnych, jakie miały miejsce w środkowo-wschodniej części Europy oraz powrocie Polski do prastarych ziem piastowskich. Kończąc rozważania na temat Kresów Wschodnich Henryk Dominiczak przedstawia straszliwy w skutkach dla obu narodowości konflikt polsko-ukraiński na Wołyniu oraz w Galicji Wschodniej, jaki rozgrywał się w latach 1943 – 1947. Omówienie walk polsko-ukraińskich zamyka całość rozdziału, stanowi jakby epitafium dla polityki Rzeczypospolitej na Kresach Wschodnich prowadzonej na przestrzeni dziejów.

Publikacja Henryka Dominiczaka „*Dzieje Kresów i granicy państwa polskiego na wschodzie*” jest niezwykle ciekawa, którą można śmiało polecić wszystkim miłośnikom historii, a zwłaszcza Kresów Wschodnich. Książka przedstawia dzieje państwa polskiego przez pryzmat Kre-

sów Wschodnich. Już sam podział okresu ponad 1000-letniej historii państwa polskiego na 6 epok istotnych z punktu widzenia kształtowania się państwa polskiego i jej granic, stanowi ciekawą koncepcję autora. Dziś, kiedy wśród współczesnych historyków występuje ścisła specjalizacja w tematyce i okresach badawczych, autor niniejszej publikacji podjął się niezwykle trudnego zadania, jakim jest przedstawienie ponadtyścioletniej historii państwa. Wymaga to przede wszystkim rozległej wiedzy historycznej, ale także posiadania bardzo dobrego warsztatu naukowego. Jest to sztuka, która niestety niewielu naukowcom się udaje.

kpt. SG Aneta Wojtanowska-Zimoń
CSSG w Kętrzynie

KALENDARIUM CENTRUM SZKOLENIA STRAŻY GRANICZNEJ

STYCZEŃ

- 03.01.2012** **Z Nowym Rokiem – nowi słuchacze w Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie**
109 funkcjonariuszy z Warmińsko-Mazurskiego i Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej oraz Komendy Głównej Straży Granicznej rozpoczęło naukę w kętrzyńskiej szkole Straży Granicznej z zakresu szkolenia podstawowego.
- 05.01.2012** **Uroczyste ślubowanie w Centrum Szkolenia SG**
W obecności kadry kierowniczej Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie uroczyste ślubowanie złożył chor. szt. SG Sławomir **PAWŁOWSKI** przyjęty do Centrum Szkolenia SG. Akt ślubowania przyjął Komendant kętrzyńskiej szkoły SG, płk SG Andrzej **RYTWIŃSKI**.
- 08.01.2012** **Centrum Szkolenia SG w Kętrzynie Podczas XX Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy**
W Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji w Kętrzynie Centrum Szkolenia Straży Granicznej przekazało na licytację oryginalne tablice informacyjne: „STREFA NADGRANICZNA” oraz godło ze znaku granicznego wraz z tabliczką nr 2105, pochodzące z odcinka granicy polsko-rosyjskiej.
- 12.01.2012** **Jubileusz w Centrum Szkolenia SG**
Podczas spotkania kadry kierowniczej Centrum Szkolenia Straży Granicznej Zastępca Komendanta, ppłk SG Dariusz **LUTYŃSKI** złożył gratulacje oraz wręczył pamiątkę okolicznościową ppłk SG Józefowi **ZALEWSKIEMU**, który obchodził jubileusz 20-lecia pracy i służby.

- 13.01.2012** **Przyszli oficerowie odebrali dyplomy ukończenia szkolenia w Centrum Szkolenia SG**
Słuchacze kursu specjalistycznego do mianowania na pierwszy stopień oficerski Straży Granicznej uroczystie w obecności kadry kierowniczej odebrali z rąk Zastępcy Komendanta Centrum Szkolenia Straży Granicznej, ppłk SG Dariusza **LUTYŃSKIEGO** dyplomy ukończenia szkolenia.
- 16-20.01.2012** **IV edycja szkolenia dla trenerów „Joint Operations Focal Point Guest Officers Training”**
W dniach 16-20 stycznia 2012 r. odbyła się czwarta już edycja szkolenia dla trenerów „Joint Operations Focal Point Guest Officers Training”, prowadzonego pod auspicjami Agencji FRONTEX przez wykładowców Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie. Podczas warsztatów przeszkolono 21 osób odpowiedzialnych za Focal Points w Unii Europejskiej.
- 19-20.01.2012** **„Przygotowanie do misji ewaluacyjnych Schengen” – warsztaty ekspertów Straży Granicznej**
W Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie w warsztatach pt. „Przygotowanie do misji ewaluacyjnych Schengen” uczestniczyli eksperci Straży Granicznej. Głównym celem warsztatów było przekazanie kadrze kierowniczej Straży Granicznej najważniejszych informacji dotyczących dotychczasowego przebiegu misji ewaluacyjnych oraz wypracowanie strategii w zakresie kolejnych etapów przygotowania Straży Granicznej do ewaluacji Schengen.
- 27.01.2012** **Ferie zimowe ze Strażą Graniczną**
W Centrum Szkolenia Straży Granicznej gościła 18-osobowa grupa harcerzy z 82. Olsztyńskiej Obronnej Drużyny Harcerzy z Olsztyna.
- 29.01.2012** **Ostatnie pożegnanie**
Z wielkim żalem i smutkiem pożegnaliśmy w dniu 29 stycznia 2012 r. p. Mariusza **WAGNERA**, który po długiej chorobie w wieku 44 lat odszedł z naszej społeczności.

**30.01.-
-03.02.2012** **Kurs doskonalący „Rozpoznawanie Środków Odurzających, Substancji Psychotropowych i Prekursorów”**

W Centrum Szkolenia SG odbyła się pierwsza w tym roku edycja kursu doskonalącego „Rozpoznawanie środków odurzających, substancji psychotropowych i prekursorów”.

LUTY

02.02.2012 **Ferie zimowe w Straży Granicznej**

Naszą szkołę odwiedziła 31-osobowa grupa dzieci i młodzieży uczęszczająca na zimowisko przy Zespole Szkół nr 1 wraz z Oddziałami Integrycyjnymi w Kętrzynie.

09.02.2012 **Jubileusze funkcjonariuszy Centrum Szkolenia SG**
Podczas spotkania kadry kierowniczej Zastępca Komendanta kętrzyńskiej szkoły Straży Granicznej, ppłk SG Dariusz LUTYŃSKI złożył gratulacje oraz wręczył pamiątki okolicznościowe funkcjonariuszom, którzy w ostatnim czasie obchodzili swoje jubileusze pracy i służby.

10.02.2012 **Służba Graniczna zakończona**
Swoją służbę w formacjach granicznych zakończyło czterech funkcjonariuszy Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie.
Uroczystego pożegnania oficerów odchodzących na emeryturę dokonał Zastępca Komendanta kętrzyńskiej szkoły Straży Granicznej, ppłk SG Dariusz LUTYŃSKI oraz funkcjonariusze i pracownicy Centrum, rodziny odchodzących oficerów i zaproszeni goście.

16.02.2012 **Podsumowanie 2011 roku – odprawa roczna kadry kierowniczej**

W trakcie odprawy rocznej kadry kierowniczej Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie podsumowano ubiegły rok pracy szkoły oraz przedstawiono zamierzenia i strategiczne kierunki działalności na 2012 rok.

Z ramienia Komendy Głównej Straży Granicznej w Warszawie w odprawie uczestniczył Dyrektor Biura Kadr i Szkolenia KGSG, płk SG Sławomir **KOWALEWSKI** oraz zaproszeni goście.

**16.02.-
-15.05.2012**

Kurs doskonalący języka niemieckiego online na platformie e-learningowej Moodle „Kontrola ruchu drogowego”

W Centrum Szkolenia SG w Kętrzynie zrealizowano kurs doskonalący języka niemieckiego online na platformie e-learningowej Moodle „Kontrola ruchu drogowego”, podczas którego uczestnicy zapoznali się z różnymi rodzajami ćwiczeń i możliwościami pracy na platformie e-learningowej Moodle.

17.02.2012

Ochrona Praw Człowieka – wykład monograficzny dla słuchaczy szkolenia podstawowego

W Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie gościliśmy Pełnomocnika Komendanta Głównego Straży Granicznej ds. Ochrony Praw Człowieka i Równego Traktowania – p. Elizę **PRZYBYŁKO** oraz ppłk SG Jacka **KISZAKIEWICZA** – Radcę Prawnego w Biurze Ochrony Informacji Niejawnych Komendy Głównej SG.

20-22.02.2012

Rozpoznawanie i przeciwdziałanie zagrożeniom korupcyjnym w Straży Granicznej

W Podlaskim Oddziale Straży Granicznej w Białymstoku odbyło się szkolenie pn. „Rozpoznawanie i przeciwdziałanie zagrożeniom korupcyjnym w Straży Granicznej” organizowane w ramach strategii przeciwdziałania korupcji w Straży Granicznej na rok 2012. Realizatorami szkolenia z ramienia Centrum Szkolenia Straży Granicznej byli wykładowcy: ppłk SG Andrzej **BIERNACKI**, ppłk SG Dariusz **ROZBICKI**, kpt. SG Eliza **CHMURA** i ppor. SG Lucyna **SIKORSKA**.

21-22.02.2012

Kolejny plan współpracy szkół Służb Granicznych Polski, Litwy, Łotwy i Estonii – podpisany

W dniach 21-22 lutego 2012 r. odbyło się coroczne spotkanie kierownictwa szkół służb granicznych

Polski, Litwy, Łotwy i Estonii. Głównym celem spotkania szefów szkół formacji granicznych było podsumowanie współpracy pomiędzy szkołami w 2011 roku oraz ocena wspólnie zrealizowanych przedsięwzięć, a także podpisanie planu współpracy na 2012 rok.

21-24.02.2012 Warsztaty dla koordynatorów Straży Granicznej z Wizowego Systemu Informacyjnego

W Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie odbyły się warsztaty dla koordynatorów projektu Wizowego Systemu Informacyjnego (VIS) na poziomie jednostki terytorialnej.

22.02.2012 Sztuka dawania Feedbacku

W dniu 22 lutego 2012 r. odbyło się szkolenie skierowane do kadry Centrum Szkolenia Straży Granicznej dotyczące uzyskiwania i udzielania informacji zwrotnej tzw. feedback. Uczestnicy sesji zostali zapoznani z rodzajami informacji zwrotnej oraz konstruktywnymi sposobami jej udzielania.

22-23.02.2012 Pracownicy urzędów wojewódzkich z Białegostoku, Warszawy, Lublina i Olsztyna na szkoleniu w Kętrzynie

Pracownicy Podlaskiego, Mazowieckiego, Lubelskiego i Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego uczestniczyli w szkoleniu z zakresu fałszerstw dokumentów, zorganizowanym i przeprowadzonym w Centrum Szkolenia Straży Granicznej Kętrzynie.

24.02.2012 Pożegnanie z mundurem

Swoją 20-letnią służbę w Straży Granicznej zakończył funkcjonariusz Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie, st. chor. sztab. SG Krzysztof **MACZAN**.

24.02.2012 „Minister Sprawiedliwości – Zasłużonemu”

Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Olsztynie obchodził 93. rocznicę powstania. W uroczystości, która odbyła się w Urzędzie Wojewódzkim w Ol-

sztynie, uczestniczył Komendant Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie płk SG Andrzej **RY-TWIŃSKI**, który został uhonorowany Złotą odznaką „Za zasługi w pracy penitencjarnej”.

**27.02.-
-01.03.2012**

Spotkanie ekspertów celem opracowania programu szkolenia European Border Guard Teams (EBGT) FRONTEX

Na Słowenii odbyło się spotkanie ekspertów organizowane przez Agencję FRONTEX, które dotyczyło opracowania nowej koncepcji szkolenia Europejskich Grup Wsparcia: European Border Guard Teams (EBGT). Polską Straż Graniczną reprezentowała ppor. SG Iwona **FRANKOWSKA** z Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie.

**27.02.-
-03.03.2012**

Spotkanie ekspertów w ramach projektu z zakresu wspólnych powrotów organizowanego przez Agencję FRONTEX

W Cesenie (Włochy) odbyło się kolejne spotkanie ekspertów krajów europejskich w zakresie tworzenia wspólnego programu szkolenia dla funkcjonariuszy wchodzących w skład eskorty kontyngentów wydaleniowych, organizowanego pod auspicjami Agencji FRONTEX. Stronę polską reprezentowała chor. SG Karolina **ZŁONKIEWICZ** z Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie.

**27.02.-
-09.03.2012**

Szkolenie specjalistyczne „Rozpoznanie minersko-pirotechniczne”

W Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie odbyło się pierwsze w tym roku szkolenie specjalistyczne „Rozpoznanie minersko-pirotechniczne”.

**27.02.-
-09.03.2012**

Podnoszenie kompetencji kadry kierowniczej Straży Granicznej

W Centrum Szkolenia Straży Granicznej odbył się kolejny etap realizacji projektu szkoleniowego pt. „Podnoszenie kompetencji zarządczych kadry kierowniczej jednostek związanych z doskonaleniem zawodowym służb granicznych”.

- 28.02.2012** **Wspólne przedsięwzięcia szkoleniowe Centrum Szkolenia SG i Wyższej Szkoły Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie**
Z inicjatywy Rektora Wyższej Szkoły Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie podpisane zostało porozumienie o współpracy pomiędzy Uczelnią a Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie. Podpisanie porozumienia dokonali Rektor Wyższej Szkoły Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie, p. dr Michał **GOŁOŚ** oraz Komendant Centrum Szkolenia SG, płk SG Andrzej **RYTWIŃSKI**.
- 29.02.-
-03.03.2012** **Prace ekspertów nad stworzeniem sektorowych ram kwalifikacji dla służb ochraniających granice**
Eksperci z 16 krajów europejskich spotkali się w Ciesieniu (Włochy), aby stworzyć europejską platformę do dalszego rozwoju wspólnych minimów programowych, obejmujących kształcenie funkcjonariuszy Straży Granicznej na wszystkich poziomach edukacji, zgodnie z procesem Bolońskim/Kopenhaskim. Centrum Szkolenia SG w Kętrzynie reprezentowała chor. SG Marzena **KOROLKO**.

MARZEC

- 01-02.03.2012** **„Mały ruch graniczny – szanse i zagrożenia”**
W Kętrzynie z inicjatywy władz Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Samorządu Powiatu Kętrzyńskiego odbyła się konferencja międzynarodowa pn. „Mały ruch graniczny – szanse i zagrożenia”.
W jednym z punktów programu konferencji przewidziano wizytę w Centrum Szkolenia Straży Granicznej. W trakcie pobytu uczestnikom konferencji przedstawiono ogólne informacje dotyczące zadań Centrum Szkolenia Straży Granicznej, systemu szkolenia funkcjonariuszy, a także rodzaje szkoleń specjalistycznych i kursów doskonalących oraz zaprezentowano wyposażenie ważniejszych pracowni specjalistycznych.

- 03.03.2012** **XXXVI Bieg Piastów**
W Jakuszycach odbył się XXXVI Bieg Piastów. Na jakuszyckich trasach do zmagania sportowych stanęli także reprezentanci Centrum Szkolenia Straży Granicznej.
- 05-08.03.2012** **Spotkanie w ramach programu wymiany wykładowców organizowane przez Agencję FRONTEX**
W miejscowości Tallin (Estonia) odbyło się spotkanie zorganizowane przez Agencję FRONTEX, które dotyczyło przygotowania wykładowców do zadań związanych z programem „Common Core Curriculum – Teachers’ Mobility Exercise”. Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie reprezentowała chor. SG Marzena **KOROLKO**.
- 05-30.03.2012** **Korpus służby cywilnej na szkoleniu w Centrum**
Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie było organizatorem kursu doskonalącego, skierowanego do pracowników korpusu służby cywilnej Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Straży Granicznej pt. „Służba przygotowawcza w służbie cywilnej”.
- 06.03.2012** **Podpisanie Porozumienia o współpracy z Fundacją Ośrodkiem Badań nad Migracjami w Warszawie**
W dniu 6 marca 2012 r. zostało podpisane porozumienie o wzajemnej współpracy pomiędzy Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie a Fundacją Ośrodek Badań nad Migracjami w Warszawie.
- 08-09.03.2012** **Warsztaty dotyczące przygotowań do UEFA EURO 2012 w lotniczych przejściach granicznych**
W Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie odbyły się warsztaty poświęcone przygotowaniom do zabezpieczenia turnieju finałowego UEFA EURO 2012 w lotniczych przejściach granicznych. Przedsięwzięcie koordynował Zarząd Graniczny Komendy Głównej Straży Granicznej.

- 11-16.03.2012** **Kolejne spotkanie ekspertów w ramach projektu z zakresu wspólnych powrotów organizowanego pod auspicjami Agencji FRONTEX**
W Cesenie (Włochy) odbyła się VI edycja warsztatów mających na celu dalsze prace nad wspólnym programem szkolenia dla funkcjonariuszy wchodzących w skład eskorty kontyngentów wydalenionych organizowane pod auspicjami Agencji FRONTEX. Stronę polską reprezentowała chor. SG Karolina **ZŁONKIEWICZ** z Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie.
- 12-14.03.2012** **Seminarium Analityków Straży Granicznej**
Na terenie Centrum Szkolenia Straży Granicznej odbyło się Seminarium Analityków Straży Granicznej. Uczestnikami seminarium byli przedstawiciele komórek analitycznych Oddziałów SG oraz Komendy Głównej Straży Granicznej, przedstawiciele Biura Wywiadu Kryminalnego Komendy Głównej Policji oraz przedstawiciele ośrodków akademickich z Krakowa, Białegostoku i Olsztyna.
- 12-17.03.2012** **Wizyta delegacji Straży Granicznej w Akademii Ochrony Granic i Wybrzeża w Espoo w Finlandii**
W dniach 12-17 marca 2012 r. miała miejsce wizyta studyjna delegacji polskiej Straży Granicznej w Akademii Ochrony Granic i Wybrzeża w Espoo w Finlandii, w ramach programu Leonardo da Vinci, będącego częścią programu „Uczenie się przez całe życie” pt. „Podnoszenie kompetencji zarządczych kadry kierowniczej jednostek związanych z doskonaleniem zawodowym służb granicznych”.
- 13-15.03.2012** **Kurs doskonalący w zakresie udzielania pierwszej pomocy**
W Centrum Szkolenia Straży Granicznej odbył się kurs w zakresie udzielania pierwszej pomocy. W szkoleniu uczestniczyli pracownicy cywilni oraz funkcjonariusze Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Straży Granicznej.

- 15.03.2012** **Wizyta studyjna funkcjonariuszy polskiej Policji oraz przedstawicieli służb mundurowych Ukrainy**
W ramach przygotowań do turnieju finałowego Mistrzostw Europy w piłce nożnej UEFA Euro 2012, Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie razem z Narodową Akademią Spraw Wewnętrznych Ukrainy w Kijowie, realizowała wspólne polsko-ukraińskie warsztaty szkoleniowe w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego w regionach przygranicznych obu państw.
W dniu 15 marca 2012 r., na prośbę Komendanta – Rektora Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie w ramach wzajemnej współpracy z Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie, została zorganizowana wizyta studyjna, której uczestnikami było 65 przedstawicieli służb mundurowych Ukrainy oraz funkcjonariuszy polskiej Policji.
- 16.03.2012** **Warsztaty pn. „Paralizator elektryczny Taser X26”**
W Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie odbyły się warsztaty pn. „Paralizator elektryczny Taser X26”, które połączone były z pokazem sprzętu zaprezentowanego przez firmę UMO.
- 19-21.03.2012** **Służba Celna z Olsztyna szkoli umiejętności strzeleckie w kętrzyńskiej szkole Straży Granicznej**
W Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie na bazie strzelnicy krytej odbył się pierwszy w 2012 roku kurs podwyższający kompetencje strzeleckie funkcjonariuszy Służby Celnej. W szkoleniu uczestniczyła grupa funkcjonariuszy Izby Celnej z Olsztyna.
- 20.03.2012** **Funkcjonariusze Straży Granicznej doskonalą technikę jazdy**
Od dnia 20 marca 2012 r. w Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie rozpoczął się cykl kursów realizowanych w ramach Projektu pn. „Przeprowadzenie szkoleń z zakresu doskonalenia techniki jazdy pojazdami dla funkcjonariuszy Straży Granicznej realizujących zadania w bezpośredniej ochronie granicy państwowej”.

- 20-22.03.2012** **I edycja szkolenia w zakresie udzielania pierwszej pomocy dla funkcjonariuszy i pracowników Centrum Szkolenia Straży Granicznej**
W kętrzyńskiej szkole Straży Granicznej odbyła się I edycja szkolenia w zakresie udzielania pierwszej pomocy, zorganizowana dla funkcjonariuszy i pracowników Centrum Szkolenia Straży Granicznej.
- 20-29.03.2012** **Turniej halowej piłki nożnej słuchaczy Centrum Szkolenia SG**
W Centrum Szkolenia Straży Granicznej odbył się turniej halowej piłki nożnej słuchaczy. Organizatorem tej sportowej imprezy był Zespół Wychowania Fizycznego Zakładu Wychowania Fizycznego i Działań Specjalnych, a udział w niej wzięły reprezentacje wszystkich grup szkoleniowych szkolenia podstawowego oraz szkolenia podoficerskiego.
- 22.03.2012** **Uczestnicy posiedzenia Pełnomocników Granicznych Rzeczypospolitej Polskiej odcinka Warmińsko-Mazurskiego i Federacji Rosyjskiej odcinka Kaliningradzkiego z wizytą w Centrum Szkolenia Straży Granicznej**
W Centrum Szkolenia Straży Granicznej miała miejsce krótka wizyta uczestników organizowanego w Warmińsko-Mazurskim Oddziale Straży Granicznej posiedzenia Pełnomocników Granicznych Rzeczypospolitej Polskiej odcinka Warmińsko-Mazurskiego i Federacji Rosyjskiej odcinka Kaliningradzkiego.
- 25.03.2012** **III miejsce na I Mistrzostwach Straży Granicznej w VII Półmaratonie Warszawskim**
Na starcie VII Półmaratonu Warszawskiego Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie reprezentowali: ppor. SG Piotr **WITKOWSKI**, chor. SG Grzegorz **MANDYWEL**, szer. SG Paweł **GREGORCZUK**. Reprezentacja kętrzyńskiej szkoły Straży Granicznej zajęła III miejsce w klasyfikacji drużynowej, zdobywając tym samym nagrodę ufundowaną przez Komendanta Głównego Straży Granicznej.

- 26-30.03.2012** **Spotkanie ekspertów w Lubece**
W Akademii Partnerskiej FRONTEX w Lubece (Niemcy) odbyło się spotkanie dotyczące opracowania wspólnego programu szkoleń dla trenerów pt. „Training for Schengen Evaluators. Train the Trainer – Development meeting”. Centrum Szkolenia Straży Granicznej reprezentowali: kpt. SG Iwona **MARCZUK**, ppor. SG Iwona **FRANKOWSKA** oraz ppor. SG Paweł **KOROWAJ**.
- 27-30.03.2012** **Zakończenie wiosennej sesji KWT personelu lotniczego SG w Kętrzynie**
W dniach 27-30 marca 2012 r. w Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie odbyła się wiosenna sesja KWT personelu lotnictwa SG.
- 27-30.03.2012** **Drugie posiedzenie ekspertów formacji policyjno-granicznych w Bukareszcie**
W Akademii Policji w Bukareszcie (Rumunia) przedstawiciele z 16 europejskich krajów spotkali się, aby kontynuować prace nad stworzeniem europejskiej platformy do dalszego rozwoju wspólnych minimów programowych obejmujących kształcenie funkcjonariuszy Straży Granicznej na wszystkich poziomach edukacji zgodnie z procesem Bolońskim/Kopenhaskim. Centrum Szkolenia SG reprezentowała chor. SG Marzena **KOROLKO**.
- 29.03.2012** **Przedstawiciel Centrum uczestniczący we wspólnym ćwiczeniu**
Na zaproszenie Komendanta WMOSG, ppłk SG Jacek **MOKRZYCKI** z Zakładu Wychowania Fizycznego i Działań Specjalnych CS SG uczestniczył w szkoleniu doskonalącym działania Policji i Straży Granicznej na terenach leśnych.
- 31.03.2012** **Szkolenie strzeleckie Służby Celnej**
W dniu 31 marca 2012 r. zakończyła się kolejna, druga w tym roku, edycja kursu podwyższającego kompetencje strzeleckie funkcjonariuszy Służby Celnej. W szkoleniu uczestniczyła grupa funkcjonariuszy z regionu warmińsko-mazurskiego.

- 31.03.-
-01.04.2012** **Zwycięscy aukcji WOŚP z wizytą w Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie**
W Centrum Szkolenia Straży Granicznej przebywali zwycięzcy aukcji internetowej na rzecz WOŚP. W trakcie pobytu przybliżono gościom zadania formacji oraz zaprezentowano działalność dydaktyczną Centrum Szkolenia Straży Granicznej.

KWIECIEŃ

- 02-05.04.2012** **Eksperci na zajęciach „Techników kryminalistyki”**
W zajęciach dydaktycznych szkolenia specjalistycznego „Technik kryminalistyki” wzięli udział kpt. SG Tomasz **KUNDA** – Naczelnik Wydziału VI Zarządu Operacyjno-Śledczego Komendy Głównej SG Laboratorium Kryminalistycznego oraz kpt. SG Karol **KARWOWSKI** – Ekspert Pracowni Badań Komputerowych.
- 02-06.04.2012** **Kwiecień pod znakiem treningów jazdy pojazdami służbowymi w działaniach specjalnych**
W dniach 2-6 kwietnia 2012 r. zrealizowano kurs doskonalący w ramach projektu „Przeprowadzenie szkoleń z zakresu doskonalenia techniki jazdy pojazdami dla funkcjonariuszy Straży Granicznej realizujących zadania w bezpośredniej ochronie granicy państwowej”. Pierwsza edycja poświęcona była szkoleniu w zakresie działań specjalnych z użyciem pojazdów mechanicznych.
- 05.04.2012** **Uroczyste ślubowanie funkcjonariusza w Centrum Szkolenia SG**
W obecności kadry kierowniczej Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie uroczyste ślubowanie złożył por. SG Piotr **GAWROŃSKI**. Akt ślubowania przyjął Komendant kętrzyńskiej szkoły SG płk SG Andrzej **RYTWIŃSKI**.
- 10-11.04.2012** **Służba Więzienna, Policja i Straż Graniczna razem przed mistrzostwami**
W szkoleniu nt. bezpieczeństwa jednostek penitencjarnych EURO 2012 w Ośrodku Doskonalenia

Kadr Służby Więziennej w Kikicach udział wzięli funkcjonariusze Grup Interwencyjnych Służby Więziennej (GISW) z Olsztyna, Gdańska i Bydgoszczy. Centrum Szkolenia SG reprezentował ppłk SG Jacek **MOKRZYCKI**.

11-12.04.2012 Międzynarodowe mistrzostwa Straży Granicznej w strzelectwie

Na strzelnicy krytej Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu odbyły się Międzynarodowe Mistrzostwa Straży Granicznej w Strzelectwie. Reprezentacja CSSG w klasyfikacji drużynowej zajęła pierwsze miejsce. W klasyfikacji indywidualnej nasi reprezentanci wywalczyli dwa drugie miejsca: w klasyfikacji mężczyzn chor. SG Damian **ŁABAJ**, a w klasyfikacji kobiet drugie miejsce zajęła chor. SG Marzena **KOROLKO**.

11-13.04.2012 Warsztaty z zakresu monitoringu powrotów cudzoziemców i małego ruchu granicznego

W dniach 11-13 kwietnia 2012 r. Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie wspólnie z Zarządem do Spraw Cudzoziemców Komendy Głównej Straży Granicznej było gospodarzem szkolenia z zakresu monitoringu powrotów cudzoziemców.

11-13.04.2012 Kurs doskonalący dla funkcjonariuszy pionu techniki kryminalistycznej

W Centrum Szkolenia Straży Granicznej odbył się kurs doskonalący „Techniczno-kryminalistyczne zabezpieczanie materiału dowodowego”, podczas którego omówiono wybrane, wewnętrzne przepisy i projektowane rozwiązania prawne, mające istotne znaczenie dla jego funkcjonowania.

12.04.2012 Wizyta Sekretarza Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w Centrum Szkolenia SG w Kętrzynie

Z wizytą w Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie przebywał Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych p. Piotr **STACHAŃCZYK**. Wiceministrowi towarzyszył Dyrektor Departamentu

Unii Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej MSW p. Grzegorz **POLAK** oraz doradca sekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych p. Mateusz **RESZCZYK**.

W wizycie uczestniczył także Zastępca Komendanta Głównego Straży Granicznej płk SG Jacek **BAJGER** oraz kierownictwo obu kętrzyńskich jednostek organizacyjnych Straży Granicznej.

12.04.2012

Spotkanie z uczniami

Funkcjonariusze Zespołu Logistyki i BHP w składzie: ppłk SG Janusz **LASOTA** i st. chor. sztab SG Marek **JAKUBIAK** oraz p. Marcin **SIEDLECKI** (ratownik medyczny) przeprowadzili zajęcia dydaktyczne z uczniami Szkoły Podstawowej w Solance. Tematami zajęć były między innymi zasady udzielania pierwszej pomocy oraz bezpiecznego poruszania się po drogach publicznych, a także oznakowania wypadków drogowych.

16-20.04.2012

Analiza ryzyka na poziomie taktycznym według Modelu CIRAM – VI Edycja

W Placówce Straży Granicznej w Cieszynie 21-osobowa grupa funkcjonariuszy z poziomu taktycznego i operacyjnego Śląskiego, Karpackiego i Sudeckiego Oddziału Straży Granicznej uczestniczyła w VI edycji kursu doskonalącego „Analiza ryzyka na poziomie taktycznym według Wspólnego Zintegrowanego Modelu Analizy Ryzyka (CIRAM)”. Kurs prowadzili wykładowcy Zespołu Rozpoznania Zagrożeń Terrorystycznych i Analizy Kryminalnej Zakładu Prawa i Administracji Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie.

18.04.2012

Podpisanie porozumienia o współdziałaniu z Oddziałem Specjalnym Żandarmerii Wojskowej w Warszawie

W dniu 18 kwietnia 2012 r. zostało podpisane porozumienie o współdziałaniu pomiędzy Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie a Oddziałem Specjalnym Żandarmerii Wojskowej w Warszawie. Podpisanie porozumienia dokonali płk Marcin **FITAS** –

Komendant Oddziału Specjalnego Żandarmerii Wojskowej w Warszawie oraz Komendant Centrum Szkolenia Straży Granicznej, płk SG Andrzej RYTWIŃSKI.

- 18.04.2012** **Służba Celna z Olsztyna podwyższa kompetencje strzeleckie**
W dniu 18 kwietnia 2012 r. w Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie rozpoczął się kurs podwyższający kompetencje strzeleckie funkcjonariuszy Służby Celnej z Olsztyna. Jest to trzecia edycja tego szkolenia w bieżącym roku kalendarzowym.
- 19-20.04.2012** **Egzaminy słuchaczy szkolenia specjalistycznego „Technik Kryminalistyki”**
W Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie odbył się egzamin słuchaczy XV edycji szkolenia specjalistycznego „Technik Kryminalistyki”. W egzaminie udział wzięło 18 słuchaczy szkolenia specjalistycznego.
- 21.04.2012** **Kurs doskonalący „Użytkowanie strzelby gładkolufowej” dla funkcjonariuszy Izby Celnej z Olsztyna**
Na strzelnicy w Mrągowie odbył się kurs doskonalący funkcjonariuszy Izby Celnej z Olsztyna pn. „Użytkowanie strzelby gładkolufowej”, organizowany przez wykładowców i instruktorów Zespołu Wychowania Fizycznego Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie.
- 21.04.2012** **Drużyna Centrum Szkolenia Straży Granicznej stanęła na podium**
W hali widowiskowo-sportowej Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Kętrzynie odbył się III Międzypodstawowy Turniej Piłki Siatkowej pn. „Firma w Formie” o Puchar Burmistrza Miasta Kętrzyn, organizowany przez Kętrzyńskie Stowarzyszenie Piłki Siatkowej SET Kętrzyn.
W zawodach wzięło udział 12 drużyn reprezentujących zakłady pracy z Kętrzyna, Mrągowa, Straży Granicznej oraz Policji.

- 22-27.04.2012** **„Wspólna granica, wspólny język – u progu EURO 2012” – szkolenie lektorów na Ukrainie**
W Czerkasach na Ukrainie odbyła się pierwsza faza kolejnej edycji szkolenia pn. „Wspólna granica, wspólny język – u progu EURO 2012” zorganizowanego przez Misję Doradczą-Szkoleniową Unii Europejskiej na granicy Mołdowy i Ukrainy (EU-BAM). Centrum Szkolenia Straży Granicznej reprezentowała chor. SG Marzena **KOROLKO**.
- 23-26.04.2012** **Wspólne operacje powrotowe – spotkanie w Amsterdamie**
W Akademii Partnerskiej FRONTEX w Amsterdamie odbyło się kolejne spotkanie w ramach projektu z zakresu wspólnych powrotów organizowanego pod auspicjami Agencji FRONTEX. Stronę polską reprezentowała chor. SG Karolina **ZŁONKIEWICZ**.
- 23-27.04.2012** **II edycja kursu doskonalącego „Rozpoznawanie środków odurzających, substancji psychotropowych i prekursorów”**
W Centrum Szkolenia Straży Granicznej zrealizowana została kolejna edycja kursu doskonalącego „Rozpoznawanie środków odurzających, substancji psychotropowych i prekursorów”. Uczestnikami kursu byli funkcjonariusze wykonujący zadania w Placówkach i Oddziałach Straży Granicznej.
- 23-27.04.2012** **Spotkanie grupy roboczej w Akademii Policji w Bratysławie**
W dniach 23-27 kwietnia 2012 r. trwały prace nad uaktualnieniem i tłumaczeniem zmian zawartych we Wspólnych Podstawach Programowych (Common Core Curriculum) Szkolenia Podstawowego Służb Granicznych Unii Europejskiej. Centrum Szkolenia Straży Granicznej reprezentowali: mjr SG Piotr **MILKA** i kpt. SG Iwona **MARCZUK**.
- 24-27.04.2012** **Prezentacja założeń Treningu Trus dla psychologów Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej SG**
W Ośrodku Szkoleń Specjalistycznych SG w Lubaniu odbyła się odprawa szkoleniowa lekarzy i psy-

chologów Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej SG. Wśród zaproszonych gości, którzy prowadzili poszczególne moduły szkoleń byli również wykładowcy z Centrum Szkolenia SG w Kętrzynie.

25.04.2012 **Wizyta młodzieży w Centrum Szkolenia Straży Granicznej**

W Centrum Szkolenia Straży Granicznej gościła 39-osobowa grupa uczniów z Liceum Ogólnokształcącego Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Białymstoku z siedzibą w Suwałkach.

27.04.2012 **Kurs doskonalący „Przeprowadzanie wydaleń drogą lotniczą”**

W Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie zakończony został kurs doskonalący pn. „Przeprowadzanie wydaleń drogą lotniczą”, którego organizatorami byli: Zarząd do Spraw Cudzoziemców Komendy Głównej Straży Granicznej, Sztab Komendanta Głównego Straży Granicznej oraz kętrzyńska szkoła Straży Granicznej.

27.04.2012 **Turniej tenisa stołowego słuchaczy Centrum Szkolenia SG – wyniki**

W dniu 27 kwietnia 2012 r. zakończył się turniej tenisa stołowego słuchaczy Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie. Organizatorem był Zespół Wychowania Fizycznego Zakładu Wychowania Fizycznego i Działań Specjalnych.

28.04.2012 **VII. Turniej halowej piłki nożnej w Górowie Iławeckim**

W hali sportowej Zespołu Szkół nr 2 w Górowie Iławeckim odbył się VII Turniej Halowej Piłki Nożnej o Puchar Komendanta Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Straży Granicznej. W zawodach wzięło udział 10 drużyn reprezentujących Warmińsko-Mazurski Oddział SG oraz drużyna Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie.

MAJ

- 02.05.2012** **Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej**
W Centrum Szkolenia Straży Granicznej odbyło się uroczyste podniesienie flagi państwowej oraz odegranie hymnu narodowego z okazji Dnia Flagi Rzeczypospolitej Polskiej. Uroczystość rozpoczęła się od złożenia meldunku Komendantowi Centrum Szkolenia Straży Granicznej, płk SG Andrzejowi RYTWIŃSKIEMU.
- 03.05.2012** **Obchody 221. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja w Kętrzynie**
W dniu 3 maja 2012 r. funkcjonariusze kętrzyńskich jednostek Straży Granicznej uczcili 221. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja z 1791 roku.
- 07.05.2012** **Seminarium „Taktyka i techniki interwencji wobec osób będących pod wpływem alkoholu, środków anabolicznych i substancji psychoaktywnych”**
W Centrum Szkolenia Straży Granicznej odbyło się seminarium pn. „Taktyka i techniki interwencji wobec osób będących pod wpływem alkoholu, środków anabolicznych i substancji psychoaktywnych”, w którym uczestniczyli przedstawiciele służb mundurowych między innymi: Straży Granicznej, Policji, Izby Celnej, Służby Więziennej, Inspekcji Transportu Drogowego i Wojska Polskiego.
- 07-11.05.2012** **Kolejna edycja „PREKURSU”**
W Centrum Szkolenia SG miała miejsce kolejna edycja kursu doskonalącego „Rozpoznawanie środków odurzających, substancji psychotropowych i prekursorów”. Uczestnikami kursu byli funkcjonariusze SG pionów: granicznego i operacyjno-śledczego, wykonujący zadania w placówkach i oddziałach Straży Granicznej.
- 07-11.05.2012** **VII edycja analizy ryzyka na poziomie taktycznym według Modelu CIRAM**
W Placówce SG w Zakopanem przeprowadzona została VII edycja kursu doskonalącego: „Analiza

ryzyka na poziomie taktycznym według Wspólnego Zintegrowanego Modelu Analizy Ryzyka (CI-RAM)”. Programowe zajęcia prowadzili wykładowcy Zespołu Rozpoznania Zagrożeń Terrorystycznych i Analizy Kryminalnej Zakładu Prawa i Administracji Centrum Szkolenia Straży Granicznej: mjr SG Krystyna **SKARZYŃSKA** i ppłk SG Dariusz **NAWROCKI**.

08.05.2012 **Wizyta pełnomocników ds. ochrony informacji niejawnych w Centrum Szkolenia SG**

Z krótką wizytą w CSSG przebywała delegacja pełnomocników ds. ochrony informacji niejawnych z jednostek organizacyjnych resortu obrony narodowej. W spotkaniu uczestniczyli także przedstawiciele pionu ochrony informacji niejawnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Komendy Głównej Straży Granicznej, Komendy Głównej Policji i Rządowego Centrum Bezpieczeństwa.

09-10.2012 **Konferencja w Rezekne**

W Państwowym Collegu Straży Granicznej Republiki Łotwy odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa zatytułowana „Innowacje w profesjonalnym przygotowaniu funkcjonariuszy służb granicznych”. CSSG reprezentowali: ppłk SG Andrzej **WAWRZUSI-SZYN** oraz kpt. SG Leszek **MAKSYMOWICZ**.

10.05.2012 **Zawody lekkoatletyczne słuchaczy CSSG**

W dniu 10 maja 2012 r. odbyły się kolejne zmagania sportowe słuchaczy Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie, zorganizowane przez wykładowców wychowania fizycznego Zakładu Wychowania Fizycznego i Działań Specjalnych.

11.05.2012 **„Pożegnanie z mundurem”**

Swoją służbę w Straży Granicznej zakończył ppłk SG Krzysztof **BEJNAR** po 29 latach służby. Uroczystego pożegnania funkcjonariusza odchodzącego na emeryturę dokonał Komendant Centrum Szkolenia Straży Granicznej, płk SG Andrzej **RYTWIŃSKI** oraz funkcjonariusze i pracownicy Centrum.

- 11.05.2012** **Kurs doskonalący „DEPORT”**
W Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie zakończył się kurs doskonalący „Taktyka i techniki interwencji wobec osób wydalanych drogą lotniczą”, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Powrotów i Migracji.
- 12.05.2012** **Wizyta studyjna przedstawicieli Politechniki Rzeszowskiej**
W dniu 12 maja 2012 r. gościliśmy przedstawicieli kadry dydaktycznej oraz studentów I roku Wydziału Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej. Wizyta odbyła się z inicjatywy Dziekana Wydziału, p. dr. hab. Grzegorza OSTASZA.
- 13.05.2012** **Zwycięstwo sztafety Centrum Szkolenia SG w XXXVI Biegu Zwycięstwa w Gołdapi**
W dniu 13 maja 2012 r. w Gołdapi odbył się XXXVI Bieg Zwycięstwa, w którym wzięła udział sztafeta Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie.
- 14-18.05.2012** **Kurs doskonalący „KONWÓJ”**
W Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie odbył się kurs doskonalący pn. „Przeprowadzanie konwojów drogą lądową – z uwzględnieniem konwojów wahadłowych”, który był współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Powrotów Imigrantów – EFPI.
Kurs prowadzony był przez wykładowców Zakładu Wychowania Fizycznego i Działań Specjalnych we współdziałaniu z wykładowcami Zakładu Prawa i Administracji oraz Zakładu Zabezpieczenia Technicznego Granicy.
- 14-18.05.2012** **„Język Spotkań” – szkolenie w Estonii**
W Paikuse (Estonia) w ramach współpracy międzynarodowej z Collegem Policji i Straży Granicznej Akademii Bezpieczeństwa Wewnętrznego Republiki Estonii odbyło się szkolenie z języka angielskiego pn. „Język spotkań”.

Uczestnikami szkolenia byli funkcjonariusze służb granicznych z Litwy, Łotwy i Estonii. Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie reprezentowało 3 funkcjonariuszy z Zakładu Prawa i Administracji, Zakładu Granicznego oraz Zakładu Organizacji Dydaktyki.

- 14-25.05.2012** **Szkolenia z zakresu wykrywania fałszerstw dokumentów**
Wykładowcy z Zakładu Kryminalistyki Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie zrealizowali cykl szkoleń związanych z problematyką wykrywania fałszerstw dokumentów podróży oraz komunikacyjnych.
- 20-26.05.2012** **Ostatnia edycja szkolenia „Wspólna granica...wspólny język...u progu EURO 2012”**
W Odessie (Ukraina) odbyła się ostatnia edycja szkolenia „Wspólna granica...wspólny język...u progu EURO 2012” zorganizowanego przez Misję EUBAM. Koordynatorem całego szkolenia z ramienia EUBAM była ppłk SG Jolanta **SOBIESIEK**. Chor. SG Marzena **KOROLKO** z Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie została zaproszona w charakterze zewnętrznego trenera.
- 21-22.05.2012** **Zakończenie Szkoły Podoficerskiej w Centrum Szkolenia Straży Granicznej**
Przeprowadzono egzaminy końcowe szkolenia w zakresie szkoły podoficerskiej w Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie. Uroczystego wręczenia świadectw dokonał w obecności kadry kierowniczej Zastępca Komendanta Centrum Szkolenia Straży Granicznej, ppłk SG Dariusz **LUTYŃSKI**.
- 21-23.05.2012** **IV edycja kursu podwyższającego kompetencje strzeleckie dla funkcjonariuszy Służby Celnej**
W dniach 21-23 maja 2012 r. w Centrum Szkolenia Straży Granicznej odbyła się IV edycja kursu podwyższającego kompetencje strzeleckie dla funkcjonariuszy Służby Celnej.

- 21-23.05.2012** **Kolejne edycje szkoleń z zakresu udzielania pierwszej pomocy**
Zespół Logistyki i BHP Zakładu Zabezpieczenia Technicznego Granicy kętrzyńskiej szkoły Straży Granicznej przeprowadził kurs doskonalący z zakresu udzielania pierwszej pomocy dla funkcjonariuszy i pracowników Centrum Szkolenia oraz Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Straży Granicznej.
- 21-25.05.2012** **Szkolenie funkcjonariuszy z lotniczych przejść granicznych**
W Centrum Szkolenia Straży Granicznej zrealizowano kurs doskonalący „Taktyka i techniki interwencji wobec osób znajdujących się na pokładach statków powietrznych i w portach lotniczych”.
- 21-25.05.2012** **Kurs doskonalący z zakresu „Stosowanie pułapek kryminalistycznych, rozpoznawanie środków odurzających oraz systemy zabezpieczania dokumentów i metody ich weryfikacji”**
W Centrum Szkolenia SG realizowany był kurs doskonalący z zakresu „Stosowanie pułapek kryminalistycznych, rozpoznawanie środków odurzających oraz systemy zabezpieczania dokumentów i metody ich weryfikacji”.
- 21-25.05.2012** **Analiza ryzyka na Poziomie taktycznym według Modelu CIRAM – VIII Edycja**
W dniach 21-25 maja 2012 r. przeprowadzony został kurs doskonalący „Analiza ryzyka na poziomie taktycznym według Wspólnego Zintegrowanego Modelu Analizy Ryzyka (CIRAM)”. Uczestnikami kursu byli funkcjonariusze z Placówek, głównie Podlaskiego oraz Morskiego i Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej.
- 22-25.05.2012** **Funkcjonariusze Straży Granicznej trenują jazdę pojazdami terenowymi**
W Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie odbyły się dwie edycje szkolenia „Trening jazdy pojazdami terenowymi” zrealizowane w ramach Projektu nr FGZ-10-3518 pt. „Przeprowadzenie

szkoleń z zakresu doskonalenia techniki jazdy pojazdami dla funkcjonariuszy SG realizujących zadania w bezpośredniej ochronie granicy państwowej”.

24.05.2012

Jubileusz w Centrum Szkolenia SG

Podczas spotkania kadry kierowniczej Centrum Szkolenia Straży Granicznej, Komendant Centrum, płk SG Andrzej **RYTWIŃSKI** złożył gratulacje oraz wręczył pamiątkę okolicznościową p. Jadwidze **JACKIEWICZ**, która obchodziła jubileusz 30-lecia pracy.

25.05.2012

Kętrzyńska Straż Graniczna świętowała 21. rocznicę powstania

W 21. rocznicę powstania Straży Granicznej funkcjonariusze obu kętrzyńskich jednostek naszej formacji Centrum Szkolenia Straży Granicznej i Warmińsko-Mazurskiego Oddziału SG obchodzili swoje święto. Tegoroczne obchody Święta Straży Granicznej połączone były z uroczystym nadaniem nowego sztandaru dla Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Straży Granicznej.

28-29.05.2012

III Międzynarodowa Konferencja Romanistyczna w Centrum Szkolenia SG

W dniach 28-29 maja 2012 r. miała miejsce III Międzynarodowa Konferencja Romanistyczna pn. „Interes prywatny a interes publiczny w prawie rzymskim. Współczesne spostrzeżenia”, którego współorganizatorem było między innymi Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie.

28-30.05.2012

Kurs doskonalący „Dowódcy doprowadzeń operacji powrotowych”

W Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie odbył się kurs doskonalący „Dowódcy doprowadzeń operacji powrotowych”. Kurs współfinansowany był z Europejskiego Funduszu Powrotów Imigrantów.

28-31.05.2012 **„Training for Schengen Evaluators” szkolenie na Malcie**

W m. Valletta (Malta) odbyło się finalne spotkanie ekspertów w ramach projektu „Training for Schengen Evaluators” koordynowanego przez Agencję FRONTEX. Eksperci z Finlandii, Niemiec oraz z polskiej Straży Granicznej pracowali nad programem szkoleń dla przyszłych trenerów, którzy będą organizowali i przeprowadzali szkolenia metodyczne pod auspicjami Agencji FRONTEX.

28-31.05.2012 **Spotkanie ekspertów w ramach Projektu z zakresu wspólnych powrotów – FRONTEX**

W Wiedniu odbyło się kolejne spotkanie trenerów oraz asystentów projektu z zakresu wspólnych powrotów organizowanego pod auspicjami Agencji FRONTEX.

Stronę polską reprezentowała chor. SG Karolina ZŁONKIEWICZ z Centrum Szkolenia SG w Kętrzynie.

30.05.2012 **Komendant Centrum Szkolenia SG wyróżniony przez Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie**

W dniu 30 maja 2012 r. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie obchodził 13. rocznicę swojego powołania. W uroczystości udział wziął Komendant Centrum Szkolenia SG, płk SG Andrzej RYTWIŃSKI, który został wyróżniony przez Rektora uczelni Odznaką „Zasłużony dla Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie”.

30.05.2012 **Młodzież w mundurach w murach Centrum Szkolenia Straży Granicznej**

W dniu 30 maja 2012 r. 29-osobowa grupa młodzieży z Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Sokółce uczęszczająca do I klasy o profilu „mundurowym” gościła w Centrum Szkolenia SG.

CZERWIEC

- 01.06.2012** **Centrum Szkolenia Straży Granicznej podpisało kolejne porozumienie**
Centrum Szkolenia Straży Granicznej podpisało porozumienie o współpracy z Wyższą Szkołą Policji w Szczytnie. Podpisanie porozumienia dokonali Komendant – Rektor Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, insp. dr Piotr **BOGDALSKI** oraz reprezentujący kętrzyńską szkołę Straży Granicznej, płk SG Andrzej **RYTWIŃSKI**.
- 03.06.2012** **„Rowerem bezpiecznie do celu”**
W dniu 3 czerwca 2012 r. odbyła się po raz kolejny Ogólnopolska Kampania Policyjna „Rowerem bezpiecznie do celu”, w której udział wzięli funkcjonariusze z Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie. Obok kampanii odbył się również piknik rodzinny na terenie parku Agrykola w Warszawie w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Dziecka.
- 04.06.2012** **Pierwsza pomoc – kurs doskonalący dla pracowników cywilnych kętrzyńskiej Straży Granicznej**
Od dnia 4 czerwca 2012 r. Zespół Logistyki i BHP Zakładu Zabezpieczenia Technicznego Granicy Centrum Szkolenia SG rozpoczął kolejny cykl szkoleń doskonalących z zakresu udzielania pierwszej pomocy.
- 04.06.2012** **Centrum Szkolenia Straży Granicznej bazą do szkolenia pilotów**
Do Centrum Szkolenia SG przybyła pierwsza grupa pilotów. W dniu 4.06.2012 r. Ośrodek Szkolenia Lotniczego (TRTO) Lotnictwa Straży Granicznej na bazie Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie zainaugurował swoją działalność. Z dniem 8 maja 2012 roku Urząd Lotnictwa Cywilnego zakończył proces certyfikacji tegoż Ośrodka.

- 05.06.2012** **Wizyta dzieci ze Szkoły Podstawowej z Górowa Iławeckiego**
W dniu 5 czerwca 2012 r. gościliśmy w Centrum Szkolenia Straży Granicznej 21-osobową grupę uczniów z I klasy Szkoły Podstawowej z Górowa Iławeckiego.
- 12-14.06.2012** **Pierwsza pomoc – kurs doskonalący dla pracowników cywilnych kętrzyńskiej Straży Granicznej**
W dniach 12-14 czerwca 2012 r. odbyła się kolejna edycja kursu doskonalącego z zakresu pierwszej pomocy. W szkoleniu uczestniczyli pracownicy cywilni Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Straży Granicznej oraz pracownicy Centrum Szkolenia Straży Granicznej.
- 13.06.2012** **Wizyta delegacji z Wyższej Szkoły Policji w Hamburgu**
W Centrum Szkolenia Straży Granicznej gościła grupa studentów z Wyższej Szkoły Policji w Hamburgu, która przebywała w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie w ramach tygodniowej wymiany.
- 18-23.06.2012** **Młodzieżowy obóz szkoleniowy w Centrum Szkolenia SG**
W dniach 18-23 czerwca 2012 r. gościliśmy w Centrum Szkolenia Straży Granicznej na obozie szkoleniowym 78-osobową grupę uczniów z II klasy Szkoły Ponadgimnazjalnej z Miejsca Piastowego o profilu mundurowo-administracyjnym.
- 20-22.06.2012** **Spotkanie poświęcone zatwierdzeniu sektorowych ram kwalifikacyjnych we Włoszech**
W Gaecie (Włochy) odbyło się ostatnie spotkanie poświęcone zatwierdzeniu prac nad stworzeniem wspólnej europejskiej platformy do dalszego rozwoju wspólnych minimów programowych, obejmujących kształcenie funkcjonariuszy Straży Granicznej na wszystkich poziomach edukacji, zgodnie z procesem Bolońskim/Kopenhaskim. Spotkanie zostało zorganizowane pod auspicjami Agencji FRONTEX i wzięli w nim udział przedstawiciele z 10 krajów

europiejskich. Strona Polska reprezentowana była przez ppłk SG Marka **WOSZCZATYŃSKIEGO** z Centralnego Ośrodka Szkolenia SG w Koszalinie oraz chor. SG Marzenę **KOROLKO** z Centrum Szkolenia SG w Kętrzynie.

21-22.06.2012

„Śmigłowce nad Kętrzynem”

W dniach 21-22 czerwca 2012 r. odbyła się wizyta monitorująca realizację projektu: „Podnoszenie kwalifikacji służb realizujących zadania związane z ochroną granicy państwowej z wykorzystaniem statków powietrznych – kontynuacja” w ramach Funduszu Granic Zewnętrznych w związku z uruchomieniem Ośrodka Szkolenia Lotniczego (TRTO) Lotnictwa Straży Granicznej na bazie Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie.

22.06.2012

Rozpoczęliśmy cykl szkoleń z zakresu obsługi defibrylatora zewnętrznego

W dniu 22 czerwca 2012 r. rozpoczął się cykl szkoleń z obsługi defibrylatora zewnętrznego (AED). Szkolenia realizowane będą przez Zespół Logistyki i BHP Zakładu Zabezpieczenia Technicznego Granicy Centrum Szkolenia SG.

26-28.06.2012

Kurs doskonalący z zakresu udzielania pierwszej pomocy

W dniach 26-28 czerwca oraz 3-5 lipca 2012 roku odbyły się kolejne edycje kursu doskonalącego, z zakresu udzielania pierwszej pomocy dla funkcjonariuszy i pracowników Centrum Szkolenia SG oraz Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Straży Granicznej.